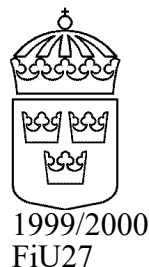

Finansutskottets betänkande 1999/2000:FiU27

Tilläggsbudget 1 för budgetåret 2000
(prop. 1999/2000:100)

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet vårpropositionens förslag om tilläggsbudget jämte motioner som är väckta med anledning härav. Därtill behandlar utskottet vissa förslag som regeringen valt att redovisa i samband med sina förslag till tilläggsbudget och som berör förstärkt anställningsstöd, arkivet för ljud och bild, ändringar i telelagen samt statlig garanti till Volvo Aero AB. Inledningsvis redovisar utskottet uppföljningen av budgetåret 1999.

Utskottet tillstyrker propositionens förslag och avstyrker samtliga motioner.

Till betänkandet har fogats 9 reservationer.

Inledning

I detta betänkande behandlar finansutskottet

dels proposition 1999/2000:100, såvitt avser avsnitt 5.4 Förslag till tilläggsbudget (yrkandena 7–39)

dels de med anledning av propositionen väckta motionerna

1999/2000:Fi15 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) i vad avser yrkandena 10 och 20,

1999/2000:Fi16 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m),

1999/2000:Fi22 av Beatrice Ask m.fl. (m),

1999/2000:Fi28 av Mikael Odenberg m.fl. (m),

1999/2000:Fi29 av Per-Richard Molén m.fl. (m) i vad avser yrkandena 1 och 2,

1999/2000:Fi31 av Johnny Gylling m.fl. (kd),

1999/2000:Fi34 av Chris Heister m.fl. (m),

1999/2000:Fi38 av Margit Gennser m.fl. (m) i vad avser yrkandena 1 och 2,

1999/2000:Fi39 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) i vad avser yrkande 4,

1999/2000:Fi40 av Per Westerberg m.fl. (m) i vad avser yrkandena 1–4,

1999/2000:Fi41 av Dan Ericsson m.fl. (kd),

1999/2000:Fi42 av Mats Odell m.fl. (kd) i vad avser yrkandena 1–3 samt

1999/2000:Fi43 av Knut Billing m.fl. (m) i vad avser yrkandena 1–4.

De av regeringen i proposition 1999/2000:100 (yrkandena 7–11) framlagda lagförslag som behandlas i detta betänkande återfinns i *bilaga 1* till betänkandet, nämligen

- förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk,
- förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram,
- förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
- förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument,
- förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597),

Yttranden från andra utskott

Finansutskottet har berett riksdagens övriga utskott tillfälle att avge yttrande över de förslag i propositionen jämte motioner som rör respektive utskotts område.

Yttranden har avlämnats från

- skatteutskottet (1999/2000:SkU6y),
- justitieutskottet (1999/2000:JuU5y),
- utrikesutskottet (1999/2000:UU6y),
- försvarsutskottet (1999/2000:FöU7y),
- socialförsäkringsutskottet (1999/2000:SfU8y),
- socialutskottet (1999/2000:SoU9y),
- kulturutskottet (1999/2000:KrU6y),
- utbildningsutskottet (1999/2000:UbU7y),
- trafikutskottet (1999/2000:TU3y),
- miljö- och jordbruksutskottet (1999/2000:MJU4y),
- näringsutskottet (1999/2000:NU7y),
- arbetsmarknadsutskottet (1999/2000:AU4y) samt
- bostadsutskottet (1999/2000:BoU10y).

Yttrandena återfinns i *bilagorna 3–15* till betänkandet.

Konstitutionsutskottet har beslutat att inte yttra sig i ärendet.

Sammanställning av tilläggsbudgetförslagen

I *bilaga 2* återges en sammanställning av förslag i vårpropositionen och i parti- och kommittémotioner om ändrade och nya anslag på tilläggsbudget för budgetåret 2000.

Utfrågning

Finansutskottet anordnade den 25 maj 2000 en offentlig utfrågning om *budgetpolitiken* med statssekreterare Curt Malmberg, Finansdepartementet.

Propositionen

I proposition 1999/2000:100 föreslår regeringen såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000

7. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (avsnitt 5.4.15),
8. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram (avsnitt 5.4.15),
9. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (avsnitt 5.4.15),
10. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument (avsnitt 5.4.15),
11. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597) (avsnitt 5.4.20),
12. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda ramanslaget C3 Allmänna val (avsnitt 5.4.2),
13. att riksdagen bemyndigar regeringen att för ändamål som omfattas av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda ramanslaget B4 Riksgäldskontoret: Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning under år 2000 teckna eller förvärva aktier för högst 2 000 000 kr i bolag som driver verksamhet i syfte att tillhandahålla en elektronisk marknadsplats primärt för handel i statsobligationer (avsnitt 5.4.3),
14. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 500 000 000 kr för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar (avsnitt 5.4.3),
15. att riksdagen godkänner att vissa avgifter i Tullverkets verksamhet fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd uppförda ramanslaget B1 Tullverket (avsnitt 5.4.4),
16. att riksdagen godkänner att avgifter i samband med att polismyndigheterna utfärdar pass fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda ramanslaget A1 Polisorganisationen (avsnitt 5.4.5),
17. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget B4 Fredsfrämjande verksamhet, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 150 000 000 kr efter år 2000 (avsnitt 5.4.6),

18. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 6 Totalförsvaret uppförda ramanslaget C5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (avsnitt 5.4.7),

19. att riksdagen godkänner vad regeringen anfört om reformering av det förstärkta anställningsstödet (avsnitt 5.4.12),

20. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv uppförda ramanslaget B3 Forskning, utveckling och utbildning m.m., ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 250 000 000 kr under åren 2001–2004 (avsnitt 5.4.12),

21. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv uppförda ramanslaget B5 Finansiering av forskning och utveckling inom arbetslivsområdet, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 420 000 000 kr under åren 2001–2005 (avsnitt 5.4.12),

22. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 25 000 000 kr för att tillgodose Statens pensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen (avsnitt 5.4.12),

23. att riksdagen godkänner att avgiften för uppläggningskostnader vid Centrala studiestödsnämnden med verkan fr.o.m. 1 januari 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget C3 Centrala studiestödsnämnden (avsnitt 5.4.14),

24. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande uppförda ramanslaget A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 7 000 000 kronor under år 2001 (avsnitt 5.4.16),

25. att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om icke slutbehandlade ärenden om bidrag till åtgärder mot radon i bostäder (avsnitt 5.4.16),

26. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande föreslagna nya ramanslaget A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 400 000 000 kr under åren 2001 och 2002 (avsnitt 5.4.16),

27. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det på utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda ramanslaget A1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder, besluta om ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 2 588 000 000 kr under åren 2001–2008 (avsnitt 5.4.17),

28. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget A2 Miljöövervakning m.m., ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 46 000 000 kr under år 2001 (avsnitt 5.4.18),

29. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget

A4 Sanering och återställning av förorenade områden, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 60 000 000 kr under år 2001 (avsnitt 5.4.18),

30. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget A5 Miljöforskning, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 30 000 000 kr under år 2001 (avsnitt 5.4.18),

31. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget B5 Energiteknikstöd, besluta om stöd till utveckling av ny energiteknik i företag och branscher som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 520 000 000 kr under åren 2001–2005 (avsnitt 5.4.19),

32. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget A2 Väg-hållning och statsbidrag, besluta om bidrag till enskilda vägar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 566 000 000 kr under år 2001 (avsnitt 5.4.20),

33. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget C1 Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsutgifter (avsnitt 5.4.20),

34. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget B10 Arealersättningar och djurbidrag m.m. besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 300 000 000 kr under år 2001 (avsnitt 5.4.21),

35. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget D1 Främjande av rennäringen m.m., besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 8 000 000 kr under år 2001 (avsnitt 5.4.21),

36. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget D1 Främjande av rennäringen m.m. (avsnitt 5.4.21),

37. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda ramanslaget E5 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (avsnitt 5.4.22),

38. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda reservationsanslaget A2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting (avsnitt 5.4.23),

39. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i efterföljande tabell.

Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 2000

1999/2000:FiU27

Belopp i 1 000-tal kronor

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
1 Rikets styrelse	4 460 583	+233 000	4 693 583
C 1 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	2 497 155	+233 000	2 730 155
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 578 345	-6 700	1 571 645
A 2 Riksrevisionsverket, <i>ramanslag</i>	156 106	-7 542	148 564
A 3 Ekonomistyrningsverket, <i>ramanslag</i>	60 960	-1 289	59 671
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	384 772	+1 500	386 272
A 10 Statens kvalitets- och kompetensråd, <i>ramanslag</i>	10 184	+631	10 815
4 Rättsväsendet	22 667 103	+76 882	22 743 985
A 1 Polisorganisationen, <i>ramanslag</i>	11 506 881	+100 420	11 607 301
B 2 Ekobrottsmyndigheten, <i>ramanslag</i>	250 933	+13 462	264 395
F 6 Rättshjälpskostnader m.m., <i>ramanslag</i>	802 396	-47 600	754 796
F 7 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m., <i>ramanslag</i>	10 399	+10 600	20 999
5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 983 393	-175 630	2 807 763
A 1 Utrikesförvaltningen, <i>ramanslag</i>	1 891 058	-175 630	1 715 428
6 Totalförsvaret	46 648 614	+11 890	46 660 504
A 1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m., <i>ramanslag</i>	19 543 954	-700 000	18 843 954
A 3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, <i>ramanslag</i>	22 340 782	+700 000	23 040 782
B 1 Funktionen Civil ledning, <i>ramanslag</i>	437 983	+700	438 683
B 3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	691 677	+4 931	696 608
D 3 Försvarets radioanstalt, <i>ramanslag</i>	428 494	+11 190	439 684
D 6 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, <i>obetecknat anslag</i>	93 196	-4 931	88 265

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå	
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	25 362 652	+2 125 530	27 488 182
A 2	Bidrag för läkemedelsförmånen, <i>ramanslag</i>	14 137 000	+2 000 000	16 137 000
A 9	Smittskyddsinstitutet, <i>ramanslag</i>	131 224	+10 000	141 224
A 13	Ersättning till steriliserade i vissa fall, <i>reservationsanslag</i>	90 000	+101 530	191 530
A 14	Personligt ombud, <i>ramanslag</i>	45 000	-15 000	30 000
B 1	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, <i>ramanslag</i>	260 000	-1 000	259 000
B 2	Vissa statsbidrag inom handikappområdet, <i>reservationsanslag</i>	330 000	-55 000	275 000
B 3	Statsbidrag till vårdtjänst m.m., <i>ramanslag</i>	183 019	-24 450	158 569
B 4	Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, <i>obetecknat anslag</i>	78 394	+1 000	79 394
B 5	Bidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer, <i>obetecknat anslag</i>	132 194	+20 500	152 694
B 9	Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m., <i>obetecknat anslag</i>	63 000	+2 000	65 000
B 12	Statens institut för särskilt utbildningsstöd, <i>ramanslag</i>	8 663	+1 500	10 163
B 15	Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor, <i>ramanslag</i>	6 908	-250	6 658
B 16	Statens institutionsstyrelse, <i>ramanslag</i>	557 032	+96 200	653 232
C 1	Socialvetenskapliga forskningsrådet: Forskning, <i>ramanslag</i>	117 655	-10 400	107 255
C 2	Socialvetenskapliga forskningsrådet: Förvaltning, <i>ramanslag</i>	9 735	-1 100	8 635
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	92 470 469	+1 500 000	93 970 469
A 1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., <i>ramanslag</i>	31 502 036	+1 500 000	33 002 036
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 618 800	±0	33 618 800
A 2	Efterlevandepensioner till vuxna, <i>ramanslag</i>	12 988 000	-103 000	12 885 000
A 4	Delpension, <i>ramanslag</i>	122 800	+103 000	225 800

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44 755 500	+12 500	44 768 000
A 3 Underhållsstöd, <i>ramanslag</i>	2 737 500	+12 500	2 750 000
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	46 130 042	-212 920	45 917 122
A 1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	4 527 565	-3 000	4 524 565
A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	19 590 591	-100 000	19 490 591
B 13 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, <i>ramanslag</i>	3 018	+80	3 098
D 2 Statliga tjänstepensioner m.m., <i>ramanslag</i>	7 755 800	-110 000	7 645 800
15 Studiestöd	20 981 447	-539 805	20 441 642
A 2 Studiemedel m.m., <i>ramanslag</i>	9 806 499	+195	9 806 694
A 3 Vuxenstudiestöd m.m., <i>ramanslag</i>	8 195 998	-540 000	7 655 998
16 Utbildning och universitetsforskning	32 572 588	-38 013	32 534 575
A 16 Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling, <i>ramanslag</i>	17 163	+1 500	18 663
B 52 Enskilda och kommunala högskoleutbildningar m.m., <i>ramanslag</i>	1 543 659	+487	1 544 146
B 53 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m., <i>ramanslag</i>	451 293	-60 000	391 293
C 3 Centrala studiestödsnämnden, <i>ramanslag</i>	343 250	+20 000	363 250
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 570 486	+18 000	7 588 486
A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, <i>ramanslag</i>	116 196	+12 500	128 696
E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer, <i>ramanslag</i>	252 184	+7 500	259 684
N 2 Lotteriinspektionen, <i>ramanslag</i>	28 459	-2 000	26 459

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byg- gande	15 592 068	-499 000	15 093 068
A 10 Bostadsbidrag, <i>ramanslag</i>	5 670 000	-500 000	5 170 000
A 12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter, <i>ramanslag</i>	Nytt	+1 000	1 000
19 Regional utjämning och utveckling	3 310 433	+175 036	3 485 469
A 1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	1 303 850	-75 000	1 228 850
A 4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter, <i>ram- anslag</i>	313 734	-150 000	163 734
A 7 Statens institut för regionalforskning, <i>ramanslag</i>	8 068	+36	8 104
A 13 IT-infrastruktur: Regionala transportnät, <i>ramanslag</i>	Nytt	+400 000	400 000
21 Energi	1 445 526	+434 870	1 880 396
A 1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	113 768	+4 870	118 638
B 10 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket, <i>ramanslag</i>	Nytt	+430 000	430 000
22 Kommunikationer	25 532 440	-13 093	25 519 347
C 2 Upphandling av samhällsättaganden, <i>ramanslag</i>	157 484	-4 000	153 484
C 4 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarme- ringstjänst enligt avtal, <i>ramanslag</i>	140 000	+4 000	144 000
D 1 Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, <i>ramanslag</i>	50 000	-17 000	33 000
D 2 Rikstrafiken: Administration, <i>ramanslag</i>	10 000	+542	10 542
E 1 Statens väg- och transportforskningsinstitut, <i>ram- anslag</i>	30 099	+2 000	32 099
E 2 Kommunikationsforskningsberedningen, <i>ramanslag</i>	155 851	+1 365	157 216

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 726 327	+6 610	9 732 937
B 1 Statens jordbruksverk, <i>ramanslag</i>	249 096	+6 610	255 706
B 8 Miljö-, struktur- och regionala åtgärder, <i>ramanslag</i>	2 118 000	-15 000	2 103 000
C 1 Fiskeriverket, <i>ramanslag</i>	65 514	+2 560	68 074
F 3 Kostnader för livsmedelsberedskap, <i>ramanslag</i>	16 518	-2 560	13 958
G 3 Skogs- och jordbrukets forskningsråd: Forskning samt kollektiv forskning, <i>ramanslag</i>	208 320	+15 000	223 320
24 Näringsliv	2 983 313	+17 522	3 000 835
A 1 Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	223 209	+300	223 509
A 3 Stöd till kooperativ utveckling, <i>ramanslag</i>	20 000	-300	19 700
A 5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m., <i>ramanslag</i>	139 714	+25 000	164 714
A 8 Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt, <i>reservationsanslag</i>	180 000	-14 100	165 900
B 6 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer), <i>ramanslag</i>	Nytt	+6 100	6 100
F 1 Marknadsdomstolen, <i>ramanslag</i>	4 941	-500	4 441
F 2 Konsumentverket, <i>ramanslag</i>	84 340	+250	84 590
F 4 Fastighetsmäklarnämnden, <i>ramanslag</i>	7 247	+522	7 769
F 7 Bidrag till miljömärkning av produkter, <i>obetecknat anslag</i>	3 600	+250	3 850
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget		+3 126 679	

1999/2000:Fi15 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

10. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om förändringar av anställningsstödet,

20. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett auktionsförfarande för UMTS-tillstånden,

1999/2000:Fi16 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår förslaget om förlängning av försöken med TeaterAlliansen inom ramen för utgiftsområde 14 i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Fi22 av Beatrice Ask m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag att medge att avgifter för uppläggning av lån vid CSN i fortsättningen inte skall redovisas som statliga inkomster.

1999/2000:Fi28 av Mikael Odenberg m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om reformering av det utökade förstärkta anställningsstödet i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Fi29 av Per-Richard Molén m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget C1 under tilläggsbudgeten inom utgiftsområde 22: Kommunikationer,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget D2 under tilläggsbudgeten inom utgiftsområde 22: Kommunikationer.

1999/2000:Fi31 av Johnny Gylling m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riskerna med en överreglering av den svenska telemarknaden.

1999/2000:Fi34 av Chris Heister m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag att inom utgiftsområde 9 minska anslaget A14 Personligt ombud, i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Fi38 av Margit Gennser m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i sjukförsäkringen, i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen avslår regeringens förslag att under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp ge anslaget A1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. 1 500 000 000 kr i tilläggsbudget.

1999/2000:Fi39 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslagen till Tullen under utgiftsområde 3,

1999/2000:Fi40 av Per Westerberg m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget A13 IT-infrastruktur: Regionala transportnät,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget A4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget F1 Marknadsdomstolen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget F2 Konsumentverket.

1999/2000:Fi41 av Dan Ericsson m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en teknisk justering av utgiftstaket för att möjliggöra utbetalning av EU:s arealersättningar snarast möjligt under år 2000.

1999/2000:Fi42 av Mats Odell m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen avslår förslaget till utökat förstärkt anställningsstöd i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen avslår regeringens förslag att ta 175 000 000 kr i anspråk från anslaget A2 Landsbygdsån,

3. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade anslag i enlighet med specifikation i tabell 5.1.

1999/2000:Fi43 av Knut Billing m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att bemyndiga regeringen att utbetala bidrag för åtgärder mot radon i bostäder om bidragen redan beviljats,

2. att riksdagen beslutar att i övrigt upphöra med beviljande och utbetalning av bidrag för åtgärder mot radon i bostäder (A8),

3. att riksdagen beslutar att icke inrätta ett nytt anslag (A12) för investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter,

4. att riksdagen beslutar att inte bemyndiga regeringen att under år 2000 bevilja investeringsbidrag för anordnande av studentbostäder för följande år.

Statsbudgetens preliminära utfall 1999

Med införandet av budgetlagen följde ett ökat krav på uppföljning och redovisning av statsbudgetens inkomster och utgifter. Regeringen skall noggrant följa hur statens inkomster, utgifter och upplåning utvecklas. Senast fyra månader efter budgetåret skall regeringen för riksdagen redovisa statsbudgetens preliminära utfall. Regeringen skall förklara väsentliga skillnader mellan budgeterade belopp och det preliminära utfallet.

Propositionen

I vårpropositionen redovisar regeringen ett preliminärt utfall för 1999 (avsnitt 5.2). Det slutgiltiga utfallet redovisas i skrivelsen Årsredovisning för staten.

Det preliminära utfallet för 1999 visar att *budgetsaldo* kommer att bli 82 miljarder kronor. I jämförelse med budgetpropositionen för 1999 innebär det att utfallet kommer att bli 66 miljarder kronor bättre än beräknat. Jämfört med utfallet 1998 har statsbudgetens saldo förbättrats med 72 miljarder kronor. Det stora budgetöverskottet för 1999 beror till stor del på engångseffekter i form av överföringar från AP-fonden, 45 miljarder kronor, och inbetalningar av premiepensionsmedel till Riksgäldskontoret, 26 miljarder kronor. Justerat för dessa större engångseffekter uppgick statsbudgetens saldo för 1999 till 10 miljarder kronor.

Statsbudgetens *inkomster* beräknades i statsbudgeten till 696,4 miljarder kronor. Det preliminära utfallet blev 724,5 miljarder kronor, vilket är 28,1 miljarder kronor högre än beräknat. Ökningen förklaras främst av högre skatteinkomster, som preliminärt blev 41,9 miljarder kronor högre än beräknat, se vidare avsnitt 6.6.

Det preliminära utfallet för statsbudgetens *utgifter* blev 642,6 miljarder kronor. Det är 37,8 miljarder kronor lägre än budgeterat. Orsaken är främst att Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 45 miljarder kronor lägre än beräknat, varav den största delen förklaras av att starten av det nya premiepensionssystemet försenades. Därmed genomfördes inte den budgeterade överföringen på 37 miljarder kronor till Premiepensionsmyndigheten under 1999. Dessutom gjordes en extra överföring från AP-fonden till Riksgäldskontoret för att korrigera för att Premiepensionssystemet tillfördes för lite medel under åren 1995–1997.

Utgiftstaket för 1999 uppgick till 753 miljarder kronor. Det preliminära utfallet för *de takbegränsade utgifterna* blev 751,5 miljarder kronor. Det innebär att budgeteringsmarginalen uppgick till 1,5 miljarder kronor. Statens utgifter exklusive statsskuldräntor beräknas bli 1,5 miljarder kronor högre än vad som budgeterades i statsbudgeten. Det preliminära utfallet för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten är 0,3 miljarder kronor högre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 1999.

I propositionen redovisar regeringen vidare det preliminära utfallet per utgiftsområde och förklarar stora avvikelser.

Enligt utrikesutskottets uppfattning som redovisas i yttrande 1999/2000: UU6y är uppföljning av tidigare års resultat av central betydelse för styrningen av den statliga verksamheten. Uppföljning utgör också en grund, om än icke den enda, för budgetering och andra typer av styrning inför kommande år.

Utrikesutskottet noterar att den verksamhet som finansieras över *utgiftsområde 5* bedrivits inom budget. Vid sitt arbete med uppföljning och utvärdering har utrikesutskottet ägnat särskild uppmärksamhet åt verksamheten inom utrikesförvaltningen under budgetåret 1999. Utrikesutskottet har härvid erhållit årsredovisningsmaterial från Utrikesdepartementet samt anordnat en intern utfrågning med departementets expeditionschef jämte medarbetare. Vissa utestående frågor har sedermera följts upp med kompletterande redovisningar från departementets sida.

Utrikesutskottet kan med anledning av den företagna uppföljningen konstatera att verksamheten, i de delar som blivit belysta, bedrivits väl i linje med riksdagens intentioner. Utrikesutskottet vill också framhålla att verksamhetsgenomgången i kombination med en framåtriktad diskussion, främst om den svenska utrikesrepresentationen, är att se som ett väsentligt inslag i riksdagens styrning inom det utrikespolitiska området.

Utrikesutskottet noterar också den differens gentemot budget som redovisas vad avser *utgiftsområde 7* samt de förklaringar härtill som ges i propositionen.

Utskottet har med anledning av vad som i propositionen anförs om utgiftsbegränsande åtgärder samt mot bakgrund av vad som anfördes härom i proposition 1998/99:100 (s. 142) och i utskottets yttrande 1998/99:UU1y (s. 11) gjort en uppföljning av konsekvenserna av utgiftsbegränsningarna under 1999. Utrikesutskottet har därvid, på basis av en gedigen redovisning från Utrikesdepartementet, erfarit följande.

Begränsningsbeloppet sattes, enligt beslut av regeringen våren 1999, till 11 150 miljoner kronor, dvs. samma nivå som anslaget. I förhållande till den utgiftsprognos om 14 009 miljoner kronor som upprättades i början av februari innebar således utgiftsbegränsningen en neddragning med 2 859 miljoner kronor.

För *det multilaterala utvecklingssamarbetet* har utgiftsbegränsningen i stort sett kunnat hanteras utan större negativa konsekvenser. På grundval av det goda anseende Sverige åtnjuter har senareläggning av betalningar kunnat göras i samförstånd med berörda internationella organisationer. Detta samförstånd bygger dock på att senareläggningarna är en engångsföreteelse.

Inom *det bilaterala utvecklingssamarbetet* har de flesta samarbetsländer berörts. En rad insatser har fått inställas eller senareläggas. Insatser inom området demokrati och mänskliga rättigheter har drabbats hårt – inte för att de är mindre prioriterade utan för att de i många fall inte varit avtalsbundna och därmed kunnat senareläggas. För de enskilda organisationerna innebar begränsningen att Sida inte kunde fullfölja avtal, och organisationerna drabbades i vissa fall hårt. Inom forskningssamarbetet lyckades dock föresatsen att värna om de svaga institutionerna. Trots svårigheterna att hantera utgifts-

begränsningen och att trovärdigheten i flera fall naggats i kanten pekar Sida dock på en positiv aspekt – den finansiella uppföljningen har skärpts.

Mot bakgrund av vad som framkommit bedömer utrikesutskottet att utgiftsbegränsningen kunnat genomföras utan alltför allvarliga men för Sveriges utvecklingssamarbete. Förutsättningen för detta har emellertid varit att det rört sig om en engångsföreteelse. En eventuell upprepning på biståndets område av åtgärder av det slag som vidtogs under budgetåret 1999 skulle riskera att vara till betydande men för Sveriges förtroende internationellt samt allvarligt urgröpa den inhemska biståndsviljan.

Inom ramen för utrikesutskottets arbete med uppföljning och utvärdering har under riksmötet också en granskning gjorts av Årsredovisning för staten 1998 (skr. 1998/99:150). Eftersom de uppgifter som lämnas i skrivelsen är av betydelse bl.a. som beslutsunderlag för de ställningstaganden som utskottet har att göra med anledning av regeringens ekonomiska vårpropositioner och budgetpropositioner har, i tillämpliga fall, jämförelser gjorts med 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) och den senaste budgetpropositionen (prop. 1999/2000:1). Utskottets granskning har omfattat statsbudgetens utfall 1998 avseende utgifter på utgiftsområdena 5 och 7 samt reservationsläget inom utgiftsområde 7. Utrikesutskottet har också följt upp Riksrevisionsverkets iakttagelser beträffande revisionsberättelser med invändning. Utrikesutskottet vill till följd av sin granskning i detta sammanhang framföra följande.

En central fråga inom utgiftsområde 7 är den s.k. *biståndsramen* för internationellt utvecklingssamarbete, vars omfattning (uttryckt i procent av prognosticerad BNI), efter yrkande i budgetpropositionen, årligen fastställs av riksdagen. Detta faktum jämte den politiska vikt som fästs vid frågan gör att det vore önskvärt att regeringen i Årsredovisning för staten redovisade utfallet beträffande biståndsramen. Av intresse att erfara vore biståndsramens utfall i absoluta tal, i procent av prognosticerad BNI och i procent av verklig BNI.

Under senare år har informationen i budgetpropositionerna om *reservationsläget* blivit allt bättre. Så redovisas exempelvis i budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1) reservationsläget i många fall ner på delpostsnivå med angivande av fördelningen mellan intecknade och ointecknade reservationer. Också i Årsredovisning för staten 1998 (skr. 1998/99:150) ingår uppgifter om reservationer (nedbrutet på anslagsnivå). Vid en jämförelse av siffermaterialet har utskottet noterat avvikelser mellan årsredovisningen och budgetpropositionen, vilka för reservationerna på A1-anslaget inom utgiftsområde 7 uppgår till 157 miljoner kronor.

Enligt vad utrikesutskottet erfarit bygger redovisningen i budgetpropositionen på de uppgifter som myndigheterna lämnar i sina respektive årsredovisningar. Årsredovisningen för staten bygger däremot på den s.k. Riksredovisningen som Ekonomistyrningsverket (ESV) hanterar. I det första fallet rör det sig således om uppgifter från de lokala ekonomisystemen på myndigheterna. De lokala systemen skall löpande stämmas av mot de uppgifter myndigheterna lämnar i Riksredovisningen.

Enligt uppgift från ESV, som är medvetet om den av utskottet uppmärksammade diskrepansen, finns motsvarande misstämning också på andra håll inom statsbudgeten. Hur dessa fel uppkommit har hittills inte kunnat klarläggas men är föremål för utredning av ESV och, i här aktuellt fall, UD.

Utrikesutskottet anser mot bakgrund av vad som framkommit att ingen riksdagens åtgärd för närvarande är påkallad.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet kan med tillfredsställelse konstatera att det preliminära utfallet för 1999 innebär att de budgetpolitiska målen uppfylldes. Den offentliga sektorns finansiella sparande uppgick till 1,9 % av BNP, vilket är ca 30 miljarder kronor över målet på 0,5 % av BNP. Utgiftstaket klarades med en budgeteringsmarginal på 1,5 miljarder kronor. Regeringens budgetpolitik har återigen visat sig vara framgångsrik.

Det preliminära utfallet för statsbudgetens utgifter uppgick till 642,6 miljarder kronor vilket är ca 37,8 miljarder kronor lägre än budgeterat. Det beror främst på Riksgäldskontorets lägre nettoutlåning. Däremot är det preliminära utfallet för de 27 utgiftsområdena 6,9 miljarder kronor högre än budgeterat. För utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor blev utfallet 5,3 miljarder kronor högre än budgeterat. En större förbrukning än anvisade medel kan finansieras genom att myndigheterna utnyttjar ingående reservationer/anslagssparande eller anslagskredit. I vissa fall sker det genom att regeringen beslutar om s.k. medgivnet överskridande.

För tre utgiftsområden där större delen av utgifterna består av transfereeringar, utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn och utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet, blev det preliminära utfallet sammanlagt 11 miljarder kronor högre än anvisat på statsbudgeten.

Fyra utgiftsområden redovisar utfall som underskrider budgeterade belopp i statsbudgeten med mer än 1 miljard kronor: utgiftsområde 15 Studiestöd, utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande, utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner och utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen. Tillsammans redovisar dessa utgiftsområden ett preliminärt utfall som är 8,1 miljarder kronor lägre än anvisat på statsbudgeten.

Bakom de olika budgeteringsavvikelseerna inom utgiftsområdena ligger bl.a. ökad biståndsverksamhet och ett större utnyttjande av föräldraförsäkringen, där bl.a. fäder, som i genomsnitt har en högre ersättningsnivå, ökade sitt uttag av föräldraledighet. Mer problematiska framstår de stora avvikelserna när det gäller sjukpenning och rehabilitering och i viss mån bidrag för läkemedelsförmånen. Utskottet återkommer nedan till regeringens förslag att på tilläggsbudget öka anslaget för sjukförsäkringen.

Utskottet instämmer i utrikesutskottets uppfattning att uppföljning av tidigare års resultat är av central betydelse för styrningen av den statliga verksamheten och välkomnar redovisningen av de iakttagelser som utrikesutskottet gjort under sitt uppföljningsarbete.

Vad avser den diskrepans i redovisningen av reservationer som utrikesutskottet uppmärksammat vill finansutskottet betona betydelsen av att rutiner för rapportering och redovisning förbättras så att denna typ av diskrepanser inte uppstår.

När det slutligen gäller utrikesutskottets önskemål om en bättre redovisning som underlag för uppföljningen av biståndsmålet har finansutskottet inget att invända mot förslaget. I likhet med utrikesutskottet ser inte heller finansutskottet något behov av ett riksdagsbeslut i denna fråga, utan förutsätter att Regeringskansliet beaktar utrikesutskottets önskemål.

Utgiftsprognos för 2000

Propositionen

I vårpropositionen redogörs för en aktuell prognos för innevarande års statsbudget (avsnitt 5.3).

I statsbudgeten beräknades *budgetsaldot* till 82,5 miljarder kronor för 2000. Aktuell prognos för statsbudgetens saldo uppgår till 95,5 miljarder kronor, dvs. en förbättring med 13 miljarder kronor. Det förbättrade budgetsaldot förklaras av att *inkomsterna* ökar med 27,3 miljarder kronor. Samtidigt ökar dock utgifterna med 14,3 miljarder kronor. Inkomsternas ökning beror till största delen på att fysiska personers inkomstskatt beräknas bli ca 14 miljarder kronor högre och att mervärdesskatten beräknas bli ca 7 miljarder kronor högre jämfört med beräkningen i statsbudgeten.

Statsbudgetens *utgifter* exklusive statskuldsräntor beräknas till 624,2 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,7 miljarder kronor jämfört med statsbudgeten. Det är främst utgifterna för sjukpenning och läkemedel som ökar, samtidigt som utgifterna för bl.a. arbetsmarknadspolitiska program och vuxenstudiestöd minskar.

Aktuell beräkning av *statskuldsräntorna* uppgår till 93,4 miljarder kronor. Upprevideringen i förhållande till beräkningen i statsbudgeten på 11,6 miljarder kronor, beror huvudsakligen på höjt ränteantagande, lägre beräknade överkurser vid emission och högre kursförluster. De högre kursförlusterna beror på att Riksgäldskontoret (RGK) nu beräknas genomföra en större förtidsinlösen av lån under 2000 jämfört med vad som antogs i beräkningen i budgetpropositionen.

Prognosen för *Riksgäldskontorets nettoutlåning m.m.* uppgår till -3,5 miljarder kronor, vilket innebär större inlåning än utlåning. I jämförelse med statsbudgeten innebär den aktuella prognosen för RGK:s nettoutlåning att budgetsaldot försämras med 2 miljarder kronor. Försämringen beror till största delen på ett beräknat underskott, uppgående till 1,6 miljarder kronor, i det kommunala momssystemet. Dessutom beräknas nettot av utbetalningar och inbetalningar av premiepensionsmedel öka utlåningen med 0,5 miljarder kronor.

Regeringen anser att det av riksdagen beslutade *utgiftstaket* för 2000 på 765 miljarder kronor skall ligga fast. I propositionen betonas att regeringen följer utgiftsutvecklingen under innevarande budgetår. Kontinuerlig utgiftsuppfölj-

ning och granskning av prognoser är nödvändig för att i tid kunna vidta korrigerande åtgärder.

De takbegränsade utgifterna beräknades i statsbudgeten till 763,5 miljarder kronor. Budgeteringsmarginalen uppgick därmed till 1,5 miljarder kronor. I den nu aktuella prognosen uppgår de takbegränsade utgifterna till 764,1 miljarder kronor. Budgeteringsmarginalen beräknas därmed till 0,9 miljarder kronor. Budgeteringsmarginalens minskning förklaras till största delen av kraftigt ökade utgifter för sjukförsäkringen.

Som andel av BNP beräknas de takbegränsade utgifterna uppgå till 36,7 %. År 1999 var motsvarande andel av BNP preliminärt 38,1 %. För att möjliggöra en rättvisande jämförelse över tiden bör emellertid utgifterna för 1999 justeras för de tekniska förändringar som höjde utgiftstaket 2000 med 4 miljarder kronor. Efter en sådan korrigering blir de takbegränsade utgifternas andel av BNP 1999 i stället 38,5 %, dvs. 1,7 procentenheter högre än 2000. Jämfört med 1999 ökar nu de utgifter som omfattas av utgiftstaket för staten med 12,7 miljarder kronor, varav 4,1 miljarder kronor förklaras av tekniska justeringar. Realt minskar de takbegränsade utgifterna med ca 0,6 % jämfört med 1999.

I budgetpropositionen för 2000 meddelade regeringen att den förberedde ett antal åtgärder för att begränsa utgifterna för 2000. Regeringskansliets utgiftsprognoser visade att utgiftstaket för staten riskerade att överskridas 2000 till följd av att framför allt utgifterna för sjukpenning och avgiften till EU steg mer än vad som tidigare beräknats.

Mot bakgrund av detta beslutade därför regeringen att senarelägga utgifter uppgående till 3,7 miljarder kronor, avseende arealersättning från 2000 till 2001. Vidare redovisade regeringen i budgetpropositionen för 2000 att ett antal utgiftsområden skulle komma att beröras av utgiftsbegränsningar. I budgetpropositionen preciserades emellertid inte närmare de vidtagna åtgärdernas omfattning.

Regeringen har bestämt att begränsningsbelopp skall införas 2000 på sammanlagt sex utgiftsområden. Begränsningsbeloppens syfte är att säkerställa att anslagsförbrukningen inte överstiger en viss bestämd nivå.

Finansutskottets ställningstagande

Utgiftsprognosen för 2000 visar att budgetsaldot beräknas bli 13 miljarder kronor starkare än vad som budgeterats. Bakom detta ligger högre inkomster på 27,3 miljarder kronor. Samtidigt beräknas emellertid utgifterna kunna öka med 14,3 miljarder kronor i förhållande till statsbudgeten. De takbegränsade utgifterna på statsbudgeten (dvs. exklusive statsskuldsräntorna) beräknas bli 0,7 miljarder kronor högre än budgeterat. Budgeteringsmarginalen beräknas till 0,9 miljarder kronor.

Utgiftstaket är ett allvarligt budgetpolitiskt åtagande för regeringen. Om det finns risk för att utgiftstaket för staten kommer att överskridas skall regeringen för att undvika detta, enligt 42 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten, vidta sådana åtgärder som den har befogenheter till eller föreslå riksdagen nödvändiga åtgärder.

I syfte att klara utgiftstaket har regeringen bl.a. beslutat om begränsningsbelopp enligt tabell 1.

1999/2000:FiU27
Utskottet

Tabell 1 Begränsningsbelopp 2000

Miljoner kronor

Utgiftsområde/Anslag	Nivåer som ej får överskridas	Ingående reservation och ramöverskringsbelopp (preliminär uppgift)	Statsbudget (SB)	Tilläggsbudget (TB)	Skillnad begränsningsbelopp och budgeterat belopp (IB+SB+TB)	SB
Uo 3, B1 Tullverket	1 155	75	1 127	0	-47	28
Uo 6 Totalförsvaret	46 648	743	46 649	12	-755	-1
Uo 7, Vo A Bistånd	14 185	5 150	12 487	0	-3 452	1 698
Uo 7, Vo B Central- och Östeuropa	975	1 575	1	0	-600	974
Uo16 Utbildning och universitetsforskning	32 263	2 100	32 573	-38	-2 372	-310
Uo18 E1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet	1 050	639	1 758	0	-1 347	-708
Uo 21 Energi	1 959	2 145	1 446	435	-2 066	513

Källa: Finansdepartementet, budgetavdelningen.

Utskottet vill betona vikten av att regeringen under året noggrant följer utgiftsutvecklingen och, om utgiftstaket för staten är hotat, vidtar nödvändiga åtgärder.

Tilläggsbudget för budgetåret 2000

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen på tilläggsbudget göra ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag. Om behov uppkommer avses regeringen i den nya budgetprocessen redovisa förslag till tilläggsbudget vid två tillfällen per år, i den ekonomiska vårpropositionen och i budgetpropositionen. I vårpropositionen (avsnitt 5.4) redovisar regeringen de förändringar av gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som regeringen anser bör tas upp.

I vårpropositionen föreslår regeringen anslagsförändringar på tilläggsbudget och därmed föranledda ramändringar (yrkande 39, avsnitt 5.4) som sammanlagt innebär att anvisade medel ökar med 3 127 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 5 867 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 2 741 miljoner kronor.

Regeringens ambition är att ökade utgifter skall finansieras genom motsvarande minskning av utgifterna samma år. När det gäller de ökade utgifterna för bidrag för läkemedelsförmånen och sjukpenning och rehabilitering har emellertid detta inte varit möjligt. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen till 0,9 miljarder kronor för år 2000.

Ökad medelstildelning

Regeringen föreslår ökad medelstildelning för en rad ändamål för innevarande budgetår.

Under utgiftsområde 1 Rikets styrelse föreslås *Regeringskansliet* få 148 miljoner kronor i syfte att skapa ett effektivare *IT-stöd* till hela Regeringskansliet. Förslaget skall också ses mot bakgrund av att Regeringskansliet sedan den 1 januari 1997 är en myndighet men att dess verksamhet finansieras via två anslag. Ökningen finansieras genom att det andra anslaget, nämligen till utrikesförvaltningen under utgiftsområde 5, minskas i motsvarande mån.

För att tillförsäkra en tillförlitlig och heltäckande *statistik över vakanser* föreslås *Statistiska centralbyrån* under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning få 1,5 miljoner kronor på tilläggsbudget.

I propositionen påpekas att polisväsendets ekonomiska situation är bekymmersam. Polisen beräknas under innevarande år komma att förbruka ca 440 miljoner kronor mer än vad som anvisats på statsbudgeten. Detta löses genom att utnyttja anslagssparande och anslagskredit. Regeringen menar emellertid att ett resursutskott ändå är nödvändigt redan innevarande år för att inte riskera att arbetet med att genomföra närpolisreformen stannar av. Anslaget till *Polisorganisationen* under utgiftsområde 4 bör därför ökas med 110 miljoner kronor.

Med anledning av kostnadsökningar bl.a. till följd av den nya lagen (1998:714) om frihetsberövande och andra tvångsåtgärder ökar resursbehovet för vissa *skaderegleringar*. Regeringen föreslår därför att anslaget härför ökas med 10,6 miljoner kronor.

Budgetåret 1999 delades under utgiftsområde 6 Totalförsvaret det tidigare anslaget A1 *Försvarmakten* i två anslag, nämligen anslaget A1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och anslaget A3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*. Syftet var att ge bättre förutsättningar att styra och följa upp verksamheten. Riksdagen har ställt sig bakom att en avvägning mellan de olika verksamhetsområdena borde kunna ske inför varje budgetår. Som en följd av omställningen av försvaret har förskjutningar av utgifter mellan verksamhetsområden och budgetår skett, och regeringen

föreslår därför en omfördelning mellan anslagen på tilläggsbudget om 700 miljoner kronor.

Riksdagen har beslutat att det centrala lednings- och samordningsansvaret för trossamfundens verksamhet inom totalförsvaret fr.o.m. 2000 skall övergå från Svenska kyrkan till Överstyrelsen för civil beredskap. En minskning med 700 000 kr gjordes därför av det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget K1 *Stöd till trossamfund*. Den avsedda ökningen av anslaget B1 *Funktionen Civil ledning* kom dock inte att ske, varför regeringen anser att en justering nu bör göras.

Riksdagen har beslutat om en ändrad uppgiftsfördelning mellan anslaget B3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* och anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* (prop. 1998/99:74, bet. 1998/99:FöU5, rskr. 1998/99:224). Anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* skulle rätteligen uppgå till 88 245 000 kr och anslaget B3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* till 696 608 000 kr. Sistnämnda anslag bör därför enligt regeringens uppfattning ökas med 4 931 000 kr och anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* minskas med motsvarande belopp.

Utöver utbetalning av ersättning till landstingen under 2000 kommer det under utgiftsområde 9 uppförda anslaget för *läkemedelsförmånen* att belastas av en förlustdelning avseende 1999 års läkemedelskostnader. Statens andel av förlustdelningen beräknas uppgå till ca 1,2 miljarder kronor. Dessutom är anslaget belastat av ett underskott från tidigare budgetår på 828 miljoner kronor. För att täcka utbetalningarna för förlustdelningen samt det ackumulerade underskottet föreslås att anslaget ökas med 2 miljarder kronor.

För att möta *Smittskyddsinstitutets* ekonomiska svårigheter har verksamheten tillförts extra resurser, senast i statsbudgeten för innevarande år. Regeringen föreslår nu att myndigheten tillförs ökade medel om 10 miljoner kronor för att i första hand kunna vidta de åtgärder som krävs för att få kontroll över ekonomin och förbättra styrningen av verksamheten. Av de anslagna medlen skall 800 000 kr användas för deltagande i EU:s smittskyddssamarbete. Anslagsökningen finansieras genom en motsvarande minskning av anslaget till Socialvetenskapliga forskningsrådets forskningsanslag.

Anvisade och beräknade medel för *ersättning till steriliserade* för perioden 1999–2001 bygger på uppskattningen att 1 000 personer skulle komma att erhålla ersättning. Nya prognoser visar att närmare 1 700 personer kommer att beviljas ersättning. Regeringen föreslår därför att det aktuella anslaget ökas med 101 530 000 kr.

Rikstolkjtjänsten är ett ekonomiskt stöd för den tolktjänst som förtroendevalda i handikapporganisationernas riksorganisationer behöver för riksövergripande och internationella uppdrag som inte bekostas genom landstingens vardagstolkning. Under 1999 ökade såväl efterfrågan som tillgången på tolkar, och anslaget var förbrukat innan året var slut. Det större medelsbehovet förväntas föreligga även 2000. Regeringen anser därför att anslaget B4 *Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder* bör ökas med 1 miljon kronor för att bidrag skall kunna lämnas i ökad omfattning.

I takt med att fler *handikapporganisationer* bildas och ansöker om ekonomiskt stöd ökar efterfrågan på de statliga bidragen till *handikapporganisationerna*. För att möta det ökade resursbehovet hos organisationerna och för att underlätta övergången till en ny fördelningsmodell avseende bidragen till organisationerna anser regeringen att ökade resurser behövs för bidrag till *handikapporganisationerna*. Det ökade stödet är ett av förslagen i regeringens proposition (1999/2000:79) *Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken*. Under senare år har även antalet *pensionärsorganisationer* ökat medan anslagsnivån varit oförändrad. Regeringen anser därför att ytterligare medel behövs så att ökade bidrag kan lämnas till *pensionärsorganisationerna*. Regeringen anser därför att anslaget B5 *Bidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer* sammantaget bör ökas med 20,5 miljoner kronor.

Med anledning av propositionen *Kasinospel i Sverige m.m.* (prop. 1998/99:80, bet. 1998/99:KrU11, rskr. 1998/99:229) aviserade regeringen att den avsåg att föreslå riksdagen att ytterligare öka resurserna för att motverka negativa sociala och ekonomiska konsekvenser av spel. Därför bör 2 miljoner kronor anvisas på tilläggsbudget under anslaget B9 *Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m.* för förebyggande insatser mot *spelmissbruk* och för att öka medvetenheten om problemen bland de yrkesgrupper som möter *spelmissbrukare* i sitt arbete. Också frågor om hjälp och stöd till *missbrukare* bör enligt regeringens förslag tas upp.

I regeringens proposition (1999/2000:79) *Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken* föreslår regeringen ett nationellt *program för kompetensutveckling av personal* inom olika samhällsområden kring frågor som rör *bemötande av personer med funktionshinder*. Enligt förslaget skall *Statens institut för särskilt utbildningsstöd* utarbeta och ha ansvar för programmet på central nivå. Regeringen anser därför att ytterligare 1,5 miljoner kronor bör anvisas för ändamålet.

Verksamheten vid *Statens institutionsstyrelse* (SIS) är mycket omvärldsberoende och därför svårplanerad. Betydligt fler ungdomar har dömts till slutna ungdomsvård än vad regeringen beräknade när påföljden infördes. Regeringen bedömer att platsantalet för slutna ungdomsvård måste utökas med ytterligare 40 årsplatser, dvs. till totalt 50 platser. Kostnaderna för 40 nya årsplatser beräknas till 62,4 miljoner kronor. Volymerna i den slutna ungdomsvården ökade redan under 1999 och därför föreslår regeringen att 96,2 miljoner kronor tillförs SIS för att täcka även kostnaderna för denna ökade verksamhet.

På grund av den kraftigt ökade sjukfrånvaron har utgifterna för *sjukpenning* ökat och de medel som har anvisats på statsbudgeten för år 2000 har visat sig vara otillräckliga. För närvarande finns det enligt regeringens bedömning ingenting som tyder på att utgifterna kommer att minska under de närmaste åren. De prognoser som ligger till grund för regeringens bedömning av utgiftsutvecklingen för år 2000 är dock mycket osäkra. Huruvida den föreslagna ökningen är tillräcklig eller inte för hela året är därför svårt att förutse. Regeringen kommer att tillsätta en arbetsgrupp som skall utarbeta en handlingsplan för att minska ohälsan samt föreslå åtgärder som bryter den nega-

tiva utvecklingen. Regeringen föreslår att anslaget A1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* under utgiftsområde 10 ökas med 1,5 miljarder kronor.

Före år 1999 betalades *delpensionerna* från Delpensionsfonden. Från och med år 1999 betalas delpensionerna från ett eget anslag. Utbetalning av delpensioner har minskat under de senaste åren, och på sikt skall anslaget avvecklas. Några nya delpensioner kommer inte att beviljas efter år 2000. När anslaget beräknades överskattades dock den nedåtgående trenden i volymutvecklingen. Regeringen föreslår därför att anslaget A4 *Delpension* under utgiftsområde 11 ökas med 103 miljoner kronor.

Regeringen avser att under maj månad lämna ett förslag till riksdagen om ändrade regler beträffande *underhållsstöd* vad gäller utfyllnadsbidrag vid växelvis boende. Förslaget beräknas leda till en besparing men eftersom förslaget är försenat i förhållande till tidigare planering kommer ikraftträdandet, och därmed besparingen, att senareläggas, vilket gör att 12,5 miljoner kronor föreslås tillföras ändamålet på tilläggsbudget under utgiftsområde 12.

Luftfartsverket utbildar varje år flygledare för att täcka det nationella behovet av flygtrafikledningstjänst. Under utbildningstiden får flygledaraspiranterna en lön från Luftfartsverket som motsvarar studiemedel och studielån. Regeringen anser att det är rimligt att den enskilde i större utsträckning får ta ekonomiskt ansvar för utbildningen och anser att utbildningen bör finansieras inom ramen för studiestödssystemet. Studiestödet kommer att omfatta de elever som påbörjar sin utbildning fr.o.m. hösten 2000. År 2002 kommer samtliga elever i *flygledarutbildningen* att omfattas av studiestödet. Den totala utgiften kommer då att uppgå till uppskattningsvis 1,9 miljoner kronor per år. En motsvarande höjning av utdelningen från Luftfartsverket kommer att ske. För innevarande år föreslås anslaget A2 *Studiemedel m.m.* under utgiftsområde 13 ökas med 195 000 kr.

Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling har fr.o.m. den 1 januari 2000 ett utvidgat ansvarsområde. På grund av överföring av Europeiska socialfondens mål 4, Adapt och Employment, till Arbetsmarknadsverket har finansieringen av Svenska EU-programkontorets fasta kostnader minskat. Regeringen föreslår därför att anslaget A16 *Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling* under utgiftsområde 16 ökas med 1,5 miljoner kronor och att anslaget A1 *Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskas med motsvarande belopp.

Regeringen anmälde i budgetpropositionen för 2000 osäkerhet om det framtida anslagsbehovet för Centrala studiestödsnämnden (CSN). Regeringen föreslår nu att anslaget C3 *Centrala studiestödsnämnden* ökas med 20 miljoner kronor.

Det bilaterala projektet *Kulturbro 2000* syftar till att stärka samarbetet och bidra till att bygga upp en ny regional identitet i Öresundsregionen genom att skapa en dansk-svensk biennal för bildkonst, design, teater, dans och musik. En utgångspunkt är att den danska och den svenska staten bidrar till finansieringen av projektets första biennal som äger rum under hösten 2000. För

denna åtgärd har under anslaget A2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* beräknats 2,5 miljoner kronor. För att motsvara den danska statens insats behövs ytterligare 12,5 miljoner kronor. Regeringen föreslår därför att det nämnda anslaget under utgiftsområde 17 ökas med 12,5 miljoner kronor.

I enlighet med förslag i propositionen Konstnärernas villkor (prop. 1997/98:87, bet. 1997/98:KrU13, rskr. 1997/98:303) samt i budgetpropositionen för 1999 (prop. 1998/99:1 utg.omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55) tillfördes kulturområdet 22,5 miljoner kronor under tiden den 1 januari 1999–den 30 juni 2000 (15 miljoner kronor på årsbasis) för genomförande av flera olika stödinsatser riktade till konstnärer. Under samma period har under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv genomförts försök med en tredje anställningsform inom teatern (Teateralliansen), med arbetsförmedling vid centrumbildningarna samt med tydligare kriterier avseende vilka som skall ha rätt till arbetsmarknadspolitiska åtgärder med inriktning mot den konstnärliga arbetsmarknaden. En utvärdering av försöksverksamheterna har nu redovisats. Regeringen gör bedömningen att försöken fallit väl ut och föreslår därför en förlängning av samtliga försök året ut och därmed även av de stödinsatser som riktats mot konstnärer. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att nivån för anslaget E2 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* höjs med 7,5 miljoner kronor. Därutöver finansieras förlängningen av försöken med Teateralliansen samt försöket med arbetsförmedling vid centrumbildningarna inom ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Den snabba utbyggnaden av antalet utbildningsplatser vid högskolor har ökat efterfrågan på ytterligare studentbostäder, och på vissa orter kan kötiden för en studentbostad vara cirka ett år vid höstterminens start. Det är angeläget att detta bostadsbehov kan tillgodoses och att den nyproduktion som behövs kommer i gång snabbt. Regeringen föreslår därför att ett tillfälligt investeringsbidrag lämnas för anordnande av nya studentbostäder genom ny- eller ombyggnad och som medför ett tillskott av bostadslägenheter. Ett nytt ramanslag A12 *Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter* på 1 miljon kronor föreslås föras upp på statsbudgeten för innevarande år under utgiftsområde 18.

I propositionen Ett informationssamhälle för alla (prop. 1999/2000:86) föreslår regeringen att stöd som en del av ett nationellt IT-infrastrukturprogram skall kunna lämnas till finansiering av utbyggnad av regionala transportnät som inte kommer till stånd på kommersiella grunder. Som en konsekvens av det förslaget föreslår regeringen att ett nytt ramanslag benämnt A13 *IT-infrastruktur: Regionala transportnät* på 400 miljoner kronor förs upp på tilläggsbudget under utgiftsområde 19.

Den 30 november 1999 slöts ett förslag till ramavtal om förtida avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket mellan staten, Sydkraft AB och Vattenfall AB. Samtidigt ställdes Barsebäck 1 av. Förslag till åtaganden för staten som följer av avtalet om ersättning i samband med stängningen av Barsebäcksverket har underställts riksdagen för godkännande (prop. 1999/2000:63).

Enligt avtalet har Sydsvenska Värmekraftaktiebolaget (SVKAB) och Barsebäck Kraft AB (BKAB) rätt till ersättning i form av pengar för vissa kostnader som uppstår till följd av avställningen av Barsebäck 1. Sammantaget beräknas alltså 430 miljoner kronor behöva betalas ut som ersättning för kostnader som belöper sig på åren 1999 och 2000. Ersättningen skall utbetalas månadsvis i efterskott och de angivna beloppen skall uppräknas med nettoprisindex. De första utbetalningarna blir aktuella i anslutning till tillträdesdagen, som kan infalla tidigast en månad efter det slutliga godkännande av avtalet. Med anledning härav föreslår regeringen att ett nytt ramanslag benämnt B10 *Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket* förs upp på statsbudgeten under utgiftsområde 21. Anslaget anvisas med 430 miljoner kronor.

Anslaget C4 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal* under utgiftsområde 22 har visat sig vara otillräckligt för att SOS Alarm Sverige AB skall kunna fullgöra sin uppgift enligt avtal. En förstärkning är nödvändig för att alarmfunktionen i samhället skall fungera tillfredsställande. Anslaget bör därför höjas med 4 miljoner kronor.

Sedan år 1998 pågår ett arbete med att via satellit övervaka fiskefartyg. Det satellitbaserade övervakningssystemet för fiskerikontroll omfattar ca 100 svenska fiskefartyg. För att kunna vidmakthålla och anpassa systemet till EU:s och omvärldens krav krävs fortsättningsvis medel för drift, underhåll och utveckling av Fiskeriverkets nuvarande system. För myndighetens verksamhet föreslår därför regeringen att anslaget C1 *Fiskeriverket* under utgiftsområde 23 höjs med 2 560 000 kr.

Mot bakgrund av regeringens ambition att 20 % av jordbruksarealen fram till år 2005 skall ställas om till ekologisk produktion är det angeläget att forskningsprogrammet om *ekologisk jordbruks- och trädgårdsproduktion* får en uppföljning. Skogs- och jordbrukets forskningsråds anslag bör därför höjas med 15 miljoner kronor för forskning om ekologiskt lantbruk.

Stödet till kooperativ utveckling fördelades tidigare genom beslut av regeringen. I budgetpropositionen för 2000 anmäldes att beslut om stödet i fortsättningen skulle fattas av NUTEK. Förvaltningsmedel kom dock inte att anvisas vid detta tillfälle. Detta behöver enligt regeringens mening göras, och anslaget A1 *Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader* under utgiftsområde 24 bör därför ökas med 300 000 kr. En motsvarande minskning föreslås av anslaget A3 *Stöd till kooperativ utveckling*.

I budgetpropositionen för 2000 anmälde regeringen att anslaget A5 *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.* inte innehöll medel till förvaltning av oljelager. Regeringen angav att den hade för avsikt att föra medel från anslaget A7 *Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.* Regeringen förbisåg dock att begära riksdagens godkännande för en sådan överföring. Regeringen tilldelade genom ett regeringsbeslut 25 miljoner kronor till förvaltningsanslaget från anslaget A7 *Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.* Detta beslut skall upphävas av regeringen. Då behovet av ytterligare medel kvarstår för anslaget A5 *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersöknings-*

verksamhet m.m. föreslår regeringen att detta anslag ökas med 25 miljoner kronor.

Från och med den 1 januari 1999 överfördes ansvaret för frågor rörande vissa kostnader i samband med likvidation av företag från Domstolsverket till Patent- och registreringsverket (PRV). Verksamheten anslagsfinansierades under 1999 från anslaget B7 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer). PRV har på regeringens uppdrag utrett möjligheten att tillämpa avgiftsfinansiering. I avvaktan härpå fördes anslaget inte upp på statsbudgeten för år 2000. Efter att ha tagit del av PRV:s utredning är det regeringens bedömning att verksamheten även i fortsättningen bör vara anslagsfinansierad. Ett anslag behövs därmed. Regeringen föreslår att ett ramanslag benämnt B6 *Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)* förs upp och anvisas med 6,1 miljoner kronor.

Regeringen föreslår vidare att anslaget F2 *Konsumentverket* ökas med 250 000 kr. Anslaget bör höjas för att Konsumentverket skall kunna fortsätta arbetet med prisinformation till konsumenter, bl.a. som ett led i att stärka konkurrensen på framför allt dagligvarumarknaden.

För att ge *SIS Miljömärkning* möjlighet att förbereda det kommande ordförandeskapet i EU år 2001 och ordförandeposten i European Union Ecolabelling Board (EUEB) behövs ytterligare resurser, och anslaget för bidrag till miljömärkning av produkter behöver därför höjas.

Tabell 2 sammanfattar regeringens förslag till ökad medelstildelning fördelade på anslag.

Tabell 2 Regeringens förslag om ökad medelstildelning fördelat på anslag
Tusental kronor

UO	Anslagsnummer	Ökad medelstildelning
1	Rikets styrelse	
	C1 Regeringskansliet m.m., ramanslag	148 000
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	
	A6 Statistiska centralbyrån, ramanslag	1 500
4	Rättsväsendet	
	A1 Polisorganisationen, ramanslag	110 000
	F7 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m., ramanslag	10 600
6	Totalförsvaret	
	A3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, ramanslag	700 000
	B1 Funktionen Civil ledning, ramanslag	700
	B3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, ramanslag	4 931

UO	Anslags- nummer		Ökad medels- tilldelning
9		Hälsovård, sjukvård och social omsorg	
	A2	Bidrag för läkemedelsförmånen, ramanslag	2 000 000
	A9	Smittskyddsinstitutet, ramanslag	10 000
	A13	Ersättning till steriliserade i vissa fall, reservationsanslag	101 530
	B4	Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, obetecknat anslag	1 000
	B5	Bidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer, obetecknat anslag	20 500
	B9	Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m., obetecknat anslag	2 000
	B12	Statens institut för särskilt utbildningsstöd, ramanslag	1 500
	B16	Statens institutionsstyrelse, ramanslag	96 200
10		Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	
	A1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., ramanslag	1 500 000
11		Ekonomisk trygghet vid ålderdom	
	A4	Delpension, ramanslag	103 000
12		Ekonomisk trygghet för familjer och barn	
	A3	Underhållsstöd, ramanslag	12 500
15		Studiestöd	
	A2	Studiemedel m.m., ramanslag	195
16		Utbildning och universitetsforskning	
	A16	Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling, ramanslag	1 500
	C3	Centrala studiestödsnämnden, ramanslag	20 000
17		Kultur, medier, trossamfund och fritid	
	A2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, ramanslag	12 500
	E2	Ersättningar och bidrag till konstnärer, ramanslag	7 500
18		Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	
	A12	Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter, ramanslag	1 000
19		Regional utjämning och utveckling	
	A13	IT-infrastruktur: Regionala transportnät, ramanslag	400 000

UO	Anslags- nummer		Ökad medels- tilldelning
21		Energi	
	B10	Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket, ramanslag	430 000
22		Kommunikationer	
	C4	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal, ramanslag	4 000
23		Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringsar	
	C1	Fiskeriverket, ramanslag	2 560
	G3	Skogs- och jordbrukets forskningsråd: Forskning samt kollektiv forskning, ramanslag	15 000
24		Näringsliv	
	A1	Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader, ramanslag	300
	A5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m., ramanslag	25 000
	B6	Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer), ramanslag	6 100
	F2	Konsumentverket, ramanslag	250
	F7	Bidrag till miljömärkning av produkter, obeecknat anslag	250
Summa medelsökningar			5 750 116

Finansiering

Finansieringen föreslås ske bl.a. genom en rad minskade anslag. Några av dessa minskningar föranleds av regeländringar eller åtgärder som regeringen vidtagit eller föreslår. För vissa andra anslag redogör regeringen för ändrade prognoser som leder till ett lägre medelsbehov för innevarande år.

Utgifterna för rättshjälp kan minskas bl.a. till följd av den reform som genomförts på området. Anslaget F6 *Rättshjälpkostnader m.m.* under utgiftsområde 4 föreslås därför minskas med 47,6 miljoner kronor, vilket kan bidra till att finansiera ökade anslag för vissa skaderegleringar och för Statens institutionsstyrelse.

Regeringen föreslår att medel som anvisats på anslaget B2 *Vissa statsbidrag inom handikappområdet* för särskilda insatser på handikappområdet bör fördelas på olika ändamål under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Anslaget kan därför minskas med 55 miljoner kronor.

Anslaget A2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* föreslås minskas med 30 miljoner kronor med anledning av regeringens förslag om reformering av det förstärkta anställningsstödet. Vidare bör anslaget minskas med 70 miljoner kronor till följd av regeringens förslag om att införa ett särskilt anställnings-

stöd för äldre arbetslösa enligt förslaget i proposition 1999/2000:98 Förnyad arbetsmarknadspolitik för delaktighet och tillväxt. Sammantaget innebär regeringens förslag att anslaget A2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* under utgiftsområde 14 minskar med 100 miljoner kronor.

Efterfrågan på vuxenstudiestöd förväntas bli mindre än vad som budgeterats för innevarande år. Regeringen anser därför att anslaget A3 *Vuxenstudiestöd m.m.* under utgiftsområde 15 skall minskas med 540 miljoner kronor.

Utgifterna för bostadsbidrag är starkt beroende av inkomst-, boendekostnads- och arbetslöshetsutvecklingen och därmed av den samhällsekonomiska utvecklingen i stort. Sjunkande arbetslöshet och ökade reallöner innebär att samhällets kostnader för bostadsbidrag minskar. Mot bakgrund av den senaste ekonomiska bedömningen kan därför anslaget A10 *Bostadsbidrag* under utgiftsområde 18 minskas med 500 miljoner kronor.

Övriga finansieringsförslag framgår tillsammans med de i texten nämnda av tabell 3 som sammanfattar regeringens förslag till finansiering fördelat på anslag.

Tabell 3 Finansieringar fördelade på anslag
Tusental kronor

UO	Anslagsnummer	Förändring av ramanslag
4	Rättsväsendet	
	F6 Rättshjälpskostnader m.m., ramanslag	-47 600
5	Utrikesförvaltning och internationell samverkan	
	A1 Utrikesförvaltning, ramanslag	-148 000
6	Totalförsvaret	
	A1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m., ramanslag	-700 000
	D6 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, obetecknat anslag	-4 931
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	
	A14 Personligt ombud, ramanslag	-15 000
	B1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, ramanslag	-1 000
	B2 Vissa statsbidrag inom handikappområdet, reservationsanslag	-55 000
	B3 Statsbidrag till vårdartjänst m.m., ramanslag	-24 450
	B15 Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor, ramanslag	-250
	C1 Socialvetenskapliga forskningsrådet: Forskning, ramanslag	-10 400
	C2 Socialvetenskapliga forskningsrådet: Förvaltning, ramanslag	-1 100

UO	Anslags- nummer		Förändring av ramanslag
11		Ekonomisk trygghet vid ålderdom	
	A2	Efterlevandepensioner till vuxna, ramanslag	-103 000
14		Arbetsmarknad och arbetsliv	
	A1	Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, ramanslag	-3 000
	A2	Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, ramanslag	-100 000
	D2	Statliga tjänstepensioner m.m., ramanslag	-110 000
15		Studiestöd	
	A3	Vuxenstudiestöd m.m., ramanslag	-540 000
16		Utbildning och universitetsforskning	
	B53	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m., ramanslag	-60 000
17		Kultur, medier, trossamfund och fritid	
	N2	Lotteriinspektionen, ramanslag	-2 000
18		Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	
	A10	Bostadsbidrag, ramanslag	-500 000
19		Regional utjämning och utveckling	
	A1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder, ramanslag	-75 000
	A4	Ersättning för nedsättning av socialavgifter, ramanslag	-150 000
22		Kommunikationer	
	C2	Upphandling av samhällsåtaganden, ramanslag	-4 000
	D1	Ersättning till statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, ramanslag	-17 000
23		Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	
	B8	Miljö-, struktur- och regionala åtgärder, ramanslag	-15 000
	F3	Kostnader för livsmedelsberedskap, ramanslag	-2 560
24		Näringsliv	
	A3	Stöd till kooperativ utveckling, ramanslag	-300
	A8	Fortsatt program för småföretagsutveckling, reservationsanslag	-14 100
	F1	Marknadsdomstolen, ramanslag	-500
		Summa finansieringar	-2 704 191

Regeringen föreslår att vissa anslagsvillkor bör ändras.

Anslaget C3 *Allmänna val* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse bör även kunna användas för att finansiera ett utvecklingsarbete för folkstyret som kommer att genomföras fram till valet 2002 (yrkande 12). Namnet på utvecklingsarbetet är *Tid för demokrati*. Någon redovisning av hur stora utgifterna beräknas bli för detta arbete redovisas ej i propositionen.

Anslaget C5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* under utgiftsområde 6 Totalförsvaret föreslås under år 2000 få användas för att täcka den förlust på drygt 20 miljoner kronor som uppkommit i Statens räddningsverks internationella verksamhet (yrkande 18). Förlusten uppkom på grund av brister i myndighetens styrning och uppföljning och regeringen noterar att Räddningsverket under 1999 har stärkt den ekonomiska styrningen.

I proposition 1999/2000:86 Ett informationssamhälle för alla presenterar regeringen ett antal förslag till projekt samt förslag till utbyggnad av IT-infrastruktur som bedöms som angelägna för att understödja utvecklingen inom delar av IT-området. Regeringen anser att anslaget C1 *Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter* under utgiftsområde 22 Kommunikationer skall kunna användas till att finansiera vissa av dessa projekt och delar av utbyggnaden av IT-infrastrukturen (yrkande 33).

Regeringen anser att medlare bör kunna utses för att medla i tvister mellan samebyar och jordbrukare om skadeersättning för renbetning på åkermark. Regeringen avser att senare besluta om närmare bestämmelser om medlingsverksamheten. Kostnaden för verksamheten bör enligt regeringens uppfattning finansieras från anslaget D1 *Främjande av rennäringen m.m.* under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (yrkande 36). Kostnaderna, som beräknas till 100 000 kr per år, ryms inom anslaget.

Regeringen föreslår vidare att olika *integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen* skall kunna finansieras över anslaget E5 *Näringslivsutveckling i Östersjöregionen* under utgiftsområde 24 Näringsliv (yrkande 37). Utgifterna för år 2000 beräknas till 15 miljoner kronor.

Regeringen har de senaste åren strävat efter att förstärka och utveckla *uppföljningen av verksamheten och ekonomin i kommuner och landsting*. Ett inslag är det pågående utvecklingsarbetet i syfte att skapa en kommunal databas. Det finns enligt regeringen skäl att göra ytterligare satsningar för att få ett bättre underlag för uppföljning och även för att på olika sätt försöka stimulera effektiviseringsarbetet i kommuner och landsting. Ett sådant arbete kräver dock särskilda resurser och måste pågå under flera år. Regeringen beräknar att 21 miljoner kronor behöver användas under en fyraårsperiod för sådant arbete och föreslår att anslaget A2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner får användas för vissa utredningsinsatser avseende en utvecklad uppföljning av kommunal verksamhet och ekonomi (yrkande 38). Av dessa medel beräknar regeringen att högst 3 miljoner kronor kommer att tas i anspråk under 2000.

I vårpropositionen föreslår regeringen att tre myndigheter får ett resurstillskott under innevarande budgetår genom att avgifter som hittills redovisats mot inkomstitel i fortsättningen redovisas mot myndigheternas förvaltningsanslag.

- Under utgiftsområde 3 föreslås Tullverket få disponera medel från expedition- och ansökningsavgifter, tullförrättningsavgifter och tullräkningsavgifter, vilka väntas ge ett resurstillskott på 25 miljarder kronor per år (yrkande 15).
- Under utgiftsområde 4 föreslås Polisväsendet få disponera avgifter från pass utfärdade av polismyndigheten. För helår beräknas detta ge ett tillskott på 180 miljarder kronor per år (yrkande 16).
- Under utgiftsområde 16 föreslås Centrala studiestödsnämnden få disponera de avgiftsintäkter som tas ut för uppläggning av lån. Dessa avgifter uppgår till 80 miljarder kronor per år (yrkande 23).

I samtliga fall förklarar regeringen att avgifternas karaktär av offentligt-liknande avgifter inte förändras.

Nya ekonomiska förpliktelser

I vårpropositionen begär regeringen riksdagens godkännande av vissa beställningsbemyndiganden och utställandet av statliga garantier.

Regeringen anser att det under vissa förutsättningar skulle kunna bli aktuellt för staten att, via Riksgäldskontoret, gå in som delägare i ett bolag som administrerar *ett elektroniskt system primärt för handel i statsobligationer*. Om staten går in som delägare i ett sådant bolag skulle processen med att skapa en effektivare marknadsplats kunna påskyndas. Regeringen föreslår därför – under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning – att den bemyndigas att teckna eller förvärva aktier för högst 2 000 000 kr i bolag som direkt eller indirekt driver verksamhet i syfte att tillhandahålla en elektronisk marknadsplats primärt för handel i statsobligationer (yrkande 13).

En av *Premiepensionsmyndighetens* (PPM) huvuduppgifter är att administrera pensionsspararnas konton i det nya pensionssystemet och för deras räkning genomföra handel med till PPM anslutna fondbolag. För att PPM skall kunna fullgöra sina åtaganden och minska risken i verksamheten kan i vissa lägen en kredit behöva utnyttjas. Utöver detta behöver PPM en kredit för att kunna finansiera handel i eget lager av fondandelar. Totalt bedömer regeringen att behovet av kreditutrymme för finansiering av likviditetsbehovet i fondhandeln uppgår till 500 miljoner kronor, och regeringen begär i vårpropositionen riksdagens bemyndigande att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst detta belopp för ändamålet (yrkande 14).

Regeringen kan utan att inhämta riksdagens godkännande besluta att med svensk personal delta i internationella fredfrämjande insatser i första hand inom ramen för FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa

(OSSE). Sådana beslut kan innebära ekonomiska förpliktelser för staten under kommande budgetår. Regeringen föreslår därför – under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan – att riksdagen bemyndigar regeringen att för ändamål som omfattas av anslaget B4 *Fredsfrämjande verksamhet* under år 2000 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 150 miljoner kronor efter år 2000 (yrkande 17).

Anslaget B3 *Forskning, utveckling och utbildning m.m.* på utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv disponeras av Arbetslivsinstitutet för bidrag och uppdrag på arbetslivsområdet samt viss forskning, utveckling och utbildning. Regeringen har sedan tidigare ett bemyndigande att under år 2000 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 250 000 kr under åren 2001–2003, men med anledning av att långsiktiga samarbetsprojekt behöver bedrivas anser regeringen att tidsperioden bör utsträckas till att även gälla år 2004 (yrkande 20). Motsvarande skäl anförs för att utsträcka perioden för ett bemyndigande för anslaget B5 *Finansiering av forskning och utveckling inom arbetslivsområdet* till att gälla även åren 2004 och 2005. Gränsen för bemyndigandet om högst 420 miljoner kronor föreslås ligga fast (yrkande 21).

Statens pensionsverk (SPV) får bedriva uppdragsverksamhet som ligger nära verkets huvuduppgifter. De penningflöden som härvidlag hanteras är mycket stora. I normalfallet har SPV rekviderat medel från uppdragsgivaren innan utbetalning sker. I liten omfattning gör dock SPV utbetalningar för uppdragsgivares räkning innan rekvisition av medel har skett. SPV anser att ett rörelsekapital i form av en speciell kredit i Riksgäldskontoret (RGK) bör skapas. Den räntekontokredit som SPV för närvarande disponerar är inte avsedd för detta ändamål och är inte heller tillräckligt stor. Regeringen föreslår därför att regeringen bemyndigas att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 25 miljoner kronor för att tillgodose Statens pensionsverks behov av likviditet i samband med pensionsutbetalningar för uppdragsgivares räkning (yrkande 22).

Eftersom den ram som är satt för bidrag till åtgärder mot radon i bostäder är fylld för år 2000 beviljas för närvarande inga nya bidrag. Regeringen anser emellertid att ett stopp på beviljanden under nuvarande budgetår kan skapa osäkerhet för enskilda beträffande om och när de kan få stöd. Vidare kan det antas att sådan osäkerhet medför att färre kommer att åtgärda sina radonhus. Åtgärder måste därför vidtas för att möjliggöra fortsatt beviljande av bidrag under år 2000. Regeringen föreslår därför – under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande – dels att den bemyndigas att under år 2000, såvitt avser ramanslaget A8 *Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 7 miljoner kronor under år 2001 (yrkande 24), dels att i ärenden där beslut om bidrag fattats tidigare, men där begäran om utbetalning ännu inte skett, skall åtgärderna vara slutförda och begäran om bidrag kommit in senast den 1 juli 2001 (yrkande 25).

Som redan nämnts ovan anser regeringen att det är angeläget att ett tillfälligt investeringsbidrag lämnas för anordnande av *studentbostäder* genom ny-

eller ombyggnad. Utöver att ett anslag anvisas föreslår regeringen att den bemyndigas att under år 2000 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande besluta om stöd till investeringar för anordnande av bostäder för studenter som innebär utgifter på högst 400 miljoner kronor under åren 2001 och 2002 (yrkande 26).

Regeringen föreslår under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling att den bemyndigas att under 2000, såvitt avser ramanslaget A1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 2 588 000 000 kr under åren 2001–2008 (yrkande 27). Skälet till förslaget, som innebär en höjning av bemyndigandet med 900 miljoner kronor, är att regeringen vill undvika en snedvridning mellan långsiktiga och kortsiktiga åtaganden och därför vill skapa en bättre balans mellan anslagets och bemyndigandets storlek.

Syftet med *miljöövervakningen* är att beskriva miljötillståndet och förändringar av miljötillståndet. För att förbättra förutsättningarna för planering och genomförande av miljöövervakningen är det enligt regeringens bedömning nödvändigt att kunna fatta beslut som medför utfästelser om utgifter för kommande budgetår. Regeringen föreslås därför få – såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget A2 *Miljöövervakning m.m.* – ett bemyndigande som innebär att beslut i ökad omfattning kan fattas under år 2000 som medför utgifter under år 2001. Bemyndigandet bör höjas från 16 miljoner kronor till 46 miljoner kronor (yrkande 28).

Regeringen föreslår att den bemyndigas att under år 2000 på utgiftsområde 20, i fråga om ramanslaget A4 *Sanering och återställning av förorenade områden*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor under år 2001 (yrkande 29) samt, i fråga om ramanslaget A5 *Miljöforskning*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 30 miljoner kronor under år 2001 (yrkande 30). Skälet till regeringens förslag är i båda fallen att förbättra förutsättningarna för en planering av respektive verksamhet.

Regeringen föreslår under utgiftsområde 21 Energi att den bemyndigas att under år 2000 i fråga om ramanslaget B5 *Energiteknikstöd* besluta om stöd till utveckling av ny teknik inom energiområdet som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter om högst 520 miljoner kronor under åren 2001–2005 (yrkande 31). Det innebär en utsträckning av det tidigare bemyndigandet till att avse ett år längre än tidigare beslutat. Skälet till förslaget är att ett program för bl.a. forskning i syfte att minska vägtrafikens miljöförstöring bedrivs i samarbete mellan staten och näringslivet under en sexårsperiod med början år 2000, och regeringen anser att åtaganden bör kunna göras för hela programperioden.

Regeringen föreslår under utgiftsområde 22 Kommunikationer att den bemyndigas att under år 2000, i fråga om ramanslaget A2 *Väghållning och statsbidrag*, fatta beslut om bidrag till enskilda vägar som medför utgifter på

högst 566 miljoner kronor under år 2001 (yrkande 32). Skälet till regeringens förslag är att beslut om bidrag vanligen fattas ett år innan det är aktuellt att betala ut bidraget. Sådana beslut om bidrag bör fattas med stöd av ett bemyndigande.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att godkänna *arealersättning och djurbidrag* som innebär utgifter på högst 3,8 miljarder kronor efter år 2000. Bemyndigandet avser utbetalning av arealersättning för år 2000 om ca 3,7 miljarder kronor. Vad gäller djurbidragen utbetalas dessa som en förskottsbetalning i slutet av det aktuella stödåret, och resterande slutbetalning sker under första halvåret efter stödåret. De utestående förpliktelseerna för djurbidragen år 2000 uppskattas till 600 miljoner kronor. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att den bemyndigas att under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar besluta om arealbidrag och djurbidrag som innebär utgifter på högst 4,3 miljarder kronor under år 2001 (yrkande 34).

Delar av anslaget D1 *Främjande av rennäringen* medfinansierar vissa EU-projekt. Under år 2000 kommer beslut att fattas om medfinansiering som innebär utbetalningar från anslaget år 2001 med ca 7,9 miljoner kronor. Mot bakgrund av detta bör regeringen bemyndigas att besluta om medfinansiering som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 8 miljoner kronor under år 2001 (yrkande 35).

Teknisk justering av vissa anslag

Budgetåren 1998, 1999 och 2000 har tekniska justeringar genomförts av anslagen för förvaltningskostnader. Justeringarna har varit föranledda av förändrad finansiering av avtalsförsäkringarna på det statliga området. Justeringarna har ingen effekt på statsbudgetens saldo eftersom inkomsterna på inkomsttitel 5211 Statliga pensionsavgifter ökar i motsvarande grad. I budgetpropositionen för 2000 höjdes de fastställda utgiftstaken med anledning av den tekniska justeringen. I underlaget för justeringarna inför budgetåret 2000 saknades vissa uppgifter, vilket medförde att alla justeringar inte kunde göras på anslagsnivå. I regeringens förslag till tilläggsbudget ingår de kompletterande anslagsjusteringarna för innevarande budgetår. Totalt innebär dessa justeringar ökade utgifter med drygt 80 miljoner kronor fördelade enligt tabell 4.

Tabell 4 Tekniska justeringar med anledning av finansiering av avtalsförsäkringar på det statliga området
Tusental kronor

UO	Anslagsnummer	Förändring av anslaget
1	Rikets styrelse	
	C1 Regeringskansliet m.m., ramanslag	+ 85 000
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	

UO	Anslags- nummer		Förändring av anslaget
	A2	Riksrevisionsverket, ramanslag	- 7 542
	A3	Ekonomistyrningsverket, ramanslag	- 1 289
	A10	Statens kvalitets- och kompetensråd, ramanslag	+ 631
4		Rättsväsendet	
	A1	Polisorganisationen, ramanslag	- 9 580
	B2	Ekobrottsmyndigheten, ramanslag	+ 13 462
5		Utrikesförvaltning och internationell samverkan	
	A1	Utrikesförvaltningen	- 27 630
6		Totalförsvaret	
	D3	Försvarets radioanstalt, ramanslag	+ 11 190
14		Arbetsmarknad och arbetsliv	
	B13	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, ramanslag	+ 80
16		Utbildning och universitetsforskning	
	B52	Enskilda och kommunala högskoleutbildningar m.m., ramanslag	+ 487
19		Regional utjämning och utveckling	
	A7	Statens institut för regionalforskning, ramanslag	+ 36
21		Energi	
	A1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader, ramanslag	+ 4 870
22		Kommunikationer	
	D2	Rikstrafiken: Administration, ramanslag	+ 542
	E1	Statens väg- och transportforskningsinstitut, ramanslag	+ 2 000
	E2	Kommunikationsforskningsberedningen, ramanslag	+ 1 365
23		Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	
	B1	Statens jordbruksverk, ramanslag	+ 6 610
24		Näringsliv	
	F4	Fastighetsmäklarnämnden, ramanslag	+ 522
		Summa tekniska justeringar	+ 80 754

I kommittémotioner från *Moderata samlingspartiet* avvisas några av regeringens förslag.

I *motion Fi39* av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) yrkande 4 avvisas regeringens förslag att Tullverket skall tillåtas behålla inkomsterna från vissa offentligrättsliga avgifter. Den teknik som regeringen har valt är en form av manipulation med utgiftstaken. Det rätta hade varit att redovisa denna typ av avgifter som en utgiftsökning på vanligt sätt. Motionärerna pekar på att Tullen bedriver en samhällsnyttig verksamhet som inte bör vara avhängig av variationer i avgiftsinkomster. Vidare uppmärksammar de att Tullen arbetar för att införa avgiftsfri automatklarerung, vilket skulle leda till att avgiftsinkomsterna skulle minska. Genom regeringens förslag riskerar rationaliseringssträvandena att bromsas upp. Dessutom är det så, att om rationaliseringarna genomförs, så kommer inkomstkällan att försvinna och frågan kommer återigen att väckas om hur resurser skall skjutas till Tullen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av hur utgiftsökningen till Tullen skall rymmas inom utgiftstaket.

Regeringens förslag att låta myndigheter disponera offentligrättsliga avgifter kritiserar även i *motion Fi22* av Beatrice Ask m.fl. (m). Förslaget att CSN skulle få disponera avgiftsintäkter som tas ut för uppläggning av lån avvisas. Det är uppenbart att regeringen satt i system att genom den här typen av trickande låta utgifterna löpa iväg vid sidan om angivna utgiftstak. Den föreslagna ordningen ger regeringen ensidiga möjligheter att "diskret" tillföra CSN ytterligare resurser trots att myndighetens administrativa kostnader redan är höga. En sådan politik kan motionärerna inte ställa upp på. Statliga myndigheters inkomster skall vara synliga. Vill man ha en annan ordning, vilket motionärerna förordar, måste studiemedelsadministrationen konkurrensutsättas och delar av CSN bolagiseras.

Moderaterna föreslår vidare, i *kommittémotionen Fi16* av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m), att riksdagen avslår regeringens förslag att förlänga försöken med Teateralliansen. I propositionen påstås att försöksverksamheten har slagit väl ut, men motionärerna menar att det inte framgår vad som är positivt. De hänvisar i stället till andra åtgärder som bör vidtas och som finns redovisade i en motion från allmänna motionstiden, 1999/2000:Kr275 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m).

På kommunikationsområdet (utg.omr. 22) avvisas i *motion Fi29* av Per-Richard Molén m.fl. (m) regeringens förslag att anslaget *CI Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter* även skall kunna användas till åtgärder i form av projekt och stöd till utbyggnad av IT-infrastrukturen (yrkande 1). Motionärerna menar att marknaden mycket väl kan stå för dessa kostnader. När det sedan gäller regeringens förslag att tillskjuta mer medel till Rikstrafiken, avvisar motionärerna inte förslaget, men framför en önskan om att regeringen återkommer med mer information om hur dessa medel skall användas (yrkande 2).

I *motion Fi38* av Margit Gennser m.fl. (m) framhålls att Moderaterna länge har varnat för den negativa utvecklingen inom sjukförsäkringen och också föreslagit åtgärder för att hejda den. Motionärerna anser att ersättningen bör

sänkas till 75 %, att ytterligare en karensdag bör införas och att den sjukpenninggrundande inkomsten bör beräknas på de 24 senaste månaderna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (yrkande 1). Motionärerna föreslår att förändringarna bör träda i kraft den 1 september 2000 och därmed hinner få effekt redan under innevarande år. Mot den bakgrunden avvisas regeringens förslag om medelsökning om 1,5 miljarder kronor på tilläggsbudget (yrkande 2).

I *motion Fi34* av Chris Heister m.fl. (m) yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag att inom utgiftsområde 9 minska anslaget A14 *Personligt ombud*. Motionärerna anför att de vänder sig mot att regeringen ställer olika utsatta grupper mot varandra genom att delvis finansiera ersättning till tvångssteriliserade (anslag A13) genom en överföring av 15 miljoner kronor från anslaget för personligt ombud. Motionärerna anför vidare att de anser det förvånande att regeringen inte tagit de nödvändiga initiativen för att realisera de angelägna mål som låg bakom anslaget för personligt ombud. Ännu mer förvånande är det enligt motionärerna att regeringen – innan de psykiskt funktionshindrade har fått någon som helst förbättring – minskar de avsatta resurserna.

Moderaterna anser att staten inte med skattesubventioner skall konkurrera med de bredbandsaktörer som redan har etablerat sig på marknaden. Angelägna utbyggnader, som inte är kommersiellt möjliga, kan komma till stånd genom att staten upphandlar bredbandstjänster. I *motion Fi40* av Per Westberg m.fl. (m) anføres att motionärerna inte har något emot att det av regeringen föreslagna nya anslaget för IT-infrastruktur införs om det används för detta ändamål (yrkande 1). Dock motsätter sig motionärerna att finansieringen sker genom att anslaget A4 *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* minskas med 150 miljoner kronor. I stället bör nya pengar tillföras (yrkande 2). I motionen motsätter sig Moderaterna vidare att anslaget till Marknadsdomstolen minskas, eftersom erforderliga medel bör anvisas så länge som dess uppgifter inte sköts av någon annan instans (yrkande 3). Ökningen av anslaget till Konsumentverket avvisas (yrkande 4). Verket bör genomföra rationaliseringar och i ökad utsträckning täcka sina kostnader genom avgiftsfinansiering.

I *motion Fi43* av Knut Billing m.fl. (m) hävdas att det föreslagna investeringsbidraget för anordnande av studentbostäder innebär en återgång till förlegade principer för stimulans till bostadsbyggande. Erfarenheterna av direkta ekonomiska bidrag till bostadsbyggande i olika generella former pekar entydigt i negativ riktning. Andra åtgärder måste prövas för att underlätta studentbostadsbyggandet. Mot den bakgrunden bör regeringen inte ges något bemyndigande för framtida utgifter (yrkande 4) och inte heller något nytt anslag inrättas (yrkande 3). Vad avser bidrag till åtgärder mot radon i bostäder bör riksdagen besluta att beviljandet av nya bidrag skall upphöra (yrkande 2), men redan beviljade bidrag skall betalas ut (yrkande 1).

Sammantaget innebär förslagen från Moderata samlingspartiet att 1 335 750 000 kronor lägre bör anvisas på tilläggsbudget än vad regeringen har föreslagit.

I motion *Fi42* av Mats Odell m.fl. (kd) redovisas *Kristdemokraternas* inställning till regeringens förslag på tilläggsbudget.

Inom utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling motsätter sig Kristdemokraterna att anslaget A1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* minskas. Dessa medel bör i stället fördelas som tilläggsanslag till de ansvariga länsstyrelserna, de regionala självstyrelseorganen och NUTEK för att minska gapet mellan anslag och bemyndiganden.

Kristdemokraterna avvisar ianspråktagande av 175 miljoner kronor av anslags-sparandet på anslaget A2 *Landsbygdslån* (yrkande 2).

Beträffande minskningen av anslaget A4 *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* påpekar motionärerna att förhandlingarna med EG-kommissionen ännu inte är avslutade och att det därför är fel att föregripa ett förhandlingsnederlag genom att minska anslaget.

Som en konsekvens av förslagen i proposition 1999/2000:86 Ett informationsnät för alla om finansiering av kabelnedgrävning föreslår regeringen ett helt nytt anslag, A13 *IT-infrastruktur: Regionala transportnät* om 400 miljoner kronor. Anslaget föreslås finansieras genom omdisponering av medel från anslagen A1, A2 och A4 inom UO 19. Kristdemokraterna avvisar det nya anslaget A13 av de skäl som redovisas i deras kommittémotion 1999/2000:T24.

På energiområdet (utg.omr. 21) avvisar Kristdemokraterna regeringens förslag om att inrätta ett anslag för ersättningar som skall erläggas till följd av nedläggningen av en kärnkraftsreaktor i Barsebäck. Kristdemokraterna anser att kärnkraften skall avvecklas, men i den takt som tillåter att förnybara energikällor kan fhasas in och har därför motsatt sig stängningen i Barsebäck.

I motionen redovisas också att Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag om att förlänga bemyndigandet under anslaget B5 *Energiteknikstöd*. Något yrkande härom har emellertid inte ställts i motionens hemställan.

På näringslivsområdet (utg.omr. 24) anser Kristdemokraterna att det är fel att minska anslag som syftar till att främja småföretagsutvecklingen. Småföretagens betydelse i svensk ekonomi har ökat och kommer att öka i framtiden. Regeringens förslag om reducerade medel för A8 *Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt* bör därför avslås av riksdagen.

Regeringens förslag om att 15 miljoner kronor på anslaget E5 *Näringslivsutveckling i Östersjöregionen* används för att finansiera utgifter för integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen avvisas. Motionärerna erinrar om att Kristdemokraterna tidigare har sagt nej till denna form av företagsstöd. De förespråkar generella åtgärder för att förbättra företagsklimatet i landet i stället för riktade stödåtgärder till vissa företag i vissa regioner. Därför skriver motionärerna att de yrkar avslag på detta förslag. (Någon hemställanspunkt om detta finns emellertid inte.) Motionärerna föreslår i stället att dessa 15 miljoner kronor skall fördelas med 8 miljoner kronor till A5 Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt med 6,1 miljoner kronor till B6 Patent- och registreringsverket.

I en annan kommittémotion, *Fi41* av Dan Ericsson m.fl. (kd), tas en fråga som berör utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk m.m. upp. I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en teknisk justering av utgiftstaket för att möjliggöra utbetalning av EU:s *arealersättningar* snarast möjligt under år 2000. Utbetalning kan enligt re-

gelverket ske fr.o.m. den 16 november varje år. Lantbrukarna har nu anpassat sin ekonomiska planering efter novemberutbetalningar, som fallet varit de senaste fem åren. Den tidigare beslutade senareläggningen innebär stora problem och en påfrestning på lantbruksföretagens likviditet. Regeringen framhåller i propositionen bl.a. att ett ökat återflöde av medel från EG är önskvärt och att ett sådant återflöde är en över tiden saldoneutral förändring för statsbudgeten. Med en tidigarelagd utbetalning av arealersättningarna följer ett snabbare återflöde av EG-medel. Mot denna bakgrund bör, enligt motionärerna, en teknisk justering av utgiftstaket göras för att möjliggöra utbetalning av EG:s arealersättning snarast möjligt under innevarande budgetår.

Sammantaget innebär Kristdemokraternas förslag att 605 900 000 kronor lägre bör anvisas på tilläggsbudget än vad regeringen har föreslagit (yrkande 3).

Yttrandena

Utskotten tillstyrker i sina yttranden genomgående regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen. Avvikande meningar har tillfogats flera av yttrandena.

Beträffande förstärkt *anställningsstöd* anför arbetsmarknadsutskottet (AU4y) bl.a. följande:

En kritik som framförts mot förslaget är att beslutsunderlaget är undermåligt och att det inte klart framgår vilka regler som gäller för stödformen. Arbetsmarknadsutskottet har vid underhandskontakter med Regeringskansliet fått beskedet att samma regler skall gälla som för det förstärkta anställningsstödet med undantag för den tid under vilken stöd skall kunna utges och för storleken av stödet. Detta innebär bl.a. att en person som erhåller en anställning som finansieras med anställningsstöd skall erhålla lön och andra anställningsförmåner enligt kollektivavtal eller förmåner som är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal i branschen. Det skall även vara möjligt att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning genom arbete i en sådan anställning.

Arbetsmarknadsutskottet kommenterar också finansieringsmetoden för anställningsstödet:

Arbetsmarknadsutskottet vill i detta sammanhang hänvisa till sina uttalanden vid tidigare behandling av frågan. Arbetsmarknadsutskottet konstaterade att det kan vara svårt – åtminstone för en oinitierad läsare – att överblicka kostnaderna för de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Detta gäller i än högre grad när det tillkommer ytterligare former av anställningsstöd. Arbetsmarknadsutskottet noterar att det i vårpropositionens bilaga 4 finns en redovisning av skatteavvikelser. Där framgår även hur dessa avvikelser fördelar sig på respektive utgiftsområden. Det vore enligt utskottets mening önskvärt att uppgifter av detta slag i fortsättningen även redovisas i anslutning till respektive anslag. På det sättet skulle det blir lättare att överblicka de faktiska kostnaderna för insatser på respektive utgiftsområde.

Vad avser *Lotteriinspektionen* tillstyrker kulturutskottet i sitt yttrande (KrU6y) att det förs över medel till utgiftsområde 9 för insatser mot spelberoende, men markerar att det ser överföringen som en enstaka överföring.

Näringsutskottet erinrar i sitt yttrande (NU7y) om att riksdagen våren 1998 beslutade (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU27) att godkänna det av regeringen föreslagna anslaget Ersättning för avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket (B 11). På anslaget uppfördes 1 miljon kronor. Riksdagen beslutade också att bemyndiga regeringen att under budgetåret 1998 – enligt 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten (den s.k. budgetlagen) – besluta att anslaget får överskridas om ett riksdagsbeslut om ökning av anslagsbeloppet inte hinner inväntas. Senare har motsvarande beslut för åren 1999 och 2000 fattats av riksdagen (senast prop. 1999/2000:1 utgiftsområde 21, bet. 1999/2000:NU3). Näringsutskottet har nyligen – i betänkande 1999/2000:NU11 – tillstyrkt förslag i proposition 1999/2000:63 om att riksdagen skall godkänna de åtaganden för staten som följer av avtalet mellan staten, Sydkraft och Vattenfall om ersättning i samband med stängningen av Barsebäcksverket. Riksdagen har den 10 maj fattat beslut i enlighet med utskottets förslag.

Med anledning av förslaget om det nya B10-anslaget – rörande ersättning för avvecklingen av en reaktor i Barsebäck – uppmärksammar näringsutskottet finansutskottet på att riksdagen våren 1998 beslutade om ett motsvarande anslag (B11) för samma syfte. Regeringen har inte i vårpropositionen föreslagit att detta anslag skall avföras från statsbudgeten, varför finansutskottet, enligt näringsutskottet, bör lägga fram ett sådant förslag för riksdagen.

Beträffande *sjukförsäkringen* upprepar socialförsäkringsutskottet i sitt yttrande (SfU8y) tidigare uttalanden, bl.a. om att det ser allvarligt på kostnadsutvecklingen inom sjukförsäkringen och om att kortsiktiga lösningar och snabba ingrepp och förändringar i ersättningssystemen leder till minskad trovärdighet för socialförsäkringssystemen. Vidare anför utskottet att det inte kan instämma i regeringens bedömning att en tendens till avtagande ökningstakt i sjukförsäkringen är synbar under de sista månaderna 1999 och de första månaderna 2000. Socialförsäkringsutskottet kan också konstatera att anslaget har ett negativt ingående överföringsbelopp på ca 1,9 miljarder kronor. Dock instämmer utskottet i regeringens bedömning att utgiftsutvecklingen är osäker och tillstyrker därför regeringens förslag.

Beträffande *radonsaneringsbidraget* uttalar bostadsutskottet i sitt yttrande (BoU10y), samtidigt som det tillstyrker regeringens förslag, att bidraget inte ensamt kan stimulera till att alla nödvändiga åtgärder vidtas. Utskottet förutsätter således att berörda myndigheter fortsätter att informera om riskerna med radon och om möjligheterna att få bidrag för saneringsåtgärder.

Kompletterande uppgifter angående sjukförsäkringen

I sin månadsrapport som överlämnades den 15 maj till Socialdepartementet redovisar Riksförsäkringsverket (RFV) att sjukpenningutbetalningarna under perioden januari–april 2000 blev 9,6 miljarder kronor och för tolv-

månadersperioden maj 1999–april 2000 drygt 26,3 miljarder kronor. Utvecklingen den senaste månaden visar en viss avmattning av ökningstakten. Det är dock enligt RFV ännu för tidigt att säga om det representerar en ny trend.

1999/2000:FiU27
Utskottet

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet kan konstatera att samtliga utskott som yttrat sig i ärendet har tillstyrkt propositionen och avstyrkt motionerna. I några av yttrandena väcks vissa specifika frågor.

Beträffande arbetsmarknadsutskottets förslag att redovisa skatteavvikelser för varje anslag vill utskottet anföra följande. Syftet med att redovisa skatteavvikelser är att förbättra beslutsunderlaget för riksdag och regering. Utredningen om subventioner (SOU 1995:36) skrev bl.a. att ”en förutsättning för att utforma en rationell politik är att det finns en ändamålsenlig redovisning som ger överblick över vilka åtgärder som används för att nå politiska mål”. Utredningen framhöll särskilt vikten av att en redovisning innefattar alla typer av åtgärder som används för ett visst ändamål. ”En begränsning av redovisningen till utgiftssidan utelämnar viktiga andra styrmedel och ger därmed en felaktig bild av vilka resurser m.m. som genom politiska beslut har fördelats till olika ändamål” (s. 9). Av detta skäl görs därför årliga redovisningar av skatteavvikelser i vårpropositionen och budgetpropositionen som är indelade i utgiftsområden.

Finansutskottet har inget att erinra mot en ambitionshöjning i den riktning som arbetsmarknadsutskottet pekar ut, men kan samtidigt se vissa praktiska svårigheter att genomföra en fullständig redovisning anslagsvis. Det är inte okomplicerat att hänföra en skatteavvikelse till ett bestämt anslag.

I framtiden kommer regeringen att i budgetpropositionen redovisa en indelning av statsbudgeten i politikområden i stället för i verksamhetsområden. En utvecklingsmöjlighet som utskottet kan se är att regeringen i det sammanhanget redovisar och kommenterar inte bara utgifterna på politikområdet, utan även skatteavvikelserna. Någon fullständig redovisning för alla politikområden är inte nödvändig, men en kommenterad redovisning skulle kunna vara värdefull på vissa områden, t.ex. inom arbetsmarknadspolitik. Finansutskottet ser emellertid inte att det finns skäl för riksdagen att fatta något särskilt beslut om detta. Utskottet utgår från att arbetsmarknadsutskottets förslag kommer att övervägas inom ramen för det kontinuerliga utvecklingsarbetet av budgetpropositionens struktur som bedrivs inom Regeringskansliet.

När det gäller näringsutskottets förslag beträffande det gamla Barsebäcksanslaget vill finansutskottet anföra följande.

Ändamålet med det aktuella anslaget var att det skulle kunna användas till förskott på ersättning fastställd i domstol eller till utbetalning till Sydkraft och eventuella andra parter som en följd av ett avtal om slutlig ersättning fastställd i domstol (prop. 1997/98:150, FiU27, rskr. 317). 1 miljon kronor anvisades på anslaget, men regeringen framhöll att anslagsbeloppet endast var av formell natur och att det självfallet skulle kunna komma att behöva

överskridas. Regeringen begärde därför och fick också riksdagens bemyndigande att överskrida anslaget under bestämda villkor.

De tidigare besluten var avsedda att ge nödvändig handlingsberedskap åt regeringen intill dess den kunde redovisa en lösning till riksdagen, vilket den nu har gjort genom att ett avtal har nåtts. Som näringsutskottet redovisar beslutade riksdagen den 10 maj om formerna för ersättningarna för nedläggningen i Barsebäck. Enligt finansutskottet är det därmed uppenbart att ändamålet med såväl anslaget på 1998 års statsbudget som bemyndigandet att överskrida det under år 2000 inte längre är aktuella, och anslaget kan därför inte belastas med några utgifter i samband med nedläggningen. Något riksdagsbeslut som innebär att riksdagen ändrar tidigare beslut – angående anslaget eller bemyndigandet – är därför inte erforderligt.

Vad angår prognoserna för sjukpenningutbetalningarna under innevarande år vill utskottet anföra följande. Utgiftsprognoserna för sjukpenningen är behäftade med stor osäkerhet. Hittills har prognoserna visat sig underskatta ökningen i utgifterna, och regeringen har därför i propositionen föreslagit att riksdagen ökar anslaget för innevarande budgetår. I den bedömning som regeringen gör för utgifterna under år 2000 ligger ett antagande om att ökningstakten i sjukskrivningarna kommer att dämpas, och regeringen anför att det finns tecken som tyder på att så kommer att ske. Finansutskottet noterar att den redovisning som RFV nyligen gjort till Socialdepartementet stärker den slutsatsen. Det finns emellertid skäl att även fortsättningsvis följa utgiftsutvecklingen noggrant och om regeringen ser behov för det, bör den återkomma med förslag på tilläggsbudget i budgetpropositionen.

Finansutskottet ser i likhet med socialförsäkringsutskottet allvarligt på kostnadsutvecklingen. Det är viktigt att de olika initiativ som regeringen tidigare tagit i kombination med det som nu tas genom att en arbetsgrupp tillsätts leder fram till ökad kunskap om orsakerna bakom utvecklingen och att regeringen sedan återkommer till riksdagen med förslag till åtgärder.

Finansutskottet tillstyrker med det anförda yrkandena 12–18 och 20–39 i propositionen.

Motionerna Fi16 (m), Fi22 (m), Fi29 (m), Fi34 (m), Fi38 (m), Fi39 (m) yrkande 4, Fi40 (m), Fi41 (kd), Fi42 (kd) yrkandena 2 och 3 samt Fi43 (m) avstyrks av utskottet.

Övriga frågor

Förstärkt anställningsstöd

Bakgrund

Anställningsstödet infördes från årsskiftet 1997/98. Syftet är att stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Stödet riktas till arbetsgivaren.

Den 1 oktober 1999 ändrades formerna för anställningsstödet. Dels infördes ett förstärkt anställningsstöd, dels omformades stödet från ett kontantstöd till en kreditering på arbetsgivarens skattekonto. Enligt nuvarande regler finns det två anställningsstöd, benämnda *allmänt anställningsstöd* respektive

förstärkt anställningsstöd. Anställningsstöd får lämnas till både privata och offentliga arbetsgivare, och anställningen kan vara en tillsvidareanställning eller en prov- eller visstidsanställning. Den som får en anställning som finansieras med anställningsstöd skall erhålla lön och andra anställningsförmåner enligt kollektivavtal eller förmåner som är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal i branschen. Anställningarna omfattas av reglerna i anställningsskyddslagen. Det går även att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning genom dessa anställningar. Stöden skiljer sig åt i fråga om kretsen av arbetslösa som kan komma i fråga, längden på stödet och stödnivån.

Allmänt anställningsstöd får lämnas vid anställning av en person som är långtidsarbetslös och som under minst 12 månader omedelbart före anvisningen varit anmäld som arbetssökande på den offentliga arbetsförmedlingen. I särskilda fall får stöd även lämnas för anställning av den som inte betraktas som långtidsarbetslös därför att han eller hon deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller under kortare tid haft en anställning som inte inneburit att hans eller hennes ställning på arbetsmarknaden stärkts. Ungdomar under 25 år får anvisas allmänt anställningsstöd om de under minst 90 dagar varit anmälda som arbetssökande på förmedlingen. Sistnämnda gäller t.o.m. den 31 december 2000.

Allmänt anställningsstöd får lämnas i 6 månader eller, om varaktigheten av arbetsuppgifterna är kortare, under den tid arbetsuppgifterna varar. Om det finns synnerliga skäl får stöd lämnas i 12 månader i sådan verksamhet som innefattar offentliga investeringar eller investeringar av samhällsnyttig karaktär. Stöd lämnas med 50 % av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag.

Förstärkt anställningsstöd får lämnas vid anställning av en person som sedan 24 månader antingen varit arbetslös eller har deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och som omedelbart före anvisningen i minst 24 månader varit anmäld som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen.

Vidare får det förstärkta anställningsstödet utges för en person som har ett arbetshandikapp och som lämnar antingen en anställning hos en arbetsgivare inom Samhallkoncernen eller ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare. Förstärkt anställningsstöd kan även lämnas för den som har haft en kortare anställning eller deltagit i Kunskapslyftet, varit sjuk, föräldraledig eller liknande. En förutsättning är att anställningen eller avbrottet i inskrivningstiden inte stärkt personens ställning på arbetsmarknaden. Dessa undantag från den nu gällande huvudregeln om 24 månaders obruten inskrivningstid har tillkommit i enlighet med vad riksdagen förordade vid behandlingen hösten 1999 av regeringsförslaget om att korta kravet på inskrivningstid från ursprungligen 36 månader (prop. 1999/2000:1 utg.omr. 14. bet. 1999/2000:AU1, rskr. 1999/2000:83–84).

Det förstärkta stödet får utges i 24 månader eller, om varaktigheten av arbetsuppgifterna är kortare, under den tid arbetsuppgifterna varar. Stöd får lämnas med 75 % av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag samt under följande 18 månader med 25 % av lönekostnaden, dock högst 175 kr per dag.

I proposition 1999/2000:98 Förnyad arbetsmarknadspolitik för delaktighet och tillväxt har regeringen bl.a. föreslagit att det skall införas ytterligare en form av anställningsstöd, benämnt *särskilt anställningsstöd*, för att underlätta för *äldre personer* som har varit arbetslösa mycket långa perioder att komma

in på den reguljära arbetsmarknaden. Enligt förslaget lämnas detta särskilda anställningsstöd vid anställning av den som fyllt 57 år, varit arbetslös eller deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd i minst 24 månader och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld på arbetsförmedlingen och tagit del av aktivitetsgaranti i minst 3 månader. Stödet bör lämnas i 24 månader med 75 % av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag. Till skillnad från övriga anställningsstöd skall inte anställningar som finansieras med särskilt anställningsstöd omfattas av lagen (1982:80) om anställningsskydd. Det skall inte heller vara möjligt att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning med sådant arbete.

Arbetsmarknadsutskottet har biträtt detta förslag om *särskilt anställningsstöd* i sitt den 11 maj beslutade betänkande med följande motivering (bet. 1999/2000:AU7):

Som framhållits inledningsvis har äldre arbetslösa särskilt svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Enligt utskottet är det stor risk att problemen växer för denna grupp om det inte vidtas aktiva åtgärder. Avsikten med aktivitetsgaranti är att förbättra deras situation men utskottet anser i likhet med regeringen att det krävs ytterligare åtgärder för denna grupp. För att minska den tveksamhet många arbetsgivare har mot att anställa personer som är äldre krävs det ekonomiska incitament. Utskottet anser det förslag regeringen har lämnat är väl avvägt och bör kunna leda till goda resultat. En sådan åtgärd skulle också kunna leda till att de arbetshandikappades möjligheter skulle avsevärt förbättras eftersom det är vanligare med sådana handikapp bland äldre än bland yngre. Enligt utskottets mening är det särskilt i uppåtgående konjunktur som åtgärder av detta slag kan ge goda effekter. Det är därför viktigt att den införs så snart det är möjligt. Utskottet delar därför inte de synpunkter som framförts att man bör avvakta utfallet av redan etablerade anställningsstöd.

Propositionen

Regeringen konstaterar att anställningsstödet har visat sig vara en framgångsrik åtgärd när det gäller att bryta arbetslöshet. Anställningsstödet har fått ökad betydelse under 1999 genom de förstärkningar som infördes under hösten och de ändringar som genomfördes från årsskiftet 1999/2000, som bl.a. innebär särskilda hänsynstaganden till personer med arbetshandikapp. För att underlätta för personer som har varit arbetslösa under mycket långa perioder att komma in på arbetsmarknaden anser regeringen att det finns skäl att ytterligare utvidga det förstärkta anställningsstödet. Enligt regeringen är det viktigt att dessa grupper får del av den konjunkturuppgång Sverige nu befinner sig i. Många arbetsgivare är tveksamma till att anställa personer som har varit arbetslösa mycket länge, och det är därför extra viktigt att incitament skapas som underlättar för dessa personer att få fotfäste på arbetsmarknaden. Regeringen föreslår därför – och begär riksdagens godkännande härför (yrkande 19) – att det förstärkta anställningsstödet fr.o.m. den 1 augusti 2000 skall kunna lämnas till en person som sedan 48 månader antingen har varit öppet arbetslös eller deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Detta *utökade för-*

stärkta anställningsstöd lämnas med 75 % av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, i 12 månader och med 50 % av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag, under ytterligare 12 månader.

1999/2000:FiU27
Utskottet

Motionerna

I tre motioner behandlas frågor som rör förslaget om utökat förstärkt anställningsstöd.

I *kommittémotion Fi28* av Mikael Odenberg m.fl. (m) framför *Moderaterna* att underlaget för regeringens förslag om ett utökat förstärkt anställningsstöd och ett särskilt anställningsstöd är undermåligt. Av förslaget framgår t.ex. inte vilka regler som skall gälla avseende anställningsformer eller vilken ersättning som den enskilde skall erhålla. Det framgår inte heller vilka anvisningsregler som skall gälla eller om åtgärderna skall återkvalificera till arbetslöshetsersättning.

Vidare framhåller *Moderaterna* att reformen inte är fullt ut finansierad, vilket enligt motionen även regeringen medger. Den valda finansieringsformen strider dessutom mot budgetlagen. Finansieringstekniken innebär att företagens skattekonton krediteras, vilket leder till en minskning på statsbudgetens inkomstsida i stället för en ökning av statsbudgetens utgiftssida. Detta innebär enligt *Moderaterna* ett kringgående av budgetlagens bestämmelser. Den finansieringsteknik som regeringen har föreslagit bör därför avvisas.

Moderaterna framför vidare att regeringens agerande när det gäller utformningen av anställningsstöden är anmärkningsvärt. Regeringen har bara under det senaste året vid tre skilda tillfällen lämnat olika förslag till utformning och finansiering av anställningsstöden.

Den föreslagna utökningen av det förstärkta anställningsstödet och det särskilda anställningsstödet utgör i realiteten en subvention för att sänka kostnaderna vid anställning av personer som är långtidsarbetslösa. I stället för att åtgärda strukturproblemen i svensk ekonomi riskerar de föreslagna åtgärderna att permanenta problemen med långtidsarbetslösheten. *Moderaterna* aviserar att partiet under den allmänna motionstiden skall återkomma med förslag som syftar till att underlätta för långtidsarbetslösa att erhålla arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Sammanfattningsvis yrkas att förslaget om utökat anställningsstöd avslås.

Kristdemokraterna påpekar i *kommittémotion Fi42* av Mats Odell m.fl. (kd) att det nu aktuella förslaget beträffande anställningsstödet är det fjärde på ett år. Enligt partiet är det positivt att regeringen och dess stödpartier har insett att sänkta arbetskraftskostnader kan öka sysselsättningen, men det är också viktigt att en åtgärd får verka fullt ut och inte störas av ständiga regelförändringar. Partiet anser att det är orimligt med så höga subventioner under två års tid som de två senaste förslagen innebär.

Enligt *Kristdemokraterna* borde individuella handlingsplaner, ett personligt stöd till den långtidsarbetslösa, ökade krav på att den arbetssökande skall vara aktiv samt nuvarande anställningsstöd på 75 % av lönekostnaden under 6 månader och därefter 25 % av lönekostnaden i ytterligare 18 månader vara

tillräckliga arbetsmarknadspolitiska instrument tillsammans med de övriga åtgärder som finns.

Kristdemokraterna anser därför att förslaget om ett utökat förstärkt anställningsstöd bör avslås (yrkande 1).

Folkpartiet liberalerna yrkar i *partimotion Fi15*, av Lars Leijonborg m.fl. (fp), utan att lämna någon motivering till sitt ställningstagande, att förslaget om utökat förstärkt anställningsstöd bör avslås (yrkande 10).

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet konstaterar inledningsvis i sitt yttrande (AU4y) att antalet långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen har ökat dramatiskt under 1990-talet. Vid decenniets början fanns endast ett fåtal långtidsinskrivna personer. Kulmen nåddes 1997 då antalet var 130 000. Därefter har denna grupp minskat i takt med att den generella arbetslösheten reducerats. Det kan bl.a. förklaras av den pågående sysselsättningsuppgången. För närvarande är ca 63 000 personer långtidsinskrivna. Risken finns att den grupp långtidsinskrivna som i dag kvarstår som arbetssökande blir alltmer svårplacerad.

Enligt arbetsmarknadsutskottet kan denna utveckling inte godtas. Därför krävs det ett antal åtgärder för att komma till rätta med problemet. Det är särskilt angeläget att insatser kan komma till stånd så snart som möjligt så att den mycket goda utvecklingen av ekonomin och det förbättrade arbetsmarknadsläget kan utnyttjas. Man kan annars befara att många av dessa personer slås ut från arbetsmarknaden permanent.

Som redan nämnts har regeringen i proposition 1999/2000:98 föreslagit ett särskilt anställningsstöd som i första hand riktas till äldre långtidsinskrivna, ett förslag som arbetsmarknadsutskottet ställt sig bakom i betänkande 1999/2000:AU7. Vidare har regeringen i samma proposition föreslagit införandet av en ny arbetsmarknadspolitisk åtgärd, *aktivitetsgaranti*. Denna åtgärd riktar sig till personer som är långtidsinskrivna eller som riskerar att bli långtidsinskrivna. Arbetsmarknadsutskottet har i samma betänkande även biträtt detta förslag.

Den grupp personer som omfattas av regeringens förslag har mycket svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Detta behöver inte nödvändigtvis bero på brist på kompetens, utan en förklaring kan vara misstro från arbetsgivare att anställa dessa människor. Arbetsmarknadsutskottet delar därför regeringens syn att det måste skapas incitament som underlättar för dem att få fotfäste på arbetsmarknaden. Förslaget innebär en kraftig skattereduktion för arbetsgivare under en förhållandevis lång period. För att åtgärden skall få en avsedd verkan är en förutsättning, vilket arbetsmarknadsutskottet konstaterade vid behandlingen av förslaget om förstärkt anställningsstöd (yttr. 1998/99:AU3y s. 8), att arbetsförmedlingarna för en aktiv dialog med arbetsgivarna inom ramen för de externa kontakterna.

En kritik som framförts mot förslaget är att beslutsunderlaget är undermåligt och att det inte klart framgår vilka regler som gäller för stödformen. Arbetsmarknadsutskottet har vid underhandskontakter med Regeringskansliet fått beskedet att samma regler skall gälla som för det förstärkta

anställningsstödet med undantag för den tid under vilken stöd skall kunna utges och för storleken av stödet. Detta innebär bl.a. att en person som erhåller en anställning som finansieras med anställningsstöd skall erhålla lön och andra anställningsförmåner enligt kollektivavtal eller förmåner som är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal i branschen. Det skall även vara möjligt att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning genom arbete i en sådan anställning.

När det sedan gäller finansieringstekniken är Moderaterna, som framgått, kritiska och hävdar att den strider mot budgetlagen. Enligt regeringens förslag skall samma finansieringsform användas som den som tillämpas sedan det förstärkta anställningsstödet infördes den 1 oktober 1999. Arbetsmarknadsutskottet kan konstatera att Moderaterna inte invände mot denna konstruktion när den presenterades första gången i 1999 års vårproposition; i motionen förklarade partiet uttryckligen att man inte hade någon erinran mot att det allmänna anställningsstödet omformades från ett kontantbidrag till kreditering på skattekonto.

Arbetsmarknadsutskottet vill i detta sammanhang hänvisa till sina uttalanden vid tidigare behandling av frågan. Arbetsmarknadsutskottet konstaterade att det kan vara svårt – åtminstone för en oinitierad läsare – att överblicka kostnaderna för de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Detta gäller i än högre grad när det tillkommer ytterligare former av anställningsstöd. Arbetsmarknadsutskottet noterar att det i vårpropositionens bilaga 4 finns en redovisning av skatteavvikelser. Där framgår även hur dessa avvikelser fördelar sig på respektive utgiftsområden. Det vore enligt utskottets mening önskvärt att uppgifter av detta slag i fortsättningen även redovisas i anslutning till respektive anslag. På det sättet skulle det blir lättare att överblicka de faktiska kostnaderna för insatser på respektive utgiftsområde.

Sammanfattningsvis anser arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet bör biträda regeringens förslag om utökat förstärkt anställningsstöd (yrkande 19 i propositionen). Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna Fi15 (fp) yrkande 10, Fi28 (m) och Fi42 (kd) yrkande 1.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionen (yrkande 19) och avstyrker motionerna Fi15 (fp) yrkande 10, Fi28 (m) och Fi42 (kd) yrkande 1.

Arkivet för ljud och bild

Propositionen

Med anledning av att Arkivet för ljud och bild skall byta namn till Statens ljud- och bildarkiv den 1 januari 2001 föreslår regeringen ändringar i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram, lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden och lagen (1993:1392) om pliktexemplar av do-

kument (yrkandena 7–10). Skälet för att Arkivet för ljud och bild skall byta namn är enligt regeringen att det genom det nya namnet tydligare skall framgå att det är en statlig myndighet.

1999/2000:FiU27
Utskottet

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i sitt yttrande (KrU6y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker i likhet med kulturutskottet regeringens förslag.

Ändringar i telelagen

Propositionen

Regeringen har i vårpropositionen (yrkande 11) föreslagit ändringar i telelagen som innebär krav på s.k. nationell roaming. Härmed avses en skyldighet för vissa operatörer på mobiltelemarknaden att låta abonnenter hos andra operatörer sända och ta emot telemeddelanden via sitt nät. Syftet med förslaget är att utjämna den konkurrensnackdel som nya nätoperatörer har gentemot de etablerade nätoperatörerna.

Riksdagen har nyligen beslutat om en annan ändring i telelagen i syfte att öka konkurrensen på mobiltelemarknaden (prop. 1999/2000:57, bet. 1999/2000:TU8, rskr. 1999/2000:189). Beslutet innebar att nätkapacitet för mobil kommunikation på begäran skall upplåtas till företag som helt saknar egna nät. Under regeringens beredning av denna lagändring framkom att det fanns behov av kompletterande regler avsedda för nya nätoperatörer. Efter förslag från Post- och telestyrelsen och remissbehandling utarbetades ett lagförslag som remitterades till Lagrådet. Lagrådet lämnade lagförslaget utan erinran.

Motiven till regeringens förslag

Marknaden för mobiltelefoni präglas bl.a. av att tillgången på radiofrekvenser för mobila nät är begränsad. Detta är ett viktigt skäl till att det endast finns tre mobiloperatörer i Sverige – Telia Mobile AB, Tele2 AB och Euro-politan AB. Behovet av ökad konkurrens på mobiltelemarknaden har beskrivits i den tidigare behandlade propositionen. Det nu aktuella förslaget om nationell roaming har samma motiv som den tidigare propositionen men tar sikte på andra aspekter av frågan. Det gäller här framför allt övergången till den tredje generationens mobiltelefoni samt konkurrensen mellan nya och gamla nätoperatörer.

Övergången till den tredje generationens mobiltelefoni (UMTS)

Det kraftiga genomslaget för mobiltelefonin i Sverige kom i samband med att de digitala GSM-näten introducerades hösten 1992. Vid årsskiftet

1999/2000 fanns över 5,1 miljoner svenska mobilabonnemang. Sverige är därmed ett av världens mest mobiltelefonföretagade länder.

Ett nytt system för mobil och trådlös kommunikation (UMTS – Universal Mobile Telecommunications System) möjliggör högre överföringshastigheter i mobilnäten och ökad tillgång till mobilt Internet och multimediatjänster. Ett samordnat införande av detta system har i december 1998 beslutats inom EU. Tillstånd för UMTS kommer att utfärdas i Sverige senare i år. Post- och telestyrelsen har beslutat att högst fyra nya tillstånd för UMTS skall utfärdas. Det finns också frekvensutrymme för att tilldela ytterligare tillstånd i GSM 900- och 1800-banden. Högst två av de fyra tillstånden för UMTS skall även ge möjlighet till GSM-verksamhet.

Nätets geografiska täckning är en viktig konkurrensfaktor för nya mobiloperatörer. Att etablera ett mobilt telenät är emellertid kostsamt och tidskrävande. Fysikaliska orsaker (radiobärvågens utbredningsförmåga) gör också att en utbyggnad för att uppnå god geografisk täckning blir flera gånger dyrare för de operatörer som skall bygga UMTS-nät där frekvenserna är i 2000 MHz-bandet, i jämförelse med de operatörer som tidigare byggt de etablerade GSM-näten i 900- och 1800 MHz-bandet. Betydande investeringar görs också för att öka överföringshastigheterna i de etablerade GSM-näten. Övergången till den tredje generationens mobiltelefoni kommer sannolikt att ske gradvis. De befintliga GSM-operatörer som erhåller UMTS-licenser kommer att ha en betydande konkurrensfördel i förhållandet till nytillkommande UMTS-operatörer genom sin starka ställning på marknaden och sina redan utbyggda GSM-nät.

Roaming – en metod att dela nätkapacitet

Roaming innebär att två operatörer avtalar om att respektive operatörs abonnenter skall få möjlighet att nyttja den andre operatörens nät då det egna nätet inte är tillgängligt. *Internationell roaming* – dvs. avtal mellan operatörer i olika länder – möjliggör mobilsamtal över nationsgränser. Internationell roaming har förekommit länge och anses vara en bidragande orsak till GSM-standardens framgång. Genom *nationell roaming* kan en ny operatör – oavsett om det är på GSM- eller UMTS-marknaden – snabbt etablera sig på marknaden och övervinna den konkurrensnackdel det innebär att inte omedelbart ha ett fullt utbyggt nät.

Trafikuskottets yttrande

Trafikuskottet anser i sitt yttrande (TU3y), att det är angeläget med en ökad konkurrens på mobiltelemarknaden. Nationell roaming är en viktig åtgärd för att underlätta etablering av nya nätoperatörer. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till ändringar av telelagen (yrkande 11).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker i likhet med trafikuskottet regeringens förslag.

Motionen

Johnny Gylling m.fl. (kd) framför i *motion Fi31* kritik mot regeringens hantering av UMTS-licenserna. För att påskynda UMTS-introduktionen är motionärerna beredda att tillstyrka regeringens förslag om att införa nationell roaming. Samtidigt menar man att det nu finns risk för att Sverige börjar reglera för mycket på teleområdet. Avregleringen av telemarknaden och bolagiseringen av Telia 1993 anses ha bidragit till att Sverige i dag är en av världens främsta nationer på IT-området. De senaste regleringarna på området – den nyligen beslutade lagändringen om tvingande nätupplåtelse och de nya bestämmelserna om nationell roaming – medför enligt motionärerna en risk för ökade transaktionskostnader för företagen och sämre investeringsvilja. Motionärerna vill göra regeringen uppmärksam på att telemarknaden inte får överregleras så att Sverige tappar sin tätposition inom IT.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anser självfallet (TU3y) att det är angeläget att bevara och utveckla Sveriges position som IT-land. Trafikutskottets uppfattning är att regeringens politik på teleområdet avser att understödja denna position. De åtgärder som motionärerna nämner har syftet att främja konkurrensen och dynamiken på mobiltelemarknaden. Trafikutskottet anser därför inte att motionen bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Till yttrandet har i denna del fogats en avvikande mening från Kristdemokraternas representanter.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet avstyrker motion Fi31 (kd).

Fördelning av UMTS-tillstånd*Motionen*

Lars Leijonborg m.fl. (fp) har i *motion Fi15* (yrkande 20) tagit upp frågan om metoden för fördelning av UMTS-tillstånd. Motionärerna hänvisar till det system med auktioner av tillgängliga frekvenser för privat lokalradio som infördes under den borgerliga regeringens tid. Enligt motionärerna var detta system en stor framgång. Utauktionering borde, enligt motionärernas uppfattning, användas även för Post- och telestyrelsens fördelning av UMTS-tillstånden. Licenserna bör gå till de företag som erbjuder sig att betala högst årlig avgift. Därmed skulle 2–2,5 miljarder kronor årligen kunna tillföras statskassan.

Frågan om utauktionering av UMTS-tillstånden har behandlats av trafikutskottet tidigare i vår. Utskottet ansåg då inte att det fanns skäl till något initiativ från riksdagens sida (bet. 1999/2000:TU8). Det statsfinansiella intresset måste enligt utskottets mening vägas mot konsumentintresset och mot önskemålet om en dynamisk utveckling på mobiltelemarknaden. Trafikutskottet håller i sitt yttrande (TU3y) fast vid sin tidigare uppfattning och anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

Till yttrandet har fogats en avvikande mening från företrädarna för Folkpartiet liberalerna.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet avstyrker motion Fi15 (fp) yrkande 20.

Statlig garanti till Volvo Aero AB

Propositionen

Efter förslag i kompletteringspropositionen våren 1995 (prop. 1994/95:150 bil. 12) beslöt riksdagen (bet. 1994/95:NU28, rskr. 1994/95:445) att staten skulle kunna medverka i finansieringen av utvecklingsverksamhet avseende flygmotorer genom att statliga garantier på 500 miljoner kronor beviljades Volvo Aero AB. Ett ramavtal utarbetades av Näringsdepartementet och Volvo Aero AB. Avtalet anmäldes till Europeiska kommissionen som bedömde att det faller under statsstödsreglerna eftersom avtalet enligt kommissionen innehåller ett stödelement.

Mot bakgrund av de diskussioner som förts med Europeiska kommissionen angående villkoren för garantierna samt statens krav på avgifter för garantier, informerar regeringen i vårpropositionen riksdagen om att här aktuell statlig garanti inte kommer att ställas ut (avsnitt 5.4.22).

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet noterar i sitt yttrande (NU7y) att den statliga garantin till Volvo Aero inte kommer att ställas ut.

Finansutskottet

Även finansutskottet noterar att regeringen har anmält till riksdagen att den statliga garantin till Volvo Aero inte kommer att ställas ut.

Utskottet hemställer

1. beträffande *statsbudgetens preliminära utfall 1999*
att riksdagen godkänner vad utskottet anför,
res. 1 (m, kd, c, fp) – motiv.
2. beträffande *utgiftsprognos för 2000*
att riksdagen godkänner vad utskottet anför,
res. 2 (m, kd, c, fp) – motiv.
3. beträffande *tilläggsbudget för budgetåret 2000*
att riksdagen
 - a) med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkande 39 på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner *ändrade ramar för utgiftsområden* samt anvisar *ändrade och nya anslag* i enlighet med specifikation i *appendix till hemställan*,
 - b) när det gäller *ändrade anslagsvillkor* med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkandena 12, 18, 33 och 36–38
dels godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda ramanslaget *C3 Allmänna val*,
dels godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 6 Totalförsvär uppförda ramanslaget *C5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*,
dels godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget *C1 Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter*,
dels godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget *D1 Främjande av rennäringen m.m.*,
dels godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda ramanslaget *E5 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen*,
dels godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda reservationsanslaget *A2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting*,
 - c) när det gäller *övergång till nettoredovisning* med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkandena 15, 16 och 23
dels godkänner att vissa avgifter i Tullverkets verksamhet fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppörd uppförda ramanslaget *B1 Tullverket*,

dels godkänner att avgifter i samband med att polismyndigheterna utfärdar pass fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda ramanslaget *A1 Polisorganisationen*,

dels godkänner att avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden med verkan fr.o.m. den 1 januari 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget *C3 Centrala studiestödsnämnden*,

d) när det gäller *nya ekonomiska förpliktelser* med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkandena 13, 14, 17, 20–22, 24–32, 34 och 35

dels bemyndigar regeringen att för ändamål som omfattas av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda ramanslaget *B4 Riksgäldskontoret: Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning* under år 2000 teckna eller förvärva aktier för högst 2 000 000 kr i bolag som driver verksamhet i syfte att tillhandahålla en elektronisk marknadsplats primärt för handel i statsobligationer,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 500 000 000 kr för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget *B4 Fredsfrämjande verksamhet*, besluta om insatser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 150 000 000 kr efter år 2000,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv uppförda ramanslaget *B3 Forskning, utveckling och utbildning m.m.*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 250 000 000 kr under åren 2001–2004,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv uppförda ramanslaget *B5 Finansiering av forskning och utveckling inom arbetslivsområdet*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 420 000 000 kr under åren 2001–2005,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 25 000 000 kr för att tillgodose Statens pensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande uppförda ramanslaget *A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 7 000 000 kr under år 2001,

dels godkänner vad regeringen föreslår om icke slutbehandlade ärenden om bidrag till åtgärder mot radon i bostäder,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande föreslagna nya ramanslaget *A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 400 000 000 kr under åren 2001 och 2002,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda ramanslaget *A1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 2 588 000 000 kr under åren 2001–2008,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget *A2 Miljöövervakning m.m.*, ingå ekonomiska förpliktelser enligt 12 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 46 000 000 kr under år 2001,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget *A4 Sanering och återställning av förorenade områden*, besluta om efterbehandlingsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 60 000 000 kr under år 2001,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget *A5 Miljöforskning*, besluta om forskningsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 30 000 000 kr under år 2001,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget *B5 Energiteknikstöd*, besluta om stöd till utveckling av ny energiteknik i företag och branscher som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 520 000 000 kr under åren 2001–2005,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget *A2 Väg-hållning och statsbidrag*, besluta om bidrag till enskilda vägar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 566 000 000 kr under år 2001,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget *B10 Arealersättning och djurbidrag m.m.*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 300 000 000 kr under år 2001,

dels bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget *D1 Främjande av rennäringen m.m.*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 8 000 000 kr under år 2001,

e) avslår motionerna 1999/2000:Fi16, 1999/2000:Fi22, 1999/2000:Fi29, 1999/2000:Fi34, 1999/2000:Fi38, 1999/2000:Fi39 yrkande 4, 1999/2000:Fi40, 1999/2000:Fi41, 1999/2000:Fi42 yrkandena 2 och 3 samt 1999/2000:Fi43,

res. 3 (m)

res. 4 (kd)

4. *beträffande förstärkt anställningsstöd*

att riksdagen med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkande 19 och med avslag på motionerna 1999/2000:Fi15 yrkande 10, 1999/2000:Fi28 och 1999/2000:Fi42 yrkande 1 godkänner vad regeringen anfört om reformering av det förstärkta anställningsstödet,

res. 5 (m)

res. 6 (kd)

res. 7 (fp)

5. *beträffande Arkivet för ljud och bild*

att riksdagen med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkandena 7–10 antar regeringens förslag till

dels lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk,

dels lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram,

dels lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,

dels lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument,

6. *beträffande ändringar i telelagen*

att riksdagen med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkande 11 antar regeringens förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597),

7. *beträffande risker för överreglering*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Fi31,

res. 8 (kd)

8. *beträffande fördelning av UMTS-tillstånd*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Fi15 yrkande 20.

res. 9 (m, fp)

Stockholm den 30 maj 2000

1999/2000:FiU27
Utskottet

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carin Lundberg (s), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Lena Ek (c) och Karin Pilsäter (fp).

Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt
ändrade och nya anslag för budgetåret 2000

Belopp i 1 000-tal kronor

Utskottets förslag till ramar och anslag överensstämmer med regeringens
förslag.

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
1 Rikets styrelse	4 460 583	+233 000	4 693 583
C 1 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	2 497 155	+233 000	2 730 155
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 578 345	-6 700	1 571 645
A 2 Riksrevisionsverket, <i>ramanslag</i>	156 106	-7 542	148 564
A 3 Ekonomistyrningsverket, <i>ramanslag</i>	60 960	-1 289	59 671
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	384 772	+1 500	386 272
A 10 Statens kvalitets- och kompetensråd, <i>ramanslag</i>	10 184	+631	10 815
4 Rättsväsendet	22 667 103	+76 882	22 743 985
A 1 Polisorganisationen, <i>ramanslag</i>	11 506 881	+100 420	11 607 301
B 2 Ekobrottsmyndigheten, <i>ramanslag</i>	250 933	+13 462	264 395
F 6 Rättshjälpskostnader m.m., <i>ramanslag</i>	802 396	-47 600	754 796
F 7 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m., <i>ramanslag</i>	10 399	+10 600	20 999
5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 983 393	-175 630	2 807 763
A 1 Utrikesförvaltningen, <i>ramanslag</i>	1 891 058	-175 630	1 715 428
6 Totalförsvaret	46 648 614	+11 890	46 660 504
A 1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m., <i>ramanslag</i>	19 543 954	-700 000	18 843 954
A 3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknik- utveckling, <i>ramanslag</i>	22 340 782	+700 000	23 040 782
B 1 Funktionen Civil ledning, <i>ramanslag</i>	437 983	+700	438 683
B 3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	691 677	+4 931	696 608
D 3 Försvarets radioanstalt, <i>ramanslag</i>	428 494	+11 190	439 684
D 6 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, <i>obetecknat anslag</i>	93 196	-4 931	88 265

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå	
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	25 362 652	+2 125 530	27 488 182
A 2	Bidrag för läkemedelsförmånen, <i>ramanslag</i>	14 137 000	+2 000 000	16 137 000
A 9	Smittskyddsinstitutet, <i>ramanslag</i>	131 224	+10 000	141 224
A 13	Ersättning till steriliserade i vissa fall, <i>reservationsanslag</i>	90 000	+101 530	191 530
A 14	Personligt ombud, <i>ramanslag</i>	45 000	-15 000	30 000
B 1	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, <i>ramanslag</i>	260 000	-1 000	259 000
B 2	Vissa statsbidrag inom handikappområdet, <i>reservationsanslag</i>	330 000	-55 000	275 000
B 3	Statsbidrag till vårdtjänst m.m., <i>ramanslag</i>	183 019	-24 450	158 569
B 4	Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, <i>obetecknat anslag</i>	78 394	+1 000	79 394
B 5	Bidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer, <i>obetecknat anslag</i>	132 194	+20 500	152 694
B 9	Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m., <i>obetecknat anslag</i>	63 000	+2 000	65 000
B 12	Statens institut för särskilt utbildningsstöd, <i>ramanslag</i>	8 663	+1 500	10 163
B 15	Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor, <i>ramanslag</i>	6 908	-250	6 658
B 16	Statens institutionsstyrelse, <i>ramanslag</i>	557 032	+96 200	653 232
C 1	Socialvetenskapliga forskningsrådet: Forskning, <i>ramanslag</i>	117 655	-10 400	107 255
C 2	Socialvetenskapliga forskningsrådet: Förvaltning, <i>ramanslag</i>	9 735	-1 100	8 635
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	92 470 469	+1 500 000	93 970 469
A 1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., <i>ramanslag</i>	31 502 036	+1 500 000	33 002 036
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 618 800	±0	33 618 800
A 2	Efterlevandepensioner till vuxna, <i>ramanslag</i>	12 988 000	-103 000	12 885 000
A 4	Delpension, <i>ramanslag</i>	122 800	+103 000	225 800
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44 755 500	+12 500	44 768 000
A 3	Underhållsstöd, <i>ramanslag</i>	2 737 500	+12 500	2 750 000

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	46 130 042	-212 920	45 917 122
A 1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	4 527 565	-3 000	4 524 565
A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	19 590 591	-100 000	19 490 591
B 13 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, <i>ramanslag</i>	3 018	+80	3 098
D 2 Statliga tjänstepensioner m.m., <i>ramanslag</i>	7 755 800	-110 000	7 645 800
15 Studiestöd	20 981 447	-539 805	20 441 642
A 2 Studiemedel m.m., <i>ramanslag</i>	9 806 499	+195	9 806 694
A 3 Vuxenstudiestöd m.m., <i>ramanslag</i>	8 195 998	-540 000	7 655 998
16 Utbildning och universitetsforskning	32 572 588	-38 013	32 534 575
A 16 Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling, <i>ramanslag</i>	17 163	+1 500	18 663
B 52 Enskilda och kommunala högskoleutbildningar m.m., <i>ramanslag</i>	1 543 659	+487	1 544 146
B 53 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m., <i>ramanslag</i>	451 293	-60 000	391 293
C 3 Centrala studiestödsnämnden, <i>ramanslag</i>	343 250	+20 000	363 250
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 570 486	+18 000	7 588 486
A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, <i>ramanslag</i>	116 196	+12 500	128 696
E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer, <i>ramanslag</i>	252 184	+7 500	259 684
N 2 Lotteriinspektionen, <i>ramanslag</i>	28 459	-2 000	26 459
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byg- gande	15 592 068	-499 000	15 093 068
A 10 Bostadsbidrag, <i>ramanslag</i>	5 670 000	-500 000	5 170 000
A 12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter, <i>ramanslag</i>	Nytt	+1 000	1 000
19 Regional utjämning och utveckling	3 310 433	+175 036	3 485 469
A 1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	1 303 850	-75 000	1 228 850
A 4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter, <i>ramanslag</i>	313 734	-150 000	163 734
A 7 Statens institut för regionalforskning, <i>ramanslag</i>	8 068	+36	8 104
A 13 IT-infrastruktur: Regionala transportnät, <i>ramanslag</i>	Nytt	+400 000	400 000

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
21 Energi	1 445 526	+434 870	1 880 396
A 1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	113 768	+4 870	118 638
B 10 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket, <i>ramanslag</i>	Nytt	+430 000	430 000
22 Kommunikationer	25 532 440	-13 093	25 519 347
C 2 Upphandling av samhällsättaganden, <i>ramanslag</i>	157 484	-4 000	153 484
C 4 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmringstjänst enligt avtal, <i>ramanslag</i>	140 000	+4 000	144 000
D 1 Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, <i>ramanslag</i>	50 000	-17 000	33 000
D 2 Rikstrafiken: Administration, <i>ramanslag</i>	10 000	+542	10 542
E 1 Statens väg- och transportforskningsinstitut, <i>ramanslag</i>	30 099	+2 000	32 099
E 2 Kommunikationsforskningsberedningen, <i>ramanslag</i>	155 851	+1 365	157 216
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 726 327	+6 610	9 732 937
B 1 Statens jordbruksverk, <i>ramanslag</i>	249 096	+6 610	255 706
B 8 Miljö-, struktur- och regionala åtgärder, <i>ramanslag</i>	2 118 000	-15 000	2 103 000
C 1 Fiskeriverket, <i>ramanslag</i>	65 514	+2 560	68 074
F 3 Kostnader för livsmedelsberedskap, <i>ramanslag</i>	16 518	-2 560	13 958
G 3 Skogs- och jordbrukets forskningsråd: Forskning samt kollektiv forskning, <i>ramanslag</i>	208 320	+15 000	223 320
24 Näringsliv	2 983 313	+17 522	3 000 835
A 1 Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	223 209	+300	223 509
A 3 Stöd till kooperativ utveckling, <i>ramanslag</i>	20 000	-300	19 700
A 5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m., <i>ramanslag</i>	139 714	+25 000	164 714
A 8 Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt, <i>reservationsanslag</i>	180 000	-14 100	165 900
B 6 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer), <i>ramanslag</i>	Nytt	+6 100	6 100
F 1 Marknadsdomstolen, <i>ramanslag</i>	4 941	-500	4 441
F 2 Konsumentverket, <i>ramanslag</i>	84 340	+250	84 590
F 4 Fastighetsmäklarnämnden, <i>ramanslag</i>	7 247	+522	7 769
F 7 Bidrag till miljömärkning av produkter, <i>obetecknat anslag</i>	3 600	+250	3 850
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget		+3 126 679	

1. Statsbudgetens preliminära utfall 1999 (mom. 1, motiveringen) (m, kd, c, fp)

Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Lena Ek (c) och Karin Pilsäter (fp) anser att den del av finansutskottets ställningstagande under rubriken *Statsbudgetens preliminära utfall 1999* som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "vara framgångsrik" bort ha följande lydelse:

Utskottet tvingas konstatera att redovisningen av det preliminära utfallet för 1999 visar att budgeteringsmarginalen återigen har missbrukats för syften som den inte ursprungligen var avsedd för. Regeringen har visat sig vara alltför ivrig att se budgeteringsmarginalen som ett reformutrymme, inte som en buffert för makroförändringar. När utgifterna fått skena iväg för bl.a. sjukförsäkringen har regeringen använt limiter på andra områden i form av begränsningsbelopp. Som bl.a. utrikesutskottets uppföljning av biståndet visar har regeringen tvingats tillgripa kortsiktiga åtgärder för att skenbart klara sina budgetpolitiska mål. Regeringens budgetpolitik saknar långsiktighet, vilket innebär att nödvändiga strukturella förändringar inte kommer till stånd.

2. Utgiftsprognos för 2000 (mom. 2, motiveringen) (m, kd, c, fp)

Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Lena Ek (c) och Karin Pilsäter (fp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Utgiftsprognos för 2000* bort ha följande lydelse:

Den prognos för utgifter och inkomster för innevarande år som regeringen redovisar i vårpropositionen är behäftad med stor osäkerhet. Det gäller inte minst inkomstsidan. När riksdagen i höstas tog ställning till beräkningen av inkomster byggde det bland annat på förutsättningen att Telia skulle fusionera med Telenor. På inkomstitel 3312 Övriga inkomster av försåld egendom uppfördes 95 miljarder kronor för år 2000, varav merparten var hänförlig till en försäljning av Telia-Telenor. Beslutet togs trots att företrädare för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna, bl.a. i ett gemensamt särskilt yttrande till finansutskottets betänkande 1999/2000:FiU10, påpekat den stora osäkerhet som vidlader beloppet. Fusionen uteblev och Telia skall i stället säljas ut ensamt, men osäkerheten om inkomsternas storlek kvarstår. Statssekreteraren vid Finansdepartementet Curt Malmborg har vid utskottets utfrågning den 25 maj bekräftat att huvuddelen av de beräknade inkomsterna på inkomstiteln skall komma från den förestående utförsäljningen av Telia. Någon plan för ytterligare privatiseringar för att klara inkomsterna om Telia inte inbringar planerat belopp redogjorde han inte för.

Regeringen har även svårt att få utgifterna under kontroll. Trots att endast drygt tre månader hade gått av budgetåret när vårpropositionen lades, var regeringen tvungen att redogöra för att den i syfte att klara utgiftstaket bl.a. har beslutat om begränsningsbelopp enligt efterföljande tabell.

1999/2000:FiU27
Reservationer

Tabell. Begränsningsbelopp 2000

Miljoner kronor

Utgiftsområde/Anslag	Nivåer som ej får överskridas	Ingående reservation och ramöversföringsbelopp	Statsbudget (SB)	Tilläggsbudget (TB)	Skillnad begränsningsbelopp och budgeterat belopp	
					(preliminär uppgift)	(IB+SB+TB) SB
Uo 3, B1 Tullverket	1 155	75	1 127	0	-47	28
Uo 6 Totalförsvaret	46 648	743	46 649	12	-755	-1
Uo 7, Vo A Bistånd	14 185	5 150	12 487	0	-3 452	1 698
Uo 7, Vo B Central- och Östeuropa	975	1 575	1	0	-600	974
Uo16 Utbildning och universitetsforskning	32 263	2 100	32 573	-38	-2 372	-310
Uo18 E1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet	1 050	639	1 758	0	-1 347	-708
Uo 21 Energi	1 959	2 145	1 446	435	-2 066	513

Källa: Finansdepartementet, budgetavdelningen

Tabellen avslöjar tydligt regeringens brist på konsekvens i budgetpolitiken. Begränsningsbelopp har satts för Tullverket och Utbildning och forskning, men i vårpropositionen argumenterar regeringen för att resurstillskott till Tullverket och Centrala studiestödsnämnden är nödvändiga. Regeringen föreslår därför att dessa myndigheter skall få behålla intäkter från vissa avgifter som de uppbär, dvs. en övergång till nettobudgetering som innebär att resurstillskottet inte belastar anslagen och därmed inte ingår i de takbegränsade utgifterna. Att samtidigt sätta begränsningsbelopp för områden som regeringen anser bör tillföras mer resurser är, enligt utskottets mening, ett anmärkningsvärt bevis för regeringens budgettricksande.

Trots att begränsningsbeloppet för biståndet förra budgetåret har utsatts för skarp kritik har regeringen återigen beslutat om nya begränsningsbelopp på det området. Utrikesutskottet har i sin uppföljning pekat på riskerna med regeringens budgetpolitik på biståndsområdet. Det framstår som uppenbart att regeringen för att klara utgiftstaket tvingas vidta åtgärder som har effekt på kort sikt, oavsett om de är förenliga med långsiktiga hänsynstaganden eller ej.

3. Tilläggsbudget för budgetåret 2000 (mom. 3) (m)

1999/2000:FiU27
Reservationer

Gunnar Hökmark, Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt och Anna Åkerhielm (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Tilläggsbudget för budgetåret 2000* bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i *motion Fi39* av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) yrkande 4 där regeringens förslag att Tullverket skall tillåtas behålla inkomsterna från vissa offentligrättsliga avgifter avvisas. Den teknik som regeringen har valt är en form av manipulation med utgiftstaken. Det rätta hade varit att redovisa denna typ av avgifter som en utgiftsökning på vanligt sätt. Tullen bedriver en samhällsnyttig verksamhet som inte bör vara avhängig av variationer i avgiftsinkomster. Tullen arbetar för att införa avgiftsfri automatklarerings, vilket skulle leda till att avgiftsinkomsterna skulle minska. Genom regeringens förslag riskerar rationaliseringssträvandena att bromsas upp. Dessutom är det så, att om rationaliseringarna genomförs, kommer inkomstkällan att försvinna och frågan kommer återigen att väckas om hur resurser skall skjutas till Tullen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av hur utgiftsökningen till Tullen skall rymmas inom utgiftstaket. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet kan även instämma i den kritik som framförs i *motion Fi22* av Beatrice Ask m.fl. (m). I likhet med motionärerna anser utskottet att förslaget att CSN skulle få disponera avgiftsintäkter som tas ut för uppläggning av lån bör avvisas. Det är uppenbart att regeringen har satt i system att genom den här typen av tricksande låta utgifterna löpa i väg vid sidan om angivna utgiftstak. Den föreslagna ordningen ger regeringen ensidiga möjligheter att "diskret" tillföra CSN ytterligare resurser trots att myndighetens administrativa kostnader redan är höga. En sådan politik anser utskottet inte är acceptabel. Statliga myndigheters inkomster skall vara synliga. Vill man ha en annan ordning, vilket motionärerna förordar, måste studiemedelsadministrationen konkurrensutsättas och delar av CSN bolagiseras.

Utskottet anser att även regeringens förslag om att polisen får disponera inkomster från passavgifter bör avslås. Polisen bör tillföras ökade resurser genom höjt anslag.

Utskottet anser vidare, i likhet med vad som anförs i *kommittémotion Fi16* av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m), att riksdagen bör avslå regeringens förslag att förlänga försöken med Teateralliansen. I propositionen påstås att försöksverksamheten har slagit väl ut, men det framgår inte vad som är positivt. I stället bör andra åtgärder vidtas vilka finns redovisade i en motion från allmänna motionstiden, 1999/2000:Kr275, av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m).

På kommunikationsområdet (utg.omr. 22) delar utskottet uppfattningen i *motion Fi29* av Per-Richard Molén m.fl. (m) att regeringens förslag att anslaget *C1 Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter* även skall kunna användas till åtgärder i form av projekt och stöd till utbyggnad av IT-infrastrukturen bör avvisas. Marknaden kan mycket väl stå för dessa kostnader. När det sedan gäller regeringens förslag att tillskjuta mer medel till Rikstrafiken, avvisar utskottet inte förslaget, men rege-

ringen bör återkomma med mer information om hur dessa medel skall användas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet kan instämma i den bedömning som socialförsäkringsutskottet gör i sitt yttrande (SfU8y). Det finns inga tydliga tecken på minskad öknings-takt i sjukskrivningarna som skulle tyda på något trendbrott. Som framhålls i *motion Fi38* av Margit Gennser m.fl. (m) har Moderaterna länge varnat för den negativa utvecklingen inom sjukförsäkringen och också föreslagit åtgärder för att hejda den. Motionärerna anser att ersättningen bör sänkas till 75 %, att ytterligare en karenssdag införs och att den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på de 24 senaste månaderna. Utskottet instämmer i motionärernas förslag och anser att riksdagen som sin mening bör ge regeringen detta till känna. Förändringarna bör träda i kraft den 1 september 2000 och hinner därmed få effekt redan under innevarande år. Mot den bakgrunden avvisas regeringens förslag om medelsökning om 1,5 miljarder kronor på tilläggsbudget.

Utskottet anser vidare att riksdagen bör avslå regeringens förslag att inom utgiftsområde 9 minska anslaget *A14 Personligt ombud* såsom föreslås i *motion Fi34* av Chris Heister m.fl. (m). De ovanligt många förslagen till förändringar på tilläggsbudget tyder på att regeringen allmänt sett brister i planering och framförhållning. Utskottet vill särskilt framhålla att det i budgetpropositionen för 2000 anvisades 45 miljoner kronor under anslaget Personligt ombud (A14). I propositionen angavs att regeringen avsåg att återkomma med förslag om närmare utformning av verksamheten i särskild proposition. Det är därför med stor förvåning som utskottet konstaterar att regeringen ännu inte tagit de nödvändiga initiativen för att realisera de angelägna mål som låg bakom anslaget för personliga ombud. Än mer förvånande är det att regeringen – innan de psykiskt funktionshindrade har fått någon som helst förbättring – minskar de avsatta resurserna med 15 miljoner kronor. Det är vidare mycket olyckligt att regeringen ställer olika utsatta grupper mot varandra genom att delvis finansiera ersättning till tvångsteriliserade (anslag A13) genom en överföring av 15 miljoner kronor från anslaget för personligt ombud.

Utskottet anser att staten inte med skattesubventioner skall konkurrera med de bredbandsaktörer som redan har etablerat sig på marknaden. Angelägna utbyggnader, som inte är kommersiellt möjliga, kan komma till stånd genom att staten upphandlar bredbandstjänster. Utskottet instämmer med vad som anförs i *motion Fi40* av Per Westerberg m.fl. (m). Utskottet har inte något emot att det av regeringen föreslagna nya anslaget för IT-infrastruktur införs om det används för detta ändamål. Dock motsätter sig utskottet att finansieringen sker genom att anslaget *A4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter* minskas med 150 miljoner kronor. I stället bör nya pengar tillföras. Utskottet motsätter sig vidare att anslaget till Marknadsdomstolen minskas, eftersom erforderliga medel bör anvisas så länge som dess uppgifter inte sköts av någon annan instans. Ökningen av anslaget till Konsumentverket avvisas. Verket bör genomföra rationaliseringar och i ökad utsträckning täcka sina kostnader genom avgiftsfinansiering.

Det föreslagna investeringsbidraget för anordnande av studentbostäder innebär en återgång till förlegade principer för stimulans till bostadsbyggande. Erfarenheterna av direkta ekonomiska bidrag till bostadsbyggande i olika generella former pekar entydigt i negativ riktning. Andra åtgärder måste prövas för att underlätta studentbostadsbyggandet. Utskottet anser därför, i likhet med vad som framförs i *motion Fi43* av Knut Billing m.fl. (m), att regeringen inte bör ges något bemyndigande för framtida utgifter och inte heller att något nytt anslag inrättas. Vad sedan avser bidrag till åtgärder mot radon i bostäder bör regeringens förslag avvisas och riksdagen med anledning av motionen som sin mening ge regeringen till känna att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att avskaffa bidraget.

Utskottet tillstyrker med det anförda de moderata motionerna Fi16, Fi22, Fi29, Fi34, Fi38, Fi39 yrkande 4, Fi40 samt Fi43 samt avslår här berörda delar i propositionen. Propositionens förslag i övriga delar tillstyrks. Motionerna Fi41 (kd) och Fi42 (kd) yrkandena 2 och 3 avstyrks av utskottet.

Sammantaget innebär detta att 1 335 750 000 kr mindre bör anvisas på tilläggsbudget än vad regeringen har föreslagit.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *tilläggsbudget för budgetåret 2000*
att riksdagen

a) med bifall till motionerna 1999/2000:Fi16, 1999/2000:Fi29 yrkande 2, 1999/2000:Fi34, 1999/2000:Fi38, 1999/2000:Fi40, 1999/2000:Fi43 yrkande 3 samt med anledning av proposition 1999/2000:100 yrkande 39

dels på tilläggsbudget till statsbudgeten för år 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med det i *bilaga 2* med (m) betecknade förslaget,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om behovet av ytterligare information om hur anslaget *D2 Rikstrafiken: Administration* på utgiftsområde 22 Kommunikationer avses användas,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en reformerad sjukförsäkring,

b) när det gäller *ändrade anslagsvillkor* med bifall till motion 1999/2000:Fi29 yrkande 1 och proposition 1999/2000:100 yrkandena 12, 18 och 36–38 samt med avslag på proposition 1999/2000:100 yrkande 33

dels avslår den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget *C1 Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter*,

dels i övrigt = utskottet,

c) när det gäller *övergång till nettoredovisning* med bifall till motionerna 1999/2000:Fi22 och 1999/2000:Fi39 yrkande 4 och med avslag på proposition 1999/2000:100 yrkandena 15, 16 och 23

dels avslår förslaget att vissa avgifter i Tullverkets verksamhet fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd uppförda ramanslaget *B1 Tullverket*,

dels som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om behovet av resurstillskott till Tullverket,

dels avslår förslaget att avgifter i samband med att polismyndigheterna utfärdar pass fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda ramanslaget *A1 Polisorganisationen*,

dels avslår förslaget att avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden med verkan fr.o.m. den 1 januari 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget *C3 Centrala studiestödsnämnden*,

d) när det gäller *nya ekonomiska förpliktelser* med bifall till motion 1999/2000:Fi43 yrkandena 1, 2 och 4 och proposition 1999/2000:100 yrkandena 13, 14, 17, 20–22, 27–32, 34 och 35 samt med avslag på proposition 1999/2000:100 yrkandena 24–26

dels avslår förslaget att bemyndiga regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande uppförda ramanslaget *A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 7 000 000 kr under år 2001,

dels avslår vad regeringen föreslår om icke slutbehandlade ärenden om bidrag till åtgärder mot radon i bostäder,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om att avskaffa bidraget till åtgärder mot radon i bostäder,

dels avslår förslaget att bemyndiga regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande föreslagna nya ramanslaget *A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 400 000 000 kr under åren 2001 och 2002,

dels i övrigt = utskottet,

e) avslår motionerna 1999/2000:Fi41 samt 1999/2000:Fi42 yrkandena 2 och 3,

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Tilläggsbudget för budgetåret 2000* bort ha följande lydelse:

Utskottet är berett att tillstyrka Kristdemokraternas förslag till tilläggsbudget som huvudsakligen redovisas i *motion Fi42* av Mats Odell m.fl. (kd). Det innebär följande förändringar i förhållande till propositionens förslag.

Inom utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling anser utskottet att anslaget A1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* inte bör minskas. Dessa medel bör i stället fördelas som tilläggsanslag till de ansvariga länsstyrelserna, de regionala självstyrelseorganen och NUTEK för att minska gapet mellan anslag och bemyndiganden.

Utskottet avvisar ianspråktagande av 175 miljoner kronor av anslagssparandet på anslaget A2 *Landsbygdsån*. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Beträffande minskningen av anslaget A4 *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* vill utskottet erinra om att förhandlingarna med EU-kommissionen ännu inte är avslutade och att det därför är fel att föregripa ett förhandlingsnederlag genom att minska anslaget.

Som en konsekvens av förslagen i proposition 1999/2000:86 Ett informationsråd för alla om finansiering av kabelnedgrävning föreslår regeringen ett helt nytt anslag, A13 *IT-infrastruktur: Regionala transportnät* om 400 miljoner kronor. Anslaget föreslås finansieras genom omdisponering av medel från anslagen A1, A2 och A4 inom UO 19. Utskottet avvisar det nya anslaget A13 av de skäl som redovisas i den kristdemokratiska kommittémotionen 1999/2000:T24.

På energiområdet (utg.omr. 21) avvisar utskottet regeringens förslag om att inrätta ett anslag för ersättningar som skall erläggas till följd av nedläggningen av en kärnkraftsreaktor i Barsebäck. Utskottet anser att kärnkraften skall avvecklas, men i den takt som tillåter att förnybara energikällor kan fasas in och anser att stängningen i Barsebäck inte är motiverad.

Utskottet avvisar också regeringens förslag om att förlänga bemyndigandet under anslaget B5 *Energiteknikstöd*.

På näringslivsområdet (utg.omr. 24) anser utskottet att det är fel att minska anslag som syftar till att främja småföretagsutvecklingen. Småföretagens betydelse i svensk ekonomi har ökat och kommer att öka i framtiden. Regeringens förslag om reducerade medel för A8 *Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt* bör därför avslås av riksdagen.

Regeringens förslag om att 15 miljoner kronor på anslaget E5 *Näringslivsutveckling i Östersjöregionen* används för att finansiera utgifter för integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen avvisas. I stället skall dessa 15 miljoner kronor fördelas med 8 miljoner kronor till A5 Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt med 6,1 miljoner kronor till B6 Patent- och registreringsverket.

Utbetalning av EU:s *arealersättningar* kan enligt regelverket ske fr.o.m. den 16 november varje år. Lantbrukarna har nu anpassat sin ekonomiska planering efter novemberutbetalningar, som fallet varit de senaste fem åren.

Den tidigare beslutade senareläggningen innebär stora problem och en påfrestning på lantbruksföretagens likviditet. Regeringen framhåller i propositionen bl.a. att ett ökat återflöde av medel från EG är önskvärt och att ett sådant återflöde är en över tiden saldoneutral förändring för statsbudgeten. Med en tidigarelagd utbetalning av arealersättningarna följer ett snabbare återflöde av EG-medel. Mot denna bakgrund bör, enligt utskottet, åtgärder vidtas för att möjliggöra utbetalning av EG:s arealersättning snarast möjligt under innevarande budgetår. Medel härför bör anvisas på tilläggsbudget under hösten. Detta bör riksdagen, med anledning av motion *Fi41* av Dan Ericsson m.fl. (kd), som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet anser också att regeringens förslag om *övergång till nettoredovisning* bör avvisas. Regeringen bör i stället återkomma med förslag på tilläggsbudget i budgetpropositionen om ökade anslag för de berörda myndigheterna: Tullen, Polisen och CSN.

Med det anförda anser utskottet att riksdagen bör bifalla den kristdemokratiska motionen *Fi42* yrkandena 2 och 3. Utskottet tillstyrker delvis motion *Fi41* (kd). Yrkandena 15, 16, 23 och 31 i propositionen avstyrks. Propositionens förslag i övriga delar tillstyrks. Motionerna *Fi16*, *Fi22*, *Fi29*, *Fi34*, *Fi38*, *Fi39* yrkande 4, *Fi40* samt *Fi43* bör avslås.

Sammantaget innebär utskottets förslag att 605 900 000 kr mindre bör anvisas på tilläggsbudget än vad regeringen har föreslagit.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *tilläggsbudget för budgetåret 2000*
att riksdagen

a) med bifall till motion 1999/2000:Fi42 yrkandena 2 och 3 och med anledning av motion 1999/2000:Fi41 och proposition 1999/2000:100 yrkande 39

dels på tilläggsbudget till statsbudgeten för år 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar *ändrade och nya anslag* i enlighet med det i *bilaga 2* med (kd) betecknade förslaget,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om utbetalning av arealersättning,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om utnyttjande av anslagssparande på anslaget A2 Landsbygdsån på utgiftsområde 19,

b) när det gäller *ändrade anslagsvillkor*
= utskottet,

c) när det gäller *övergång till nettoredovisning* med avslag på proposition 1999/2000:100 yrkandena 15, 16 och 23

dels avslår förslaget att vissa avgifter i Tullverkets verksamhet fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd uppförda ramanslaget *B1 Tullverket*,

dels avslår förslaget att avgifter i samband med att polismyndigheterna utfärdar pass fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda ramanslaget *A1 Polisorganisationen*,

dels avslår förslaget att avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden med verkan fr.o.m. den 1 januari 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget *C3 Centrala studiestödsnämnden*,

d) när det gäller *nya ekonomiska förpliktelser* med bifall till proposition 1999/2000:100 yrkandena 13, 14, 17, 20–22, 24–30, 32, 34 och 35 och med avslag på proposition 1999/2000:100 yrkande 31

dels avslår förslaget att regeringen under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget *B5 Energiteknikstöd*, får besluta om stöd till utveckling av ny energiteknik i företag och branscher som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 520 000 000 kr under åren 2001–2005,

dels i övrigt = utskottet,

e) avslår motionerna 1999/2000:Fi16, 1999/2000:Fi22, 1999/2000:Fi29, 1999/2000:Fi34, 1999/2000:Fi38, 1999/2000:Fi39 yrkande 4, 1999/2000:Fi40 samt 1999/2000:Fi43,

5. Förstärkt anställningsstöd (mom. 4) (m)

Gunnar Hökmark, Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt och Anna Åkerhielm (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Förstärkt anställningsstöd* bort ha följande lydelse:

I likhet med Moderata samlingspartiet anser utskottet att underlaget för regeringens förslag till *anställningsstöd* är undermåligt. Av förslaget framgår inte vilka regler som skall gälla avseende anställningsformer eller vilken ersättning som den enskilde skall erhålla. Det framgår inte heller av förslaget vilka anvisningsregler som skall gälla eller om åtgärderna skall återkvalificera till arbetslöshetsersättning. Tidigare anställningsstöd har inte utvärderats och de nya stödformerna är – enligt regeringens egna uppgifter – inte fullt ut finansierade.

Den finansieringsteknik som regeringen använder sig av innebär att företagens skattekonton krediteras, vilket ger en inkomstminskning av statsbudgetens inkomstsida i stället för en ökning av statbudgetens utgiftssida. Detta innebär enligt utskottets mening ett kringgående av budgetlagen och utgiftstaken. Utskottet anser därför att den föreslagna finansieringstekniken bör avvisas.

Utskottet anser slutligen att regeringens agerande när det gäller utformningen av anställningsstöden är anmärkningsvärt. Bara under det senaste året

har det vid tre olika tillfällen lämnats olika förslag till utformning och finansiering av anställningsstöden.

De föreslagna åtgärderna utökade förstärkt anställningsstöd och särskilt anställningsstöd utgör en subvention av kostnaderna vid anställning av personer som är långtidsarbetslösa. En sådan tillfällig rabatt för att anställa vissa arbetslösa riskerar emellertid att permanenta förhållandena. I stället för att ge incitament och möjligheter till den arbetssökande att bli mer "konkurrenskraftig" på arbetsmarknaden slussas denne med stödåtgärder runt i ovisshet ännu en tid.

Utskottet avvisar inte kategoriskt olika former av skatterabatter i syfte att minska anställningskostnaden. Däremot är det nödvändigt att sådana former av anställningsstöd är väl underbyggda och utformade så att undanträngningseffekterna minimeras. Sådana förändringar bör också i motsvarande mån påverka utgiftsramen inom det aktuella utgiftsområdet.

Regeringen bör därför återkomma med fullt ut finansierade förslag som kan underlätta återinträde på arbetsmarknaden. Sådana förslag måste innehålla klara och tydliga regler. Enligt utskottets uppfattning måste regeringen utvärdera tidigare arbetsmarknadspolitiska åtgärder och noga analysera resultatet av dessa utvärderingar innan nya åtgärder föreslås.

Utskottet tillstyrker med det anförda den moderata motionen Fi28 och avstyrker propositionens förslag i denna del samt motionerna Fi15 (fp) yrkande 10 och Fi42 (kd) yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *förstärkt anställningsstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Fi28 avslår proposition 1999/2000:100 yrkande 19 samt motionerna 1999/2000:Fi15 yrkande 10 och 1999/2000:Fi42 yrkande 1,

6. Förstärkt anställningsstöd (mom. 4) (kd)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Förstärkt anställningsstöd* bort ha följande lydelse:

Arbetsmarknadspolitiken har en nyckelroll när det gäller att stödja en uthållig och långsiktig sysselsättningsutveckling. Utbildning, individuellt anpassade åtgärder och effektiv matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare är nyckeln till en effektiv arbetsmarknad. Trots stor efterfrågan på arbetskraft visar den senaste statistiken att antalet arbetslösa inte minskat så mycket som det borde ha gjort. Den öppna arbetslösheten är fortfarande hög. Siffrorna är ett bevis på problemet med flexibiliteten på den svenska arbetsmarknaden.

Utskottet kan konstatera att vårpropositionen inte innehåller några konkreta åtgärder som skulle innebära ökad flexibilitet på arbetsmarknaden. Den arbetsrättsliga lagstiftningen är fortfarande mycket stel. Tillväxten i svensk ekonomi skulle enligt utskottets mening ha varit bättre om arbetsmarknaden hade fungerat bättre.

Det krävs därför aktiva åtgärder för att förhindra att antalet långtidsarbetslösa ökar. Utskottet vill i likhet med Kristdemokraterna betona vikten av individuella handlingsplaner för alla arbetssökande som innebär att arbetsförmedlingarna arbetar aktivt med att matcha arbetsgivare och arbetssökande. För att förhindra långtidsarbetslöshet måste kompetensen höjas för att underlätta möjligheten att få arbete i de branscher som har de bästa framtidsutsikterna. Rundgång i systemen måste så långt som möjligt förhindras.

Utskottet kan konstatera att det nu aktuella förslaget beträffande anställningsstödet är det fjärde på ett år. Visserligen är det positivt att regeringen och dess stödpartier har insett att sänkta arbetskraftskostnader kan öka sysselsättningen, men det är enligt utskottets mening viktigt att en åtgärd får verka fullt ut och inte störas av ständiga regelförändringar. Det är också orimligt med så höga subventioner under två års tid som de två senaste förslagen innebär.

Utskottet delar Kristdemokraternas uppfattning att individuella handlingsplaner, ett personligt stöd till den långtidsarbetslösa, ökade krav på att den arbetssökande skall vara aktiv samt nuvarande anställningsstöd på 75 % av lönekostnaden under 6 månader och därefter 25 % av lönekostnaden i ytterligare 18 månader borde vara tillräckliga arbetsmarknadspolitiska instrument tillsammans med de övriga åtgärder som finns.

Med hänsyn till det anförda tillstyrker utskottet motion Fi42 (kd) yrkande 1. Regeringens förslag om införande av ett utökat förstärkt anställningsstöd (punkt 19 i regeringsförslaget) samt motionerna Fi15 (fp) yrkande 10 och Fi28 (m) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *förstärkt anställningsstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Fi42 yrkande 1 avslår proposition 1999/2000:100 yrkande 19 samt motionerna 1999/2000:Fi15 yrkande 10 och 1999/2000:Fi28,

7. Förstärkt anställningsstöd (mom. 4) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Förstärkt anställningsstöd* bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är viktigt att de långtidsarbetslösas situation uppmärksammas. Denna grupp är mycket hårt drabbad. Känslan av att anstränga sig utan att få ett arbete är mycket frustrerande för den enskilde. Långvarig arbetslöshet innebär att man riskerar att förlora sin kompetens, och det finns en markant risk för att den arbetslösa slås ut från arbetsmarknaden. Utskottet anser därför att det är viktigt att det sätts in olika former av åtgärder för att komma till rätta med de långtidsarbetslösas problem.

Den åtgärd som regeringen föreslår, ett utökat förstärkt anställningsstöd, innebär att det införs ytterligare en form av subventionerade anställningar förbehållna vissa grupper av arbetslösa. Utskottet ställer sig mycket tveksamt till åtgärden. Enligt utskottets mening fungerar sällan dessa former av an-

ställningsstöd. Det visar erfarenheter från tidigare liknande försök. Utskottets uppfattning är att det är angelägnare med en generell minskning av kostnaderna för arbetskraft som kan bidra till att fler människor kommer i arbete.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att riksdagen med bifall till motion Fi15 (fp) yrkande 10 bör avslå regeringens förslag om införande av ett utökat förstärkt anställningsstöd (yrkande 19) samt motionerna Fi28 (m) och Fi42 (kd) yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *förstärkt anställningsstöd*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Fi15 yrkande 10 avslår proposition 1999/2000:100 yrkande 19 samt motionerna 1999/2000:Fi28 och 1999/2000:Fi42 yrkande 1,

8. Risker för överreglering (mom. 7) (kd)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Risker för överreglering* bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det vara mycket viktigt att den tredje generationens mobiltelefoner (UMTS) kommer i gång i Sverige. Genom regeringens saktfärdiga hantering av denna fråga riskerar svenska företag att förlora en del av det försprång som de tidigare haft på mobilteleområdet. För att påskynda UMTS-introduktionen är utskottet berett att tillstyrka regeringens förslag om nationell roaming.

Avregleringen av telemarknaden och bolagiseringen av Telia 1993 har enligt många bedömare bidragit till att Sverige i dag är en av världens främsta nationer på IT-området. Nu finns emellertid en risk för att Sverige börjar reglera för mycket på teleområdet. Den nyligen beslutade lagändringen om tvingande nätupplåtelse och de nya bestämmelserna om nationell roaming kan leda till ökade transaktionskostnader för företagen och sämre investeringsvilja. På sikt kan detta även medföra högre konsumentpriser. Utskottet vill göra regeringen uppmärksam på att telemarknaden inte får överregleras så att Sverige tappar sin tätposition inom IT.

Utskottet tillstyrker motion Fi31 (kd).

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *risker för överreglering*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Fi31 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

9. Fördelning av UMTS-tillstånd (mom. 8) (m, fp)

1999/2000:FiU27
Reservationer

Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Anna Åkerhielm (m) och Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Fördelning av UMTS-tillstånd* bort ha följande lydelse:

Under den borgerliga regeringens tid infördes ett system med auktioner av tillgängliga frekvenser för privat lokalradio. Systemet blev en stor succé och tillför årligen statsverket mer än hundra miljoner kronor.

Poängen med auktioner – eller någon typ av anbudsförfarande vid fördelningen av nyttigheter som radiofrekvenser – är att ett marknadsekonomiskt element från början byggs in i verksamheten. Den som tror sig kunna driva verksamheten mest effektivt är redo att bjuda mest för tillgången. Genom auktionssystemet kan man upprätthålla goda konkurrensvillkor även i en situation med ett begränsat antal aktörer. Viktigast av allt är att man undviker det godtycke som annars uppstår om staten utan marknadsmässig ersättning fördelar licenser med ett mycket stort kapitalvärde till enskilda företag.

Post- och telestyrelsen (PTS) avser att fördela fyra UMTS-tillstånd genom en s.k. skönhetsävling där de ansökande operatörerna bedöms efter hur väl de uppfyller de kriterier som PTS har ställt upp. Utskottet anser att tillstånden i stället borde fördelas genom auktionering. Ett sådant förfarande används i flera andra länder, bl.a. Storbritannien, Nederländerna, Österrike och Tyskland. För att få vara med och bjuda för ett tillstånd kan staten sätta upp krav som skall uppfyllas av företaget, t.ex. krav på viss täckning och service, nummerportabilitet etc. Licenserna bör gå till de företag som erbjuder sig att betala högst årlig avgift. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag som gör en sådan fördelning möjlig. Någon ytterligare försening utöver den som redan uppkommit genom regeringens senfärdighet får inte förekomma. Ett auktionsförfarande skall enligt utskottet kunna genomföras hösten 2000. Utskottet anser att riksdagen bör bifalla motion Fi15 (fp) yrkande 20.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *fördelning av UMTS-tillstånd*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Fi15 yrkande 20 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

3.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om
upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

3.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med
föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och
yttrandefrihetsgrundlagens områden

1999/2000:FiU27
Bilaga 1

**Förslag i vårpropositionen
och i parti- och kommittémotioner
om ändrade ramar samt ändrade och nya
anslag på tilläggsbudget för
budgetåret 2000**

Förslag i vårpropositionen och i parti- och kommittémotioner om ändrade ramar samt ändrade och nya anslag på tilläggsbudget för budgetåret 2000

Belopp i 1 000-tal kronor

Utskottets förslag till ramar och anslag överensstämmer med regeringens förslag.

Reservanternas förslag överensstämmer med partiernas förslag (m) resp. (kd).

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)
1 Rikets styrelse	4 460 583	+233 000	4 693 583	±0	±0
C 1 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	2 497 155	+233 000	2 730 155		
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 578 345	-6 700	1 571 645	±0	±0
A 2 Riksrevisionsverket, <i>ramanslag</i>	156 106	-7 542	148 564		
A 3 Ekonomistyrningsverket, <i>ramanslag</i>	60 960	-1 289	59 671		
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	384 772	+1 500	386 272		
A 10 Statens kvalitets- och kompetensråd, <i>ramanslag</i>	10 184	+631	10 815		
4 Rättsväsendet	22 667 103	+76 882	22 743 985	±0	±0
A 1 Polisorganisationen, <i>ramanslag</i>	11 506 881	+100 420	11 607 301		
B 2 Ekobrottsmyndigheten, <i>ramanslag</i>	250 933	+13 462	264 395		
F 6 Rättshjälpkostnader m.m., <i>ramanslag</i>	802 396	-47 600	754 796		
F 7 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m., <i>ramanslag</i>	10 399	+10 600	20 999		
5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 983 393	-175 630	2 807 763	±0	±0
A 1 Utrikesförvaltningen, <i>ramanslag</i>	1 891 058	-175 630	1 715 428		

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	
6	Totalförsvaret	46 648 614	+11 890	46 660 504	±0	±0
A 1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m., <i>ramanslag</i>	19 543 954	-700 000	18 843 954		
A 3	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, <i>ramanslag</i>	22 340 782	+700 000	23 040 782		
B 1	Funktionen Civil ledning, <i>ramanslag</i>	437 983	+700	438 683		
B 3	Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	691 677	+4 931	696 608		
D 3	Försvarets radioanstalt, <i>ramanslag</i>	428 494	+11 190	439 684		
D 6	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, <i>obetecknat anslag</i>	93 196	-4 931	88 265		
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	25 362 652	+2 125 530	27 488 182	+15 000	±0
A 2	Bidrag för läkemedelsförmånen, <i>ramanslag</i>	14 137 000	+2 000 000	16 137 000		
A 9	Smittskyddsinstitutet, <i>ramanslag</i>	131 224	+10 000	141 224		
A 13	Ersättning till steriliserade i vissa fall, <i>reservationsanslag</i>	90 000	+101 530	191 530		
A 14	Personligt ombud, <i>ramanslag</i>	45 000	-15 000	30 000	+15 000	
B 1	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, <i>ramanslag</i>	260 000	-1 000	259 000		
B 2	Vissa statsbidrag inom handikappområdet, <i>reservationsanslag</i>	330 000	-55 000	275 000		
B 3	Statsbidrag till vårdtjänst m.m., <i>ramanslag</i>	183 019	-24 450	158 569		
B 4	Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, <i>obetecknat anslag</i>	78 394	+1 000	79 394		
B 5	Bidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer, <i>obetecknat anslag</i>	132 194	+20 500	152 694		
B 9	Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m., <i>obetecknat anslag</i>	63 000	+2 000	65 000		
B 12	Statens institut för särskilt utbildningsstöd, <i>ramanslag</i>	8 663	+1 500	10 163		

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	
B 15	Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor, <i>ram-anslag</i>	6 908	-250	6 658		
B 16	Statens institutionsstyrelse, <i>ramanslag</i>	557 032	+96 200	653 232		
C 1	Socialvetenskapliga forskningsrådet: Forskning, <i>ram-anslag</i>	117 655	-10 400	107 255		
C 2	Socialvetenskapliga forskningsrådet: Förvaltning, <i>ram-anslag</i>	9 735	-1 100	8 635		
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	92 470 469	+1 500 000	93 970 469	-1 500 000	±0
A 1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., <i>ramanslag</i>	31 502 036	+1 500 000	33 002 036	-1 500 000	
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 618 800	±0	33 618 800	±0	±0
A 2	Efterlevandepensioner till vuxna, <i>ramanslag</i>	12 988 000	-103 000	12 885 000		
A 4	Delpension, <i>ramanslag</i>	122 800	+103 000	225 800		
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44 755 500	+12 500	44 768 000	±0	±0
A 3	Underhållsstöd, <i>ramanslag</i>	2 737 500	+12 500	2 750 000		
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	46 130 042	-212 920	45 917 122	+7 500	±0
A 1	Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	4 527 565	-3 000	4 524 565		
A 2	Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	19 590 591	-100 000	19 490 591	+7 500	
B 13	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, <i>ramanslag</i>	3 018	+80	3 098		
D 2	Statliga tjänstepensioner m.m., <i>ramanslag</i>	7 755 800	-110 000	7 645 800		
15	Studiestöd	20 981 447	-539 805	20 441 642	±0	±0
A 2	Studiemedel m.m., <i>ramanslag</i>	9 806 499	+195	9 806 694		
A 3	Vuxenstudiestöd m.m., <i>ramanslag</i>	8 195 998	-540 000	7 655 998		

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	
16	Utbildning och universitetsforskning	32 572 588	-38 013	32 534 575	±0	±0
A 16	Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling, <i>ramanslag</i>	17 163	+1 500	18 663		
B 52	Enskilda och kommunala högskoleutbildningar m.m., <i>ramanslag</i>	1 543 659	+487	1 544 146		
B 53	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m., <i>ramanslag</i>	451 293	-60 000	391 293		
C 3	Centrala studiestödsnämnden, <i>ramanslag</i>	343 250	+20 000	363 250		
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 570 486	+18 000	7 588 486	-7 500	±0
A 2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, <i>ramanslag</i>	116 196	+12 500	128 696		
E 2	Ersättningar och bidrag till konstnärer, <i>ramanslag</i>	252 184	+7 500	259 684	-7 500	
N 2	Lotteriinspektionen, <i>ramanslag</i>	28 459	-2 000	26 459		
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	15 592 068	-499 000	15 093 068	-1 000	±0
A 10	Bostadsbidrag, <i>ramanslag</i>	5 670 000	-500 000	5 170 000		
A 12	Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter, <i>ramanslag</i>	Nytt	+1 000	1 000	-1 000	
19	Regional utjämning och utveckling	3 310 433	+175 036	3 485 469	+150 000	-175 000
A 1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	1 303 850	-75 000	1 228 850	+75 000	
A 4	Ersättning för nedsättning av socialavgifter, <i>ramanslag</i>	313 734	-150 000	163 734	+150 000	+150 000
A 7	Statens institut för regionalforskning, <i>ramanslag</i>	8 068	+36	8 104		
A 13	IT-infrastruktur: Regionala transportnät, <i>ramanslag</i>	Nytt	+400 000	400 000		-400 000

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)
21 Energi	1 445 526	+434 870	1 880 396	±0	-430 000
A 1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	113 768	+4 870	118 638		
B 10 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket, <i>ramanslag</i>	Nytt	+430 000	430 000		-430 000
22 Kommunikationer	25 532 440	-13 093	25 519 347	±0	±0
C 2 Upphandling av samhällsåtaganden, <i>ramanslag</i>	157 484	-4 000	153 484		
C 4 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal, <i>ramanslag</i>	140 000	+4 000	144 000		
D 1 Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, <i>ramanslag</i>	50 000	-17 000	33 000		
D 2 Rikstrafiken: Administration, <i>ramanslag</i>	10 000	+542	10 542		
E 1 Statens väg- och transportforskningsinstitut, <i>ramanslag</i>	30 099	+2 000	32 099		
E 2 Kommunikationsforskningsberedningen, <i>ramanslag</i>	155 851	+1 365	157 216		
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 726 327	+6 610	9 732 937	±0	±0
B 1 Statens jordbruksverk, <i>ramanslag</i>	249 096	+6 610	255 706		
B 8 Miljö-, struktur- och regionala åtgärder, <i>ramanslag</i>	2 118 000	-15 000	2 103 000		
C 1 Fiskeriverket, <i>ramanslag</i>	65 514	+2 560	68 074		
F 3 Kostnader för livsmedelsberedskap, <i>ramanslag</i>	16 518	-2 560	13 958		
G 3 Skogs- och jordbrukets forskningsråd: Forskning samt kollektiv forskning, <i>ramanslag</i>	208 320	+15 000	223 320		
24 Näringsliv	2 983 313	+17 522	3 000 835	+250	-900
A 1 Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	223 209	+300	223 509		
A 3 Stöd till kooperativ utveckling, <i>ramanslag</i>	20 000	-300	19 700		

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Regeringens förslag		Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)
A 5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersök- ningsverksamhet m.m., <i>ramanslag</i>	139 714	+25 000	164 714	
A 8	Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt, <i>reservationsanslag</i>	180 000	-14 100	165 900	+14 100
B 6	Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verk- samhet (likvidatorer), <i>ramanslag</i>	Nytt	+6 100	6 100	
E 5	Näringslivsutveckling i Östersjöregionen, <i>ramanslag</i>	100 000	±0	100 000	-15 000
F 1	Marknadsdomstolen, <i>ramanslag</i>	4 941	-500	4 441	+500
F 2	Konsumentverket, <i>ramanslag</i>	84 340	+250	84 590	-250
F 4	Fastighetsmäklarnämnden, <i>ramanslag</i>	7 247	+522	7 769	
F 7	Bidrag till miljömärkning av produkter, <i>obetecknat anslag</i>	3 600	+250	3 850	
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget 1			+3 126 679		-1 335 750 -605 900

Skattefrågor i vårpropositionen

Till finansutskottet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom de riktlinjer för skattepolitiken som regeringen redovisar i vårpropositionen och tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram på skatteområdet. Förslagen är i korthet följande.

Reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresor och resor i näringsverksamhet förenklas och görs mer rättvisa. Anställda utan traktamente eller med lågt traktamente får samma möjlighet som anställda med fullt traktamente att använda schablonavdragen för merkostnad för måltider och småutgifter och att göra avdrag för faktisk merkostnad. Motsvarande regler införs för näringsidkare som i sin näringsverksamhet haft merutgift för måltider och småutgifter under en resa med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten. Näringsidkare föreslås också få tillämpa det nyligen införda schablonavdraget för logikostnad. De nya reglerna tillämpas första gången vid 2002 års taxering.

Generösare och enklare regler om avdrag för utgifter vid ombyggnad av lokaler i samband med byte av hyresgäst införs genom att reparationsbegreppet utvidgas. De nya reglerna gäller redan fr.o.m. den 1 januari 2000.

Villkoren för den externa kapitalförsörjningen till onoterade bolag förbättras genom att förluster på marknadsnoterade delägaraktier får kvittas mot vinster på onoterade aktier. Förändringen innebär att reglerna blir enklare eftersom de marknadsnoterade delägaraktierna och de onoterade aktierna härfter utgör en sammanhållen grupp med fri kvittning. En ytterligare förbättring består i att s.k. blandfonder föreslås ingå i denna grupp. Även dessa förändringar genomförs med retroaktiv effekt och gäller fr.o.m. den 1 januari 2000.

Fastighetstaxeringen av småhus flyttas från år 2002 till år 2003 för att de förslag om förbättringar i förfarandet som lagts fram av Fastighetstaxeringsutredningen skall kunna beaktas.

Utskottet föreslår att ett skrivfel i inkomstskattelagens regler om uppskov med beskattningen vid andelsöverlåtelser inom koncerner rättas.

Utskottet tillstyrker att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsramar för åren 2001–2003 godkänns såvitt avser utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd. De förslagna utgiftsramarna innebär att skatteförvaltningen tillförs ett varaktigt tillskott på 125 miljoner kronor för att upprätthålla kontrollintensiteten på önskvärd nivå och att Tullverket utöver det resurstillskott på 25 miljoner kronor som föreslås i tilläggsbudgeten för år

2000 tillförs ytterligare 10 miljoner kronor med anledning av de merkostnader som kan förväntas när Öresundsbron öppnas.

När det gäller tilläggsbudgeten till statsbudgeten för budgetåret 2000 tillstyrker utskottet att Tullverket redan den 1 juli 2000 tillförs 25 miljoner kronor på årsbasis för att möta merkostnaderna vid Öresundsbrons öppnande. Utskottet har ingen invändning mot att detta sker genom att Tullverket be- myndigas disponera vissa avgifter.

Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna har avvikande meningar när det gäller skattepolitikens inriktning och den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden såvitt avser utgiftsområde 3. Moderaterna har vidare avvikande meningar när det gäller reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader och när det gäller förslaget i tilläggsbudgeten om finansieringen av ett resurstillskott på 25 miljoner kronor till Tullverket.

Inledning

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle till yttrande över den ekonomiska politiken (yrkandena 1–6), skattefrågorna (yrkandena 40–42) och tilläggsbudgeten till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte de motioner som väckts, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Den ekonomiska vårpropositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, vilka står bakom riktlinjerna för den ekonomiska politiken, budgetpolitiken, utgiftstaken, tilläggsbudgeten för 2000 och de föreslagna skatteförändringarna.

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000

Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd B1 Tullverket

Vårpropositionen

Regeringen föreslår i vårpropositionen yrkande 15 (avsnitt 5.4.4) att riksdagen godkänner att expeditions- och ansökningsavgifter, tullförrättningsavgifter samt tullräkningsavgifter vid Tullverket fr.o.m. den 1 juli 2000 skall redovisas mot anslaget B1 Tullverket i stället för mot inkomstitlarna 2511 och 2541.

Regeringen anför att Tullverket beräknas få en merkostnad på 25 miljoner kronor per år när Öresundsbron öppnas. Regeringen kan inte acceptera att Tullverkets ambitionsnivå sänks. Tullverket bör därför få disponera medel från de expeditions- och ansökningsavgifter, tullförrättningsavgifter och

tullräkningsavgifter som för närvarande redovisas mot inkomsttitlarna 2511 och 2541. Regeringen gör bedömningen att denna förändring ökar Tullverkets resurser med 25 miljoner kronor på årsbasis.

1999/2000:FiU27
Bilaga 3

Motionen

I kommittémotion Fi39 yrkande 4 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anför att Tullens ambitioner att i allt större utsträckning använda sig av avgiftsfri automatklarerings kommer i konflikt med den valda finansieringen och att avgiftsfinansieringen inte heller är någon långsiktig inkomstkälla. Motionärerna anför att de avvisar finansieringen och begär ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör återkomma med en redovisning av hur utgiften skall rymmas inom utgiftstaket.

Utskottets ställningstagande

De avgifter som föreslås gå direkt till Tullverket för att på det sättet skapa ytterligare resurser för tullen när Öresundsbron öppnar är dels de ansöknings- och expeditionsavgifter som tullen tar ut i sin verksamhet, dels tullförrättningsavgiften och tullräkningsavgiften. Tullförrättningsavgiften tas ut när en tullförrättning äger rum på annan tid eller i annat område än då en sådan förrättning enligt föreskrifterna skall vara kostnadsfri för allmänheten. Tullräkningsavgiften betalas av kreditimportörer och andra som betalar tull enligt särskild tullräkning och därigenom får viss kredit.

Enligt utskottets mening uppbärs de aktuella avgifterna i tullens verksamhet och motsvarar i viss utsträckning kostnader som tullen har i anslutning till att avgiften erläggs. Det finns enligt utskottets mening inte någon anledning att ifrågasätta den valda finansieringsformen utifrån de krav som tullens verksamhet ställer, och utskottet har därför inte någon erinran mot förslaget utan tillstyrker detta. Utskottet avstyrker motion Fi39 yrkande 4.

Stockholm den 11 maj 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Desirée Pethrus Engström (kd), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Anna Kinberg (m) och Per-Olof Svensson (s).

10. Bemyndigande för Tullverket att uppbära vissa avgifter – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Anna Kinberg (m) anför:

Regeringen föreslår att flera myndigheter skall finansiera sin verksamhet genom att avgifter som de tar in skall kunna behållas av myndigheten. Detta gäller bl.a. för tullen, som på detta vis beräknas få ett tillskott på 25 miljoner kronor.

Tullen bedriver en samhällsnyttig verksamhet som är nödvändig bl.a. genom att upprätthålla ett gränsskydd, inte minst i kampen mot narkotikasmuggling. Sådan verksamhet skall inte vara beroende av inflöden av avgifter, som kan variera mellan olika år.

Tullens ambitioner att i allt större utsträckning kunna använda sig av avgiftsfri automatklarerung kommer i konflikt med regeringens förslag till avgiftsfinansiering av verksamheten. Dels leder den nya ordningen sannolikt till att strävanden till rationalisering och ianspråktagande av ny teknik kan komma att bromsas upp, dels leder avgiftsfinansieringen inte till någon långsiktig inkomstkälla. Vi avvisar denna form av finansiering för tullens del. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av hur dessa utgifter skall rymmas inom utgiftstaken.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi39 yrkande 4.

Tilläggsbudget

Till finansutskottet

Utskottet

Inledning

Finansutskottet har berett samtliga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 1999/2000:100 2000 års ekonomiska vårproposition med förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, utgiftstak, ändrade anslag för budgetåret 2000 m.m. jämte motioner i de delar som respektive utskotts beredningsområde berörs.

Motionerna Fi12–Fi47 har väckts med anledning av propositionen.

I detta yttrande behandlar justitieutskottet frågan om tilläggsbudget för år 2000. Propositionen i övrigt i de delar som berör justitieutskottets beredningsområde behandlas i yttrandet 1999/2000:JuU4y Vårpropositionen.

Utskottet avgränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör utgiftsområde 4 Rättsväsendet. I denna del lägger regeringen fram två förslag.

I yrkande 16 föreslår regeringen att riksdagen godkänner att avgifter i samband med att polismyndigheterna utfärdar pass fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda ramanslaget A1 *Polisorganisationen* (avsnitt 5.4.5).

I yrkande 39 föreslår regeringen att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i en bifogad tabell.

Inga motioner har väckts med anledning av regeringens förslag såvitt avser utgiftsområde 4.

Överväganden

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet omfattar bl.a. anslag till polisväsendet, åklagarväsendet, domstolsväsendet, kriminalvården, exekutionsväsendet, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Utgiftsramen för rättsväsendet uppgår innevarande budgetår till 22 667 miljoner kronor.

Regeringen föreslår i propositionen att utgiftsramen för utgiftsområde 4 skall höjas med knappt 77 miljoner kronor. Anslaget till polisorganisationen tillförs 100 420 000 kr, anslaget till Ekobrottsmyndigheten tillförs 13 462 000 kr och anslaget till Kostnader för vissa skaderegleringar tillförs 10 600 000 kr. Finansiering föreslås ske delvis genom att anslaget till Rätts-

hjälpkostnader m.m. minskas med 47 600 000 kr och i övrigt genom en överföring från ett annat utgiftsområde.

Härutöver föreslår regeringen att polisen i fortsättningen skall få disponera avgifter från pass utfärdade av polismyndigheterna. Detta innebär att polisen på halvårsbasis kan disponera ytterligare 90 miljoner kronor. Dessa medel redovisas för närvarande mot inkomsttitel 2511. Enligt regeringen skall passavgifternas karaktär av offentligt rättlig avgift inte påverkas av den ändrade budgetmässiga redovisningen.

Utskottet vill för sin del börja med att konstatera att utgiftsprognosen för rättsväsendet för år 2000 pekar på att utgifterna blir 800 miljoner kronor högre än budgeterat. Härav svarar polisen för 440 miljoner. Polisens ekonomiska situation är alltså bekymmersam, och all budgetförstärkning måste hälsas med tillfredsställelse. Regeringsförslaget innebär i denna del att polisen kan disponera ytterligare 195 miljoner kronor i år. Återstoden av det beräknade underskottet måste alltså täckas genom effektiviseringar och ett utnyttjande av tidigare anslagssparande respektive av anslagskrediten.

I fråga om finansieringen genom att ianspråkta medel från anslaget till Rättshjälpkostnader m.m. anmärker utskottet att prognosen för anslaget pekar på ett överskott på omkring 40 miljoner kronor efter det att förra årets underskott på omkring 10 miljoner kronor täckts. Anslaget är svårprognostiserat på grund av de ändringar i rättshjälpssystemet som gjorts under senare år och som ännu inte fått fullt genomslag.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag avseende anslagen till Ekobrottsmyndigheten och Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Sammantaget innebär det anförda att utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm den 11 maj 2000

På justitieutskottets vägnar

Gun Hellsvik

I beslutet har deltagit: Gun Hellsvik (m), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Ingemar Vänerlov (kd), Ann-Marie Fagerström (s), Maud Ekendahl (m), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Siw Persson (fp), Göran Norlander (s), Anita Sidén (m) och Sven-Erik Sjöstrand (v).

Gun Hellsvik (m), Ingemar Vänerlöv (kd), Maud Ekendahl (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Gunnel Wallin (c), Siw Persson (fp) och Anita Sidén (m) anför:

När det gäller finansieringen av resursförstärkningen till polisorganisationen anser vi att utskottets majoritet hade bort uppmärksamma frågan om regeringens förslag om passavgifter är förenligt med regleringen i budgetlagen (1996:1059). Förslaget kan uppfattas som ett sätt att kringgå bestämmelserna om utgiftsramar, och det kan ifrågasättas om inte förslaget strider mot förbudet mot nettoredovisning i 17 § första stycket budgetlagen. Vi noterar att liknande förslag nu lagts fram också på några andra utgiftsområden och att ytterligare utgiftsområden enligt vad som framgår av propositionen kommer att beröras i höstens budgetproposition. Frågan, som ligger utanför utskottets beredningsområde, har alltså stor principiell betydelse och vi utgår från att finansutskottet kommer att närmare analysera den.

Enligt vår mening hade utskottet också bort göra tydligt att det finns risk att ett bifall till regeringens förslag i fråga om anslaget till Rättshjälpkostnade m.m. får till följd att anslaget överskrids.

Tilläggsbudget för år 2000 – utgiftsområde 5
Utrikesförvaltning och internationell samverkan samt
utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Till finansutskottet

Finansutskottet har genom beslut den 27 april 2000 (prot. 1999/2000:24 7 §) berett övriga berörda utskott tillfälle att, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde, yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte de motioner som kan komma att väckas. Kammaren beslöt den 3 maj 2000 att hänvisa de med anledning av propositionen väckta motionerna till finansutskottet.

Utrikesutskottet väljer att i det följande yttra sig över propositionens yrkanden 17 och 39 (delvis). Inga motioner har väckts i dessa delar.

1 Propositionen

1.1 Yrkandena

Utrikesutskottets beredningsområde berörs, vad avser *tilläggsbudget* till statsbudgeten för budgetåret 2000 av propositionens *yrkanden 17 och 39 (delvis)*.

I *yrkande 17* hemställs att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget B4 *Fredsfrämjande verksamhet*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 150 000 000 kr efter år 2000 (propositionens avsnitt 5.4.6).

I *yrkande 39 (delvis)* begärs att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i propositionens tabell 2.1.

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslag		Belopp enligt statsbudgeten 2000	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå
5		Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 983 393	-175 630	2 807 763
	A1	Utrikesförvaltning, ramanslag	1 891 058	-175 630	1 715 428

1.2 Uppföljning av 1999, prognos och tilläggsbudget för 2000 (prop. s. 97 ff.)

Som framgår av propositionen uppgick det preliminära utfallet för statsbudgetens utgifter 1999 till 642,6 miljarder kronor.

Avvikelsena per utgiftsområde i förhållande till anvisade medel på statsbudgeten redovisas i tabell 5.4 (se utdrag nedan). En större förbrukning än anvisade medel kan finansieras genom att myndigheterna utnyttjar ingående reservationer/anslagssparande eller anslagskredit eller genom att regeringen beslutar om s.k. medgivet överskridande.

Tabell 5.4 Statsbudgetens utgifter 1999

Miljarder kronor

		Statsbudget	Tilläggsbudget	Totalt anvisat	Preliminärt utfall	Differens utfall statsbudget
UO 5	Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2,9	0,0	2,9	2,9	0,0
UO 7	Internationellt bistånd	11,9	0,0	11,9	12,4	0,5

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

I statsbudgeten anvisades utgiftsområdet 11,9 miljarder kronor. Det preliminära utfallet blev 0,5 miljarder kronor högre än budgeterat. De högre utgifterna är framför allt hänförliga till anslaget *Biståndsverksamhet*, vars utfall

blev 0,4 miljarder kronor högre än anvisat. Förklaringen är att regeringen i december 1999 beslutade om ökade utbetalningar från anslaget för att uppnå målet om ett biståndsutfall på 0,7 % av bruttonationalinkomsten. Den högre förbrukningen inom utgiftsområdet ryms inom tillgängliga medel, då reservationer från tidigare budgetår har nyttjats.

1.3 Utgiftsbegränsande åtgärder 2000 (prop. s. 104)

Utgiftstaket är ett allvarligt budgetpolitiskt åtagande för regeringen. Om det finns risk för att utgiftstaket för staten kommer att överskridas, skall regeringen för att undvika detta enligt 42 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten, vidta sådana åtgärder som den har befogenheter till eller föreslå riksdagen nödvändiga åtgärder.

I budgetpropositionen för 2000 meddelade regeringen att den förberedde ett antal åtgärder för att begränsa utgifterna för 2000. Regeringskansliets utgiftsprognoser visade att utgiftstaket för staten riskerade att överskridas 2000 till följd av att framför allt utgifterna för sjukpenning och avgiften till EU steg mer än vad som tidigare beräknats.

Mot bakgrund av detta redovisade regeringen i budgetpropositionen för 2000 bl.a. att ett antal utgiftsområden skulle komma att beröras av utgiftsbegränsningar. I budgetpropositionen preciserades emellertid inte närmare de vidtagna åtgärdernas omfattning.

Regeringen har bestämt att begränsningsbelopp skall införas 2000 på sammanlagt sex utgiftsområden. Begränsningsbeloppens syfte är att säkerställa att anslagsförbrukningen inte överstiger en viss bestämd nivå. I tabell 5.7 (se utdrag nedan) redovisas de nu fastlagda utgiftsbegränsningarna. De nivåer som anges i tabellen utgör således de maximala utgifterna för berörda utgiftsområden och anslag.

Regeringen avser att under året noggrant följa utgiftsutvecklingen och kommer, om utgiftstaket för staten är hotat, att i samband med budgetpropositionen för 2001 vidta åtgärder.

Tabell 5.7 Begränsningsbelopp 2000

Miljoner kronor

	Nivåer som ej får överskridas
Utgiftsområde/Anslag	
Uo 7, Vo A Bistånd	14 185
Uo 7, Vo B Central- och Östeuropa	975

1.4 Utgiftsprognoser per utgiftsområde (prop. s. 105 ff.)

1999/2000:FiU27
Bilaga 5

I tabell 5.8 (se utdrag nedan) redovisas de prognostiserade utgifterna för respektive utgiftsområde och för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. För vissa utgiftsområden avviker utgiftsprognoserna kraftigt i förhållande till anvisade medel på statsbudgeten. Nedan beskrivs de största skillnaderna utgiftsområdesvis.

Tabell 5.8 Prognos för takbegränsade utgifter 2000

Miljarder kronor

		Statsbudget	Förslag till tilläggsbudget	Totalt anvisat	Prognos	Differens prognos statsbudget
UO 5	Utrikesförvaltning och internationell samverkan	3,0	-0,2	2,8	3,1	0,1
UO 7	Internationellt bistånd	13,2	0,0	13,2	15,2	1,9

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgiftsprognosen uppgår till 15,2 miljarder kronor och är därmed 1,9 miljarder kronor högre än vad som anvisades i statsbudgeten. Avvikelsen härrör främst från anslaget *Biståndsverksamhet*. I den nu aktuella prognosen beräknas det att 1,7 miljarder kronor av reservationerna kommer att användas under 2000. Delar av utgiftsområdet omfattas även under 2000 av en utgiftsbegränsning.

1.5 Förslag till tilläggsbudget (prop. s. 108 ff.)

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra och anvisa nya anslag. De förändringar av gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som regeringen anser bör tas upp, redovisas i det följande.

Teknisk justering av vissa anslag

Budgetåren 1998, 1999 och 2000 har tekniska justeringar genomförts av anslagen för förvaltningskostnader. Justeringarna har varit föranledda av förändrad finansiering av avtalsförsäkringarna på det statliga området. Justeringarna har ingen effekt på statsbudgetens saldo eftersom inkomsterna på inkomstitel 5211 Statliga pensionsavgifter ökar i motsvarande grad. I bud-

getpropositionen för 2000 höjdes de fastställda utgiftstaken med anledning av den tekniska justeringen. I underlaget för justeringarna inför budgetåret 2000 saknades vissa uppgifter, vilket medförde att alla justeringar inte kunde göras på anslagsnivå. I förslaget till tilläggsbudget ingår de kompletterande anslagsjusteringarna för innevarande budgetår. Totalt innebär dessa justeringar ökade utgifter med drygt 80 miljoner kronor. Förslagen redovisas i de delar de berör utrikesutskottets beredning under respektive anslag nedan.

Utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan

A1 Utrikesförvaltningen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 891 058 000 kr. Regeringen föreslår i propositionen att det minskas med 175 630 000 kr.

Regeringen anför som motiv följande: anslaget A1 *Utrikesförvaltningen* minskas med 148 000 000 kr för att finansiera motsvarande ökning av anslaget C1 *Regeringskansliet m.m.* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse med anledning av sammanslagningen av Regeringskansliets två IT-organisationer.

För att genomföra den ovan beskrivna tekniska justeringen minskas anslaget med ytterligare 27 630 000 kr.

B4 Fredsfrämjande verksamhet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 147 416 000 kr. Något bemyndigande för regeringen att ingå ekonomiska förpliktelser har inte begärts tidigare.

Regeringen föreslås i propositionen få ett bemyndigande att för ändamål som omfattas av anslaget B4 *Fredsfrämjande verksamhet* under år 2000 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 150 000 000 kr efter år 2000.

Regeringen anför som motiv följande: Regeringen kan utan att inhämta riksdagens godkännande besluta att med svensk personal delta i internationella fredsfrämjande insatser i första hand inom ramen för FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Sådana beslut kan innebära ekonomiska förpliktelser för staten under kommande budgetår. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att för ändamål som omfattas av anslaget B4 *Fredsfrämjande verksamhet* under år 2000 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 150 000 000 kr efter år 2000.

3 Utskottets överväganden

3.1 Uppföljning

Enligt utrikesutskottets uppfattning är uppföljning av tidigare års resultat av central betydelse för styrningen av den statliga verksamheten. Uppföljning utgör också en grund, om än icke den enda, för budgetering och andra typer av styrning inför kommande år.

Utskottet noterar att den verksamhet som finansieras över *utgiftsområde 5* bedrivits inom budget. Vid sitt arbete med uppföljning och utvärdering har utskottet ägnat särskild uppmärksamhet åt verksamheten inom utrikesförvaltningen under budgetåret 1999. Utskottet har härvid erhållit årsredovisningsmaterial från Utrikesdepartementet samt anordnat en intern utfrågning med departementets expeditionschef jämte medarbetare. Vissa utestående frågor har sedermera följts upp med kompletterande redovisningar från departementets sida.

Utskottet kan med anledning av den företagna uppföljningen konstatera, att verksamheten, i de delar som blivit belysta, bedrivits väl i linje med riksdagens intentioner. Utskottet vill också framhålla att verksamhetsgenomgången i kombination med en framåtriktad diskussion, främst om den svenska utrikesrepresentationen, är att se som ett väsentligt inslag i riksdagens styrning inom det utrikespolitiska området.

Utskottet noterar också den differens gentemot budget som redovisas vad avser *utgiftsområde 7* samt de förklaringar härtill som ges i propositionen.

Utskottet har med anledning av vad som i propositionen anförs om utgiftsbegränsande åtgärder samt mot bakgrund av vad som anfördes härom i proposition 1998/99:100 (s. 142) och i utskottets yttrande 1998/99:UU1y (s. 11) gjort en uppföljning av konsekvenserna av utgiftsbegränsningarna under 1999. Utskottet har därvid, på basis av en gedigen redovisning från Utrikesdepartementet, erfarit följande.

Begränsningsbeloppet sattes, enligt beslut av regeringen våren 1999, till 11 150 miljoner kronor, dvs. samma nivå som anslaget. I förhållande till den utgiftsprognos om 14 009 miljoner kronor som upprättades i början av februari innebar således utgiftsbegränsningen en neddragning med 2 859 miljoner kronor.

För *det multilaterala utvecklingssamarbetet* har utgiftsbegränsningen i stort sett kunnat hanteras utan större negativa konsekvenser. På grundval av det goda anseende Sverige åtnjuter, har senareläggning av betalningar kunnat göras i samförstånd med berörda internationella organisationer. Detta samförstånd bygger dock på att senareläggningarna är en engångsföreteelse.

Inom *det bilaterala utvecklingssamarbetet* har de flesta samarbetsländer berörts. En rad insatser har fått inställas eller senareläggas. Insatser inom området demokrati och mänskliga rättigheter har drabbats hårt – inte för att de är mindre prioriterade utan för att de i många fall inte varit avtalsbundna och därmed kunnat senareläggas. För de enskilda organisationerna innebar begränsningen att Sida inte kunde fullfölja avtal och organisationerna drabbades i vissa fall hårt. Inom forskningssamarbetet lyckades dock föresatsen att värna om de svaga institutionerna. Trots svårigheterna att hantera utgiftsbegränsningen och att trovärdigheten i flera fall naggats i kanten pekar Sida dock på en positiv aspekt – den finansiella uppföljningen har skärpts.

Mot bakgrund av vad som framkommit bedömer utskottet att utgiftsbegränsningen kunnat genomföras utan alltför allvarliga men för Sveriges utvecklingssamarbete. Förutsättningen för detta har emellertid varit att det rört sig om en engångsföreteelse. En eventuell upprepning på biståndets område av åtgärder av det slag som vidtogs under budgetåret 1999 skulle

riskera att vara till betydande men för Sveriges förtroende internationellt samt allvarligt urgröpa den inhemska biståndsviljan.

1999/2000:FiU27
Bilaga 5

Inom ramen för utskottets arbete med uppföljning och utvärdering har under riksmötet också en granskning gjorts av skrivelse 1998/99:150 Årsredovisning för staten 1998. Eftersom de uppgifter som lämnas i skrivelsen är av betydelse bl.a. som beslutsunderlag för de ställningstaganden som utskottet har att göra med anledning av regeringens ekonomiska vårpropositioner och budgetpropositioner har, i tillämpliga fall, jämförelser gjorts med proposition 1998/99:100 (vårproposition) och 1999/2000:1 (den senaste budgetpropositionen). Utskottets granskning har omfattat statsbudgetens utfall 1998 avseende utgifter på utgiftsområdena 5 och 7 samt reservationsläget inom utgiftsområde 7. Utskottet har också följt upp Riksrevisionsverkets iakttagelser beträffande revisionsberättelser med invändning. Utskottet vill till följd av sin granskning i detta sammanhang framföra följande.

En central fråga inom utgiftsområde 7 är den s.k. *biståndsramen* för internationellt utvecklingssamarbete, vars omfattning (uttryckt i procent av prognosticerad BNI), efter yrkande i budgetpropositionen, årligen fastställs av riksdagen. Detta faktum jämte den politiska vikt som fästs vid frågan gör att det vore önskvärt att regeringen i årsredovisning för staten redovisade utfallet beträffande biståndsramen. Av intresse att erfaras vore biståndsramens utfall i absoluta tal, i procent av prognosticerad BNI och i procent av verklig BNI.

Under senare år har informationen i budgetpropositionerna om *reservationsläget* blivit allt bättre. Så redovisas exempelvis i proposition 1999/2000:1 reservationsläget i många fall ner på delpostnivå med angivande av fördelningen mellan in-tecknade och oin-tecknade reservationer. Också i skrivelse 1998/99:150 Årsredovisning för staten 1998 ingår uppgifter om reservationer (nedbrutet på anslagsnivå). Vid en jämförelse av siffermaterialet har utskottet noterat avvikelser mellan årsredovisningen och budgetpropositionen, vilka för reservationerna på A1-anslaget inom utgiftsområde 7 uppgår till 157 miljoner kronor.

Enligt vad utskottet erfarit bygger redovisningen i budgetpropositionen på de uppgifter som myndigheterna lämnar i sina respektive årsredovisningar. Årsredovisningen för staten bygger däremot på den s.k. riksredovisningen som Ekonomistyrningsverket (ESV) hanterar. I det första fallet rör det sig således om uppgifter från de lokala ekonomisystemen på myndigheterna. De lokala systemen skall löpande stämmas av mot de uppgifter myndigheterna lämnar i riksredovisningen.

Enligt uppgift från ESV, som är medvetet om den av utskottet uppmärksammade diskrepansen, finns motsvarande misstämning också på andra håll inom statsbudgeten. Hur dessa fel uppkommit har hittills inte kunnat klarläggas men är föremål för utredning av ESV och, i här aktuellt fall, UD.

Utskottet anser mot bakgrund av vad som framkommit att ingen riksdagens åtgärd för närvarande är påkallad.

Regeringens förslag till minskning av anslaget *A1 Utrikesförvaltningen* inom utgiftsområde 5 belystes, utöver vad som framgår av propositionen, vid den ovan nämnda utfrågning utskottet hade med utrikesdepartementets expeditionschef. Utskottet noterar också den föreslagna minskning med drygt 27 miljoner kronor till följd av i propositionen beskriven teknisk justering.

Utskottet anser förslagen lämpliga och väl motiverade, varför det anser att propositionens yrkande 39 i berörd del bör tillstyrkas.

Anslaget *B4 Fredsfrämjande verksamhet* inom utgiftsområde 5 skall främst nyttjas för finansiering av insatser med svensk personal (ej väpnad trupp) i internationella fredsfrämjande insatser, såväl regionalt som globalt. Detta innebär bl.a. medverkan till att stärka FN:s och OSSE:s möjligheter att bidra till regional konfliktlösning och skydd av mänskliga rättigheter samt humanitär verksamhet. Det rör sig således här om ändamål som är av central betydelse för svensk utrikespolitik och som i många fall utgör profilfrågor.

I propositionen begärs (yrkande 17) ett bemyndigande att under innevarande år ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 150 miljoner kronor efter år 2000.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att Sverige i internationella sammanhang spelar en framträdande roll i arbetet för att förebygga väpnade konflikter och att svenska förslag i många fall legat till grund för framsteg på området. Centralt i det svenska synsättet har varit att konfliktförebyggande skall vara en integrerad del av utrikes- och säkerhetspolitiken. En vidareutveckling av detta synsätt innebär, även för svensk del, större långsiktighet och högre ambitionsnivå i förberedelser och åtgärder än vad som hittills varit fallet. Regeringen har också uttalat att Sveriges insatser för att förebygga väpnade konflikter skall stärkas. Utskottet delar denna uppfattning och vill påpeka att man, med nuvarande konfliktnivå i världen, kan befara att situationer kan uppkomma då den resursnivå som för närvarande står till förfogande för tidiga insatser kan bli otillräcklig.

Utskottet kan konstatera att något bemyndigande för regeringen att ingå ekonomiska förpliktelser av här aktuellt slag inte givits av riksdagen. Verksamheten är till sin natur svårplanerad, då den icke sällan är knuten till hastigt uppflammande konflikter som kan ha stor geografisk spridning. I många fall visar det sig också att tänkta insatser av olika skäl inte går att genomföra eller är genomförbara först vid senare tidpunkter än vad som ursprungligen förmodats. Behovet av insatser kan variera starkt mellan olika år. Dessa förhållanden talar för att det är lämpligt att riksdagen ger regeringen ett bemyndigande av den art och omfattning som föreslås i propositionen. Utskottet ser ett bemyndigande som ett första viktigt steg i syfte att mera långsiktigt säkra förmågan till insatser på detta för svensk utrikespolitik centrala område.

I propositionen begärs att bemyndigandet också skall innefatta tidigare gjorda åtaganden. Enligt vad utskottet erfarit är åsyftade åtaganden av politisk natur och således ännu inte juridiskt bindande, varför det torde vara

obehövt att ge ett bemyndigade retroaktiv verkan, något som också vore betänkligt från principiella utgångspunkter.

1999/2000:FiU27
Bilaga 5

Enligt utskottets bedömning bör således riksdagen med anledning av propositionens *yrkande 17* bemyndiga regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget B4 *Fredsfrämjande verksamhet*, ingå ekonomiska förpliktelser som innebär utgifter på högst 150 000 000 kr efter år 2000.

Stockholm den 11 maj 2000

På utrikesutskottets vägnar

Viola Furubjelke

I beslutet har deltagit: Viola Furubjelke (s), Göran Lennmarker (m), Sören Lekberg (s), Berndt Ekholm (s), Bertil Persson (m), Liselotte Wågö (m), Carina Hägg (s), Marianne Jönsson (s), Murad Artin (v), Jan Erik Ågren (kd), Sten Tolgfors (m), Marianne Samuelsson (mp), Marianne Andersson (c), Karl-Göran Biörsmark (fp), Birgitta Ahlqvist (s), Eva Zetterberg (v) och Rosita Runegrund (kd).

Tilläggsbudget för år 2000 – Utgiftsområde 6 Totalförsvaret

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1999/2000:100 jämte motioner.

Försvarsutskottet

Regeringens förslag

A3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 22 340 782 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget *A3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* ökas med 700 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget *A1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* minskas med 700 000 000 kr.

Skälet är att Försvarsmakten under 1999 och 2000 har vidtagit åtgärder för att påbörja en strukturomvandling i syfte att hantera problem under innevarande försvarsbeslutsperiod och för att möjliggöra en minskning av den ekonomiska ramen under nästa försvarsbeslutsperiod. Som ett led i omställningen har även förskjutningar av utgifter mellan verksamhetsområden och budgetår skett.

Fördelningen av utgifter för innevarande budgetår kommer därmed att förskjutas mellan anslagen.

B1 Funktionen Civil ledning

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 437 983 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget *B1 Funktionen Civil ledning* ökas med 700 000 kr.

Skälet är att riksdagen har beslutat att det centrala lednings- och samordningsansvaret för trossamfundens verksamhet inom totalförsvaret från och med 2000 skall övergå från Svenska kyrkan till Överstyrelsen för civil beredskap (prop. 1998/99:124, bet. 1999/2000:KU5, rskr. 1999/2000:45). En minskning med 700 000 kr gjordes därför av det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget *K1 Stöd till tros-*

B3 Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 691 677 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget B3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst* ökas med 4 931 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* minskas med 4 931 000 kr.

Skälet är att riksdagen har beslutat om en ändrad uppgiftsfördelning mellan anslaget B3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst* och anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* (prop. 1998/99:74, bet. 1998/99:FöU5, rskr. 1998/99:224). Anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* skulle rätteligen uppgå till 88 245 000 kr och anslaget B3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst* till 696 608 000 kr. Sistnämnda anslag bör därför nu ökas med 4 931 000 kr och anslaget D6 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer* minskas med motsvarande belopp.

C5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 526 489 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget C5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* år 2000 får användas för att täcka den förlust som uppkommit i Statens räddningsverks internationella verksamhet.

Skälet är att Statens räddningsverk får mot full kostnadstäckning genomföra internationella uppdrag på regeringens uppdrag. Den 6 juni 1996 och 11 september 1997 uppdrog regeringen åt Räddningsverket att stödja Europakommissionens arbete med ett återuppbyggnadsprojekt i Bosnien-Hercegovina. Räddningsverket utförde ett bostadsförsörjnings- och infrastrukturprogram i Bosnien-Hercegovina som inte uppfyllde kravet på full kostnadstäckning. På grund av brister i myndighetens styrning och uppföljning uppkom en förlust på 20 879 000 kr. Förlusten behöver regleras. Regeringen föreslår att anslaget C5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* år 2000 får användas för att täcka den angivna förlusten.

D3 Försvarets radioanstalt

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 428 494 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget D3 *Försvarets radioanstalt* ökas med 11 190 000 kr.

Skälet är att för att kunna genomföra den i inledningen till förslaget till tilläggsbudget beskrivna tekniska justeringen ökas anslaget D3 *Försvarets radioanstalt*.

Totalförsvaret (summa)		46 648 614	11 890	46 660 504
A1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m., ramanslag	19 543 954	-700 000	18 843 954
A3	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, ramanslag	22 340 782	700 000	23 040 782
B1	Funktionen Civil ledning, ramanslag	437 983	700	438 683
B3	Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, ramanslag	691 677	4 931	696 608
D3	Försvarets radioanstalt, ramanslag	428 494	11 190	439 684
D6	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, obetecknat anslag	93 196	-4 931	88 265

Försvarsutskottets överväganden

Utskottet konstaterar att det inte finns några andra förslag än regeringens. Utskottet tillstyrker sålunda regeringens förslag till tilläggsbudget såvitt avser utgiftsområde 6 Totalförsvaret.

Stockholm den 11 maj 2000

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

I beslutet har deltagit: Henrik Landerholm (m), Christer Skoog (s), Karin Wegestål (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Ola Rask (s), Håkan Juholt (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c), Runar Patriksson (fp) och Laila Bäck (s).

Tilläggsbudget för 2000 för utgiftsområdena 10, 11 och 12

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 27 april 2000 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (1999/2000:100), i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Vårpropositionen är resultatet av ett samarbete mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

De delar som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 för utgiftsområdena 10, 11 och 12 samt motion Fi38 av Margit Gennser m.fl. (m).

Tilläggsbudget för 2000 för utgiftsområdena 10, 11 och 12

Propositionen

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Av propositionen framgår att på grund av den kraftigt ökade sjukfrånvaron har utgifterna för sjukpenning ökat och de medel som har anvisats på statsbudgeten för 2000 har visat sig vara otillräckliga. För närvarande finns det ingenting som tyder på att utgifterna kommer att minska under de närmaste åren. Regeringen anger att de prognoser som ligger till grund för bedömningen av utgiftsutvecklingen för år 2000 dock är mycket osäkra och att det därför är svårt att förutse huruvida den föreslagna ökningen är tillräcklig eller inte.

Regeringen föreslår att anslaget A1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 1 500 miljoner kronor och att ramen för utgiftsområde 10 ökas med motsvarande belopp.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

I propositionen anges att före 1999 betalades delpensionerna från delpensionsfonden. Från och med 1999 betalas delpensionerna från ett eget anslag. Utbetalning av delpensioner har minskat under de senaste åren och på sikt skall anslaget avvecklas. Några nya delpensioner kommer inte att beviljas efter 2000. När anslaget beräknades överskattades dock den nedåtgående trenden i volymutvecklingen. Regeringen beräknar nu att utgifterna för år 2000 kommer att uppgå till 197,6 miljoner kronor varför ytterligare 103 miljoner kronor bör tillföras.

Regeringen föreslår att anslaget A4 Delpension ökas med 103 miljoner kronor och att finansieringen sker genom att anslaget A2 Efterlevandepensioner till vuxna minskas med motsvarande belopp.

1999/2000:FiU27
Bilaga 7

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Av propositionen framgår att regeringen avser att under maj månad lämna ett förslag till riksdagen om ändrade regler för utfyllnadsbidrag vid växelvis boende. Förslaget beräknas kunna träda i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas första gången i fråga om underhållsstöd som avser tid efter den 31 mars 2001. Regeringen aviserade emellertid i budgetpropositionen för 2000 att detta förslag skulle överlämnas till riksdagen senast i samband med 2000 års ekonomiska vårproposition för ikraftträdande den 1 juli 2000 och tillämpas för underhållsstöd som avser tid efter den 30 september 2000. Förslaget skulle då innebära en besparing med 12,5 miljoner kronor år 2000. Det senarelagda ikraftträdandet gör att anslaget behöver utökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att anslaget A3 Underhållsstöd ökas med 12,5 miljoner kronor och att ramen för utgiftsområde 12 ökas med motsvarande belopp.

Motion

I motion Fi38 av Margit Gennser m.fl. (m) begärs att ersättningsnivån i sjukförsäkringen skall sänkas till 75 % och att ytterligare en karensdag skall införas från den 1 september 2000. Vidare anser motionärerna att SGI skall beräknas på de 24 senaste månaderna. I motionen yrkas om avslag på regeringens förslag om tilläggsbudget på 1,5 miljarder kronor för år 2000 vad avser utgiftsområde 10, anslaget A1 Sjukpenning och rehabilitering.

Utskottet

Sjukpenningkostnaderna ökade kraftigt under slutet av 1998, dock från en relativt låg nivå. Ökningen har fortsatt under 1999 och det finns för närvarande ingenting som tyder på att utgifterna kommer att minska under de närmaste åren. Utskottet har tidigare vid flera tillfällen angivit att utvecklingen av sjukpenningkostnaderna inger stark oro och att en ingående analys av de bakomliggande orsakerna måste göras. I yttrande om tilläggsbudget för 1999 i höstas (1999/2000:SfU3y) redovisade utskottet olika faktorer som kan ha påverkat kostnadsutvecklingen. Bland annat ansåg utskottet att förändringen till stor del kan tillskrivas det förändrade konjunkturläget. Utskottet pekade även på de regeländringar inom sjukförsäkringen som genomfördes under 1998. Utskottet anförde att den mycket allvarliga kostnadsutvecklingen inom sjukförsäkringen enligt utskottets mening kräver en djupgående analys av sjukförsäkringen liksom av rehabiliteringsprocessen för att långsiktigt lösa problemen och bromsa utgiftsökningen. Av betydelse kommer därvid att bli bl.a. den utredning som regeringen tillsatt med uppgift att så långt som möjligt identifiera vilka direkta och indirekta faktorer som är avgörande för sjukpenningförsäkringens kostnadsutveckling. Utskottet har bl.a. i betän-

kande 1999/2000:SfU1 framhållit att kortsiktiga lösningar och snabba ingrepp och förändringar i ersättningssystemen leder till minskad trovärdighet för socialförsäkringssystemen. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och utgår från att den handlingsplan för hela ohälsområdet som den aviserade arbetsgruppen under Socialdepartementet skall utarbeta inte fördröjs. Inte minst med hänsyn till den enskildes situation är det viktigt att sjukfrånvaron i arbetslivet minskas och arbetsförhållandena och arbetsmiljön utformas så att upphov till sjukdom och arbetsskada minskar.

I budgetpropositionen för 2000 beräknades att utgifterna för sjukpenning under 2000 skulle uppgå till 26,3 miljarder kronor. I budgetunderlag i februari 2000 har Riksförsäkringsverket (RFV) bedömt att kostnaderna för sjukpenningen i år kommer att uppgå till 31,2 miljarder kronor, som även vidhölls i RFV:s kvartalsrapport den 27 april 2000. Regeringens bedömning i vårpropositionen är att sjukpenningutgifterna kommer att uppgå till 30,7 miljarder kronor år 2000. Enligt regeringens prognos kommer utgifterna för anslaget A1 att bli 4,6 miljarder kronor högre än tidigare anvisat. Prognosen, som är behäftad med stor osäkerhet, utgår från att antalet ersatta nettosjukdagar kommer att öka i en något långsammare takt än under 1999 och att medelersättningen ökar i samma takt som under 1999. Regeringen föreslår att på tilläggsbudget anvisas 1,5 miljarder kronor för anslaget A1.

Utskottet kan inte instämma i regeringens bedömning att en tendens till avtagande ökningstakt är synbar under de sista månaderna 1999 och de första månaderna 2000. Utskottet kan konstatera att anslaget har ett negativt ingående överföringsbelopp på ca 1,9 miljarder kronor. I likhet med regeringen anser emellertid utskottet att bedömningen av utgiftsutvecklingen när det gäller sjukpenningkostnaderna för 2000 måste anses mycket osäker. Med avstyrkande av motion Fi38 tillstyrker utskottet därför regeringens förslag till tilläggsbudget för utgiftsområde 10 avseende ramen samt anslaget A1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. för budgetåret 2000. Skulle sjukpenningkostnaderna öka ytterligare får regeringen i höst, i samband med budgetpropositionen för 2001, återkomma med förslag om ytterligare medel på tilläggsbudget.

Utskottet tillstyrker även förslaget om tilläggsbudget för utgiftsområde 11 anslaget A4 Delpension och att finansieringen sker genom att anslaget A2 Efterlevandepensioner till vuxna minskas med motsvarande belopp samt förslaget om tilläggsbudget för utgiftsområde 12 avseende ramen samt anslaget A3 Underhållsstöd för budgetåret 2000.

Stockholm den 11 maj 2000

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

I beslutet har deltagit: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Rose-Marie Frebran (kd), Cecilia Magnusson (m), Mariann Ytterberg (s), Gustaf von Essen (m), Lennart Klockare (s), Göran Lindblad (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Mona Berglund Nilsson (s), Margareta Cederfelt (m), Claes Stockhaus (v) och Magda Ayoub (kd).

Avvikande mening

Cecilia Magnusson, Gustaf von Essen, Göran Lindblad och Margareta Cederfelt (alla m) anser att utskottets yttrande i nedan angivet avseende bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening måste den dramatiska kostnadsökningen i sjukförsäkringen hejdas genom att ersättningsnivån i sjukförsäkringen sänks till 75 % och att ytterligare en karensdag införs. Genom att ändringarna införs från den 1 september 2000 kommer dessa att få effekt redan innevarande år. Utskottet anser också att den sjukpenninggrundande inkomsten skall beräknas på de 24 senaste månaderna. Utskottet tillstyrker motion Fi38 och avstyrker regeringens förslag om tilläggsbudget på 1,5 miljarder kronor för år 2000 vad avser utgiftsområde 10 anslaget A1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Särskilt yttrande

Bo Könberg (fp), Rose-Marie Frebran (kd), Cecilia Magnusson (m), Gustaf von Essen (m), Göran Lindblad (m), Birgitta Carlsson (c), Margareta Cederfelt (m) och Magda Ayoub (kd) anför:

Regeringens bedömning är att sjukpenningutgifterna kommer att uppgå till 30,7 miljarder kronor för 2000. RFV:s prognos är att summan blir 31,2 miljarder kronor i år. År 1999 var kostnaderna för sjukpenningen 24 miljarder kronor. År 2002 beräknas de, enligt RFV, att bli 39 miljarder kronor. Det finns som utskottet konstaterar inga säkra tecken på någon avmattning av de stigande sjukpenningkostnaderna.

För att motverka de skenande kostnaderna för sjukskrivning måste som en väsentlig åtgärd en finansiell samverkan mellan sjukförsäkring och sjukvården, FINSAM, tillåtas i hela riket.

De s.k. FINSAM-försöken, åren 1993–1997, var mycket framgångsrika. Trots många påståtningar och uttryckliga önskemål från företrädare som deltog i försöksområdena, Landstingsförbundet m.fl. så vägrar regeringen att låta försöken fortsätta och säger nej till FINSAM i hela riket.

Nyligen kom promemorian Individens i centrum av utredningen om Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen (S 1999:08) som visar på möjligheter till stora ekonomiska såväl som mänskliga vinster av en förbättrad och fördjupad rehabilitering. Utredningen förstärker bilden från den tidigare FINSAM-utvärderingen om att det finns stora vinster att uppnå med en förbättrad rehabilitering och en samverkan mellan de olika aktörerna på området.

Om samma FINSAM-regler tilläts i hela landet och vinsterna på andra håll blev lika stora som i försöksområdena skulle inom ett par år miljardbelopp årligen kunna användas inom sjukvården. Bättre rehabilitering och kortare vårdköer skulle möjliggöras och därmed kortade sjukskrivningstider och minskade samhällskostnader.

1999/2000:FiU27
Bilaga 7

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 27 april 2000 berett bl.a. socialutskottet tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (1999/2000:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 jämte de motioner som kan komma att väckas i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet behandlar i yttrandet förslaget till tilläggsbudget för budgetåret 2000 såvitt avser utgiftsområde 9 samt motion Fi34 av Chris Heister m.fl. (m).

(Utskottet redovisar i yttrande 1999/2000:SoU8y sina ställningstaganden till den ekonomiska vårpropositionen i övrigt.)

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen anvisar ändrade anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 samt godkänner att ramar för utgiftsområde 9 för budgetåret 2000 därmed fastställs till 27 488 182 000 kr. Vidare anføres att utgiftsprognosen för utgiftsområdet uppgår till 27,5 miljarder kronor och därmed är 2,2 miljarder kronor högre än vad som anvisades i statsbudgeten. Utgifterna för anslaget *A2 Bidrag för läkemedelsförmånen* beräknas bli 1,5 miljarder kronor högre på grund av att landstingen kompenseras för pris- och volymökningar för 1999 samt höjda antaganden om priser och volymer för 2000. Anslaget tillförs därför 2 miljarder kronor på tilläggsbudget. Vidare beräknas utgifterna för anslaget *B8 Kostnader för statlig assistansersättning* nu bli 0,2 miljarder kronor högre jämfört med beräkningen i statsbudgeten.

Regeringen anför vidare att dess ambition är att ökade utgifter skall finansieras genom motsvarande minskning av utgifterna samma år. När det gäller de ökade utgifterna för bl.a. bidrag för läkemedelsförmånen har emellertid detta inte varit möjligt. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen till 0,9 miljarder kronor för år 2000.

A13 Ersättning till steriliserade i vissa fall

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns under A13 Ersättning till steriliserade i vissa fall uppfört ett ramanslag på 90 000 000 kr. Regeringen föreslår

att anslaget ökas med 101 530 000 kr. En delfinansiering sker genom att anslaget A14 Personligt ombud minskas med 15 000 000 kr.

1999/2000:FiU27
Bilaga 8

Anvisade och beräknade medel för perioden 1999–2001 bygger på uppskattningen att 1 000 personer skulle komma att erhålla ersättning. Nya prognoser visar att närmare 1 700 personer kommer att beviljas ersättning.

A14 Personligt ombud

Bakgrund

I statsbudgeten för innevarande år finns under A14 Personligt ombud uppfört ett ramanslag på 45 000 000 kr.

Regeringen anförde i *budgetpropositionen för 2000* bl.a. följande:

I samband med psykiatrireformen genomfördes försöksverksamhet med förstärkt stöd till psykiskt funktionshindrade (s.k. personligt ombud). – – – Socialstyrelsen har i sin uppföljning av reformen konstaterat att försöksverksamheten fallit väl ut och rekommenderar att verksamheten görs tillgänglig för en större målgrupp. Mot bakgrund härav anser regeringen att verksamheten med personligt ombud skall permanentas och göras landsomfattande.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 45 000 000 kr anvisas under anslaget A14 Personligt ombud för år 2000. För åren 2001 och 2002 beräknas anslaget till 90 000 000 kr vardera året. Regeringen avser att återkomma med förslag om närmare utformning i särskild proposition.

Socialministern har i ett frågesvar den 26 april 2000 anfört bl.a. följande:

Jag har förstått, bl.a. av Socialstyrelsens utvärdering och av handikapporganisationerna, att verksamheten med personligt ombud har haft stor betydelse för många personer med psykiska funktionshinder. Med anledning av detta avsatte regeringen särskilda medel för detta ändamål i budgetpropositionen för år 2000 (1999/2000:1) samt föreslog att verksamheten skulle permanentas och göras landsomfattande. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag.

I Socialstyrelsens slutrapport från utvärderingen av psykiatrireformen lämnades förslag på olika lösningar vad gäller utformningen av verksamheten. Det har också under beredningen inom Regeringskansliet visat sig att det finns olika önskemål både inom verksamheterna och berörda handikapporganisationer, såväl vad gäller utformning som en eventuell lagreglering. Vi är dock medvetna om att många verksamheter drivs i provisoriska former och med tillfälliga finansieringslösningar i avvaktan på ett förslag från regeringen. Regeringen har därför för avsikt att inom kort besluta om hur de anslagna medlen skall användas samt hur verksamheten kan göras tillgänglig i hela landet.

Motionen

I *motion Fi34 av Chris Heister m.fl. (m)* yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag att inom utgiftsområde 9 minska anslaget A14 Personligt ombud. Motionärerna anför att de vänder sig mot att regeringen ställer olika utsatta grupper mot varandra genom att delvis finansiera ersättning till tvångssteriliserade (anslag A13) genom en överföring av 15 miljoner kronor från anslaget

för personligt ombud. Motionärerna anför vidare att de anser det förvånande att regeringen inte tagit de nödvändiga initiativen för att realisera de angelägna mål som låg bakom anslaget för personligt ombud. Ännu mer förvånande är det enligt motionärerna att regeringen – innan de psykiskt funktionshindrade har fått någon som helst förbättring – minskar de avsatta resurserna.

Övriga medelsanvisningar

Regeringens förslag till förändringar av medelsanvisningar till A2 Bidrag för läkemedelsförmånen, A9 Smittskyddsinstitutet, B1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, B2 Vissa statsbidrag inom handikappområdet, B3 Statsbidrag till vårdartjänst m.m., B4 Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, B5 Bidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer, B9 Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m., B12 Statens institut för särskilt utbildningsstöd, B15 Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor, B16 Statens institutionsstyrelse, C1 Socialvetenskapliga forskningsrådet: Forskning och C2 Socialvetenskapliga forskningsrådet: Förvaltning har inte mött någon erinran i form av motioner.

Socialutskottets bedömning

Lagen (1999:332) om ersättning till steriliserade i vissa fall trädde i kraft den 1 juli 1999. Lagen ger rätt för vissa personer som steriliserats mot sin vilja eller på grund av någon annans initiativ att begära och erhålla ekonomisk ersättning av staten. Som regeringen anför visat visar nya prognoser att närmare 1 700 personer kommer att beviljas ersättning, vilket är betydligt fler än vad som ursprungligen uppskattats. Socialutskottet tillstyrker därför förslaget att öka anslaget A13 Ersättning till steriliserade i vissa fall med 101 530 000 kr.

Regeringen anförde i budgetpropositionen för 2000 att regeringens avsikt var att senare återkomma till riksdagen med förslag om att permanenta insatsen personligt ombud samt att avsikten var att reformen skulle träda i kraft den 1 juli 2000. Enligt vad utskottet erfarit pågår nu ett arbete med ett förslag. Utskottet har inte något att erinra mot att anslaget A14 Personligt ombud minskas på det sätt som regeringen föreslagit. Motion Fi34 (m) bör enligt utskottets uppfattning avstyrkas.

Utskottet har inte heller i övrigt något att erinra mot regeringens förslag till ändrade anslag under utgiftsområde 9.

Mot bakgrund av vad som anförts anser utskottet att riksdagen bör godkänna att ramen för utgiftsområde 9 för budgetåret 2000 fastställs till 27 488 182 000 kr.

Stockholm den 11 maj 2000

På socialutskottets vägnar

Ingrid Burman

I beslutet har deltagit: Ingrid Burman (v), Chris Heister (m), Susanne Eberstein (s), Chatrine Pålsson (kd), Leif Carlson (m), Hans Karlsson (s), Hans Hjortzberg-Nordlund (m), Conny Öhman (s), Elisebeht Markström (s), Rolf Olsson (v), Lars Gustafsson (kd), Cristina Husmark Pehrsson (m), Thomas Julin (mp), Kenneth Johansson (c), Kerstin Heinemann (fp), Tullia von Sydow (s) och Kent Härstedt (s).

1999/2000:FiU27
Bilaga 8

Avvikande mening

Personligt ombud

Chris Heister (m), Chatrine Pålsson (kd), Leif Carlson (m), Hans Hjortzberg-Nordlund (m), Lars Gustafsson (kd) och Cristina Husmark Pehrsson (m) anser att andra stycket i utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

I vårpropositionen föreslår regeringen under utgiftsområde 9 ett stort antal förändringar gällande innevarande budgetår. Som anförs i motion Fi34 (m) tyder de ovanligt många förslagen till förändringar på att regeringen allmänt sett brister i planering och framförhållning.

Vidare vill utskottet särskilt framhålla att det i budgetpropositionen för 2000 anvisades 45 miljoner kronor under anslaget Personligt ombud (A14). I propositionen angavs att regeringen avsåg att återkomma med förslag om närmare utformning av verksamheten i särskild proposition. Det är därför med stor förvåning som utskottet konstaterar att regeringen ännu inte tagit de nödvändiga initiativen för att realisera de angelägna mål som låg bakom anslaget för personliga ombud. Än mer förvånande är det att regeringen – innan de psykiskt funktionshindrade har fått någon som helst förbättring – minskar de avsatta resurserna med 15 miljoner kronor. Det är vidare mycket olyckligt att regeringen ställer olika utsatta grupper mot varandra genom att delvis finansiera ersättning till tvångssteriliserade (anslag A13) genom en överföring av 15 miljoner kronor från anslaget för personligt ombud.

Mot denna bakgrund avvisar utskottet regeringens förslag att minska anslaget A14 Personligt ombud.

2000 års ekonomiska vårproposition – tilläggsbudget till
statsbudgeten för budgetåret 2000

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 27 april 2000 beslutat att bereda kulturutskottet tillfälle att avge yttrande över 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 jämte motioner, allt i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde.

Kulturutskottet yttrar sig i det följande över propositionen i vad avser förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000, såvitt rör utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Utskottet har i yttrande 1999/2000:KrU5y yttrat sig över förslagen i propositionen rörande den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden under åren 2001–2003 som skall utgöra riktlinje för regeringens budgetarbete, såvitt rör utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid jämte motioner.

Utskottet

Inledning

I vårpropositionen föreslår regeringen att riksdagen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid på tilläggsbudget för år 2000 skall besluta om en sammanlagd ökning av ramen med 18 miljoner kronor, varav anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete ökas med 12,5 miljoner kronor, anslaget E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer ökas med 7,5 miljoner kronor och anslaget N 2 Lotteriinspektionen minskas med 2 miljoner kronor. Med anledning av att Arkivet för ljud och bild skall byta namn till Statens ljud- och bildarkiv föreslår regeringen en rad lagändringar.

A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

Regeringen redovisar att det i anslutning till arbetet med den fasta förbindelsen över Öresund pågår ett samarbete mellan den danska och den svenska regeringen i syfte att främja integration och dynamisk utveckling i hela Öresundsregionen. Det bilaterala projektet Kulturbro 2000 syftar till att stärka samarbetet och bidra till att bygga upp en ny regional identitet i

Öresundsregionen genom att skapa en dansk-svensk biennial för bildkonst, design, teater, dans och musik. En utgångspunkt är att den danska och den svenska staten bidrar till finansieringen av projektets första biennial som äger rum under hösten år 2000. För denna åtgärd har under anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete beräknats 2,5 miljoner kronor (prop. 1999/2000:1, utg.omr. 17, bet. 1999/2000:KrU1, rskr. 1999/2000:87). För att motsvara den danska statens insats behövs ytterligare 12,5 miljoner kronor. Regeringen föreslår därför att det nämnda anslaget ökas med detta belopp.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer

I propositionen anförs att i enlighet med förslag i propositionen Konstnärernas villkor (prop. 1997/98:87, bet. 1997/98:KrU13, rskr. 1997/98:303) samt i budgetpropositionen för år 1999 (prop. 1998/99:1, utg.omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55) tillfördes kulturområdet 22,5 miljoner kronor under tiden den 1 januari 1999–den 30 juni 2000 (15 miljoner kronor på årsbasis) för genomförande av flera olika stödinsatser riktade till konstnärer. Regeringen föreslår en förlängning året ut av dessa stödinsatser och att anslagsnivån på E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer höjs med 7,5 miljoner kronor.

Under samma period har under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv genomförts försök med en tredje anställningsform inom teatern (TeaterAlliansen), med arbetsförmedling vid centrumbildningarna samt med tydligare kriterier avseende vilka som skall ha rätt till arbetsmarknadspolitiska åtgärder med inriktning mot den konstnärliga arbetsmarknaden. Regeringen föreslår även en förlängning året ut av försöken med TeaterAlliansen samt försöket med arbetsförmedling vid centrumbildningarna. Dessa försöksverksamheter föreslås finansieras inom ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förlängning året ut av de ovan angivna stödinsatserna inom utgiftsområde 17 riktade till konstnärer.

F 5 Arkivet för ljud och bild

Med anledning av att Arkivet för ljud och bild skall byta namn till Statens ljud- och bildarkiv den 1 januari 2001 föreslår regeringen ändringar i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram, lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden och lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. Skälet för att Arkivet för ljud och bild skall byta namn är enligt regeringen att det genom det nya namnet tydligare skall framgå att det är en statlig myndighet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till lagändringar.

N 2 Lotteriinspektionen

1999/2000:FiU27

Bilaga 9

Regeringen föreslår att anslaget N 2 Lotteriinspektionen minskas med 2 miljoner kronor. Medlen tillförs anslaget B 9 Bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård m.m. under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg och skall disponeras för insatser mot spelberoende.

Utskottet tillstyrker att det engångsvis förs över medel till utgiftsområde 9 för insatser mot spelberoende.

Stockholm den 11 maj 2000

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

I beslutet har deltagit: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp) och Hillevi Larsson (s).

Tilläggsbudget för år 2000

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 27 april beslutat att bereda övriga berörda utskott tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte motioner, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utbildningsutskottet behandlar i det följande yrkandena 23 och 39 (delvis) i propositionen samt motion 1999/2000:Fi22 (m).

Ändrade anslagsbelopp inom utgiftsområdena 15 och 16, m.m.

Regeringen föreslår i propositionen yrkande 23 att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner att avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden med verkan fr.o.m. 1 januari 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget C3 Centrala studiestödsnämnden.

Regeringen föreslår vidare i yrkande 39 att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell.

Inom *utgiftsområde 15 Studiestöd* innebär förslagen följande ändringar. Anslaget A2 Studiemedel m.m. ökas med 195 000 kr för kostnader för studiestöd till flygledarspiranter. Anslaget A3 Vuxenstudiestöd m.m. minskas med 540 000 000 kr, eftersom efterfrågan på vuxenstudiestöd väntas bli mindre än vad som tidigare budgeterats.

Inom *utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning* innebär förslagen följande ändringar: Anslaget A16 Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling ökas med 1 500 000 kr. Ökningen finansieras genom att anslaget A1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader under utgiftsområde 14 minskas med motsvarande belopp. Ändringarna föranleds av ändrat ansvar för vissa verksamheter. Anslaget B52 Enskilda och kommunala högskoleutbildningar m.m. ökas med 487 000 kr. Ändringen är en teknisk justering med anledning av ändrad finansiering av anställdas avtalsförsäkringar.

Regeringen ger hög prioritet åt en väl fungerande studiestödsadministration. Anslaget C3 Centrala studiestödsnämnden föreslås öka med 20 miljoner kronor. Anslagsökningen ger tillsammans med rätten för Centrala studiestödsnämnden att erhålla intäkterna från avgifter för uppläggning av lån en sammanlagd resursförstärkning för nämnden med cirka 100 miljoner kronor per år.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag. Utskottet föreslår således att finansutskottet dels tillstyrker att riksdagen godkänner att avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden med verkan fr.o.m. 1 januari 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget C3 Centrala studiestödsnämnden, dels tillstyrker de föreslagna anslagsändringarna inom utgiftsområdena 15 och 16 samt de ändrade utgiftsramarna för dessa.

Stockholm den 11 maj 2000

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

I beslutet har deltagit: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Beatrice Ask (m), Eva Johansson (s), Inger Lundberg (s), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Majléne Westerlund Panke (s), Tomas Högström (m), Torgny Danielsson (s), Lennart Gustavsson (v), Erling Wälivaara (kd), Per Bill (m), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp) och Nils-Erik Söderqvist (s).

Avvikande mening

Avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden

Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m) och Per Bill (m) anför:

Det är uppenbart att regeringen satt i system att låta utgifterna löpa iväg vid sidan om angivna utgiftstak. Den föreslagna ordningen, där avgiften för uppläggning av lån vid Centrala studiestödsnämnden (CSN) tillfaller myndigheten i stället för att som nu levereras in på inkomstitel på statsbudgeten, ger regeringen ensidiga möjligheter att diskret tillföra CSN ytterligare resurser trots att myndighetens administrativa kostnader redan är höga. En sådan politik kan vi inte ställa upp på. Statliga myndigheters inkomster skall vara synliga. Vill man ha en annan ordning, vilket vi förordar, måste studiemedelsadministrationen konkurrensutsättas och delar av CSN bolagiseras. Vi anser därför att finansutskottet skall avstyrka regeringens förslag och i stället föreslå att motion Fi22 skall bifallas.

Tilläggsbudget för år 2000 – utgiftsområde 22
Kommunikationer

Till finansutskottet

Finansutskottet beslöt den 27 april 2000 att bereda övriga berörda utskott tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (1999/2000:100), i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

I detta yttrande behandlar trafikutskottet yrkandena 11, 32–33 och 39 i propositionens förslag till riksdagsbeslut, innebärande

11. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i telelagen (193:597),

32. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget A2 Våghållning och statsbidrag, besluta om bidrag till enskilda vägar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 566 000 000 kr under år 2001,

33. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget C1 Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter,

39. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 i propositionen.

Vidare behandlar utskottet motionerna 1999/2000:Fi15 yrkande 20 av Lars Leijonborg m.fl. (fp), 1999/2000:Fi29 av Per-Richard Molén m.fl. (m) och 1999/2000:Fi31 av Johnny Gylling m.fl. (kd).

1 Anslagsfrågor

1.1 Ändrad ram och ändrade anslag

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 i propositionen.

I fråga om utgiftsområde 22 Kommunikationer har tabellen följande innehåll.

Tusental kronor

Anslag- nummer		Belopp enligt statsbudgeten 2000	Förändring Ram/anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå
22 Kommunikationer		25 532 440	-13 093	25 519 347
C2	Upphandling av samhällsåtaganden, ramanslag	157 484	-4 000	153 484
C4	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal, ramanslag	140 000	4 000	144 000
D1	Ersättning till statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, ramanslag	50 000	-17 000	33 000
D2	Rikstrafiken: Administration, ramanslag	10 000	542	10 542
E1	Statens väg- och transportforskningsinstitut, ramanslag	30 099	2 000	32 099
E2	Kommunikationsforskningsberedningen	155 851	1 365	157 216

Som framgår av tabellen innebär regeringens förslag att ramen för utgiftsområdet minskar med 13,1 miljoner kronor.

När det gäller anslaget *SOS Alarm Sverige AB* är enligt regeringen en förstärkning nödvändig för att alarmfunktionen i samhället skall kunna fungera tillfredsställande. Finansiering sker genom en minskning av anslaget *Upphandling av samhällsåtaganden*.

Anslaget *Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier* minskas för att finansiera ökade utgifter för Sveriges geologiska undersökning under utgiftsområde 24 Näringsliv.

Övriga förslag till anslagsförändringar avser endast tekniska justeringar föranledda av förändrad finansiering av avtalsförsäkringarna på det statliga området.

Motionsförslag

Per-Richard Molén m.fl. (m) framhåller i motion Fi29 (yrkande 2) att regeringen bör återkomma till riksdagen med mer information om hur anslaget D2 Rikstrafiken: Administration skall användas.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet ställer sig för sin del bakom regeringens förslag till ändrad ram och ändrade anslag för budgetåret 2000.

Den föreslagna ökningen beträffande anslaget D2 Rikstrafiken: Administration avser endast som redovisats ovan en teknisk justering. Något skäl att av regeringen begära ytterligare information om hur anslaget skall användas anser trafikutskottet inte föreligga. Riksdagen bör därför avslå motionsyrkandet härom.

1.2 Anslaget A2 Väghållning och statsbidrag

Trafikutskottet tillstyrker regeringens förslag (yrkande 32) att regeringen bemyndigas att under år 2000, i fråga om ramanslaget A2 Väghållning och statsbidrag, fatta beslut om bidrag till enskilda vägar som medför utgifter på högst 566 miljoner kronor under år 2000.

1.3 Anslaget Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att anslaget Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter skall kunna användas till att finansiera vissa av de projekt och delar av utbyggnaden av IT-infrastrukturen i enlighet med vad som redovisas i proposition 1999/2000 Ett informationssamhälle för alla.

Motionsförslag

Per Richard Molén m.fl. (m) framhåller i motion Fi29 yrkande 1 att riksdagen bör avslå förslaget eftersom marknaden kan stå för dessa kostnader.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet behandlar för närvarande propositionen 1999/2000:86 Ett informationssamhälle för alla. Trafikutskottet har ingen erinran mot regeringens förslag. Riksdagen bör därför avslå motionsyrkandet.

2 Telelagen

2.1 Ändringar i telelagen

Regeringens förslag i korthet

Regeringen har i vårpropositionen (yrkande 11) föreslagit ändringar i telelagen som innebär krav på s.k. nationell roaming. Härmed avses en skyldighet för vissa operatörer på mobiltelemarknaden att låta abonnenter hos andra operatörer sända och ta emot telemeddelanden via sitt nät. Syftet med förslaget är att utjämna den konkurrensnackdel som nya nätoperatörer har gentemot de etablerade nätoperatörerna.

Riksdagen har nyligen beslutat om en annan ändring i telelagen i syfte att öka konkurrensen på mobiltelemarknaden (prop. 1999/2000:57, bet.

1999/2000:TU8, rskr. 1999/2000:189). Beslutet innebar att nätkapacitet för mobil kommunikation på begäran skall upplåtas till företag som helt saknar egna nät. Under regeringens beredning av denna lagändring framkom att det fanns behov av kompletterande regler avsedda för nya nätoperatörer. Efter förslag från Post- och telestyrelsen och remissbehandling utarbetades ett lagförslag som remitterades till Lagrådet. Lagrådet lämnade lagförslaget utan erinran.

1999/2000:FiU27
Bilaga 11

Motiven till regeringens förslag

Marknaden för mobiltelefoni präglas bl.a. av att tillgången på radiofrekvenser för mobila nät är begränsad. Detta är ett viktigt skäl till att det endast finns tre mobiloperatörer i Sverige – Telia Mobile AB, Tele2 AB och Euro-politan AB. Behovet av ökad konkurrens på mobiltelemarknaden har beskrivits i den tidigare behandlade propositionen. Det nu aktuella förslaget om nationell roaming har samma motiv som den tidigare propositionen men tar sikte på andra aspekter av frågan. Det gäller här framför allt övergången till den tredje generationens mobiltelefoni samt konkurrensen mellan nya och gamla nätoperatörer.

Övergången till den tredje generationens mobiltelefoni (UMTS)

Det kraftiga genomslaget för mobiltelefonin i Sverige kom i samband med att de digitala GSM-näten introducerades hösten 1992. Vid årsskiftet 1999/2000 fanns över 5,1 miljoner svenska mobilabonnemang. Sverige är därmed ett av världens mest mobiltelefonföretade länder.

Ett nytt system för mobil och trådlös kommunikation (UMTS – Universal Mobile Telecommunications System) möjliggör högre överföringshastigheter i mobilnäten och ökad tillgång till mobilt Internet och multimediatjänster. Ett samordnat införande av detta system har i december 1998 beslutats inom EU. Tillstånd för UMTS kommer att utfärdas i Sverige senare i år. Post- och telestyrelsen har beslutat att högst fyra nya tillstånd för UMTS skall utfärdas. Det finns också frekvensutrymme för att tilldela ytterligare tillstånd i GSM 900- och 1800-banden. Högst två av de fyra tillstånden för UMTS skall även ge möjlighet till GSM-verksamhet.

Nätets geografiska täckning är en viktig konkurrensfaktor för nya mobiloperatörer. Att etablera ett mobilt telenät är emellertid kostsamt och tidskrävande. Fysikaliska orsaker (radiobärvågens utbredningsförmåga) gör också att en utbyggnad för att uppnå god geografisk täckning blir flera gånger dyrare för de operatörer som skall bygga UMTS-nät där frekvenserna är i 2000 MHz-bandet, i jämförelse med de operatörer som tidigare byggt de etablerade GSM-näten i 900- och 1800 MHz-bandet. Betydande investeringar görs också för att öka överföringshastigheterna i de etablerade GSM-näten. Övergången till den tredje generationens mobiltelefoni kommer sannolikt att ske gradvis. De befintliga GSM-operatörer som erhåller UMTS-licenser kommer att ha en betydande konkurrensfördel i förhållandet till

Roaming – en metod att dela nätkapacitet

Roaming innebär att två operatörer avtalar om att respektive operatörs abonnenter skall få möjlighet att nyttja den andre operatörens nät då det egna nätet inte är tillgängligt. *Internationell roaming* – dvs. avtal mellan operatörer i olika länder – möjliggör mobilsamtal över nationsgränser. Internationell roaming har förekommit länge och anses vara en bidragande orsak till GSM-standardens framgång. Genom *nationell roaming* kan en ny operatör – oavsett om det är på GSM- eller UMTS-marknaden – snabbt etablera sig på marknaden och övervinna den konkurrensnackdel det innebär att inte omedelbart ha ett fullt utbyggt nät.

Förslagets närmare innebörd

Regeringens förslag till nationell roaming riktar sig till nätoperatörer vars nät är under uppbyggnad. Förslaget innehåller ett antal begränsningar. Syftet med förslaget är att utjämna den konkurrensnackdel nya nätoperatörer har gentemot de etablerade nätoperatörerna. Syftet är inte att försvåra eller fördröja en fortsatt utbyggnad av mobiltelenäten. Huvuddragen i regeringens förslag kan beskrivas i följande punkter.

1. Rätten till roaming gäller bara i områden där den nya nätoperatören saknar egen täckning. En operatör skulle annars kunna använda möjligheten till roaming enbart för att förbättra kapaciteten i det egna nätet.

2. Rätten till roaming är tidsbegränsad till sju år. Tidsgränsen skall ses i samband med Post- och telestyrelsens tillståndsvillkor som innehåller vissa krav på geografisk täckning. Ett krav på geografisk täckning innebär i sig ett etableringshinder. Etableringshindret motverkas av rätten till nationell roaming.

En tidsmässigt obegränsad rätt till roaming har nackdelen att den inte innebär något incitament till utbyggnad av de mobila näten, medan däremot en snävt tilltagen tidsgräns för rätten till nationell roaming innebär höga krav på snabb nätutbyggnad. Tidsgränsen på sju år har av regeringen valts för att uppnå en lämplig avvägning mellan intresset av att inte åstadkomma alltför höga etableringshinder och intresset av att skapa incitament till en snabb nätutbyggnad.

3. Den besökta operatören är endast skyldig att erbjuda etablerade tjänster. Rätten till roaming gäller bara tjänster som bägge operatörerna tillhandahåller. En tjänst som en operatör erbjuder i sitt hemmanät skall normalt kunna användas också vid besök av ett annat nät, dock endast i den mån motsvarande tjänst också erbjuds i det besökta nätet enligt ett tillstånd som innehafts i mer än fem år. Avsikten är att en operatör under utbyggnad av ett nytt mobilsystem skall vara fredad från skyldigheten till roaming under utbyggnads-

tiden. Det innebär att tjänster som tillhandahålls enligt kommande UMTS-tillstånd under fem år inte omfattas av roaming.

1999/2000:FiU27
Bilaga 11

4. Förslaget om nationell roaming innebär inte upplåtelse av en viss kvantitet nätkapacitet utan att en operatör, liksom vid samtrafik, ställer sitt nät till förfogande för förmedling av teledelanden. I den mån tillgänglig kapacitet i nätet inte antas vara tillräcklig för att möta den ökade trafikmängd som kan bli följden blir detta föremål för förhandlingar mellan parterna.

5. Priser och andra villkor för nationell roaming skall bestämmas på marknadsmässig grund. Överenskommelser om roaming bör så långt möjligt ingås utan ingripande av tillsynsmyndigheten. Skyldigheten till roaming skall inte utgöra en ekonomisk börda för de etablerade nätoperatörerna. Om den besökta operatören kan visa att kraven på roaming innebär att investeringskostnaderna ökar bör dessa kostnader återspeglas i de villkor parterna kommer överens om.

6. Villkoren skall vara konkurrensneutrala. En begäran om nationell roaming skall tillgodoses på villkor som är icke-diskriminerande i förhållande till vad nättinnehavaren tillämpar för sin egen verksamhet och konkurrensneutrala mellan olika operatörer som utnyttjar sin rätt till roaming i samma operatörs nät.

7. Post- och telestyrelsen skall inte ha rätt till tvistlösning mellan parterna. Vid oenighet mellan parterna i frågor om nationell roaming skall tvisten lösas i allmän domstol. Regeringen kan emellertid återkomma till denna fråga efter ytterligare överväganden.

8. Undantag från skyldigheten till roaming bör kunna medges av tillsynsmyndigheten om det finns särskilda skäl.

Trafikskottets ställningstagande

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att det är angeläget med en ökad konkurrens på mobiltelemarknaden. Nationell roaming är en viktig åtgärd för att underlätta etablering av nya nätoperatörer. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till ändringar av telelagen enligt proposition 1999/2000:100 (yrkande 11).

2.2 Risker för överreglering

Motionsförslag

Johnny Gylling m.fl. (kd) framför i motion Fi31 kritik mot regeringens hantering av UMTS-licenserna. För att påskynda UMTS-introduktionen är motionärerna beredda att tillstyrka regeringens förslag om att införa nationell roaming. Samtidigt menar man att det nu finns risk för att Sverige börjar reglera för mycket på teleområdet. Avregleringen av telemarknaden och bolagiseringen av Telia 1993 anses ha bidragit till att Sverige i dag är en av världens främsta nationer på IT-området. De senaste regleringarna på området – den nyligen beslutade lagändringen om tvingande nätupplåtelse och de

nya bestämmelserna om nationell roaming – medför enligt motionärerna en risk för ökade transaktionskostnader för företagen och sämre investeringsvilja. Motionärerna vill göra regeringen uppmärksam på att telemarknaden inte får överregleras så att Sverige tappar sin tätposition inom IT.

Trafikutskottets ställningstagande

Utskottet anser självfallet att det är angeläget att bevara och utveckla Sveriges position som IT-land. Utskottets uppfattning är att regeringens politik på teleområdet avser att understödja denna position. De åtgärder som motionärerna nämner har syftet att främja konkurrensen och dynamiken på mobiltelemarknaden. Utskottet anser därför inte att motionen bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

2.3 Fördelning av UMTS-tillstånd

Motionsförslag

Lars Leijonborg m.fl. (fp) har i motion Fi15 (yrkande 20) tagit upp frågan om metoden för fördelning av UMTS-tillstånd. Motionärerna hänvisar till det system med auktioner av tillgängliga frekvenser för privat lokalradio som infördes under den borgerliga regeringens tid. Enligt motionärerna var detta system en stor framgång. Utauktionering borde, enligt motionärernas uppfattning, användas även för Post- och telestyrelsens fördelning av UMTS-tillstånden. Licenserna bör gå till de företag som erbjuder sig att betala högst årlig avgift. Därmed skulle 2–2,5 miljarder kronor årligen kunna tillföras till statskassan.

Trafikutskottets ställningstagande

Frågan om utauktionering av UMTS-tillstånden har behandlats av utskottet tidigare i vår. Utskottet ansåg då inte att det fanns skäl till något initiativ från riksdagens sida (bet. 1999/2000:TU8). Det statsfinansiella intresset måste enligt utskottets mening vägas mot konsumentintresset och mot önskemålet om en dynamisk utveckling på mobiltelemarknaden. Utskottet håller fast vid sin tidigare uppfattning och anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

Stockholm den 11 maj 2000

På trafikutskottets vägnar

Monica Öhman

I beslutet har deltagit: Monica Öhman (s), Sven Bergström (c), Per-Richard Molén (m), Jarl Lander (s), Hans Stenberg (s), Johnny Gylling (kd), Tom Heyman (m), Krister Örnfjäder (s), Lars Björkman (m), Monica Green (s), Inger Segelström (s), Stig Eriksson (v), Birgitta Wistrand (m), Mikael Johansson (mp), Sture Arnesson (v) och Eva Flyborg (fp).

1999/2000:FiU27
Bilaga 11

Avvikande meningar

1. Ändrad ram och ändrade anslag (avsnitt 1)

Per-Richard Molén, Tom Heyman, Lars Björkman och Birgitta Wistrand (alla m) anför:

Vi anser att riksdagen bör bifalla motion Fi29 (m) yrkande 2. Det betyder att regeringen bör återkomma till riksdagen med mer information om hur anslaget D2 Rikstrafiken: Administration skall användas. Vi har ingen erinran mot regeringens förslag för innevarande budgetår beträffande ändringar av ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer och anslagen.

2. Anslaget Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsavgifter (avsnitt 1)

Per-Richard Molén, Tom Heyman, Lars Björkman och Birgitta Wistrand (alla m) anför:

Vi anser att riksdagen bör avslå regeringens förslag att anslaget skall kunna användas till vissa projekt och utbyggnad av IT-infrastrukturen enligt IT-propositionen eftersom marknaden kan stå för dessa kostnader. Riksdagen bör således bifalla motion Fi29 (m) yrkande 1.

3. Risker för överreglering (avsnitt 2)

Johnny Gylling (kd) anför:

Kristdemokraterna anser det vara mycket viktigt att den tredje generationens mobiltelefoni (UMTS) kommer i gång i Sverige. Genom regeringens saktfärdiga hantering av denna fråga riskerar svenska företag att förlora en del av det försprång som de tidigare haft på mobilteleområdet. För att påskynda UMTS-introduktionen är vi beredda att tillstyrka regeringens förslag om nationell roaming.

Avregleringen av telemarknaden och bolagiseringen av Telia 1993 har enligt många bedömare bidragit till att Sverige i dag är en av världens främsta nationer på IT-området. Nu finns emellertid en risk för att Sverige börjar reglera för mycket på teleområdet. Den nyligen beslutade lagändringen om tvingande nätupplåtelse och de nya bestämmelserna om nationell roaming kan leda till ökade transaktionskostnader för företagen och sämre investeringsvilja. På sikt kan detta även medföra högre konsumentpriser. Vi vill göra regeringen uppmärksam på att telemarknaden inte får överregleras så att Sverige tappar sin tätposition inom IT.

Vi anser sålunda att riksdagen bör bifalla motion Fi31 (kd).

Eva Flyborg (fp) anför:

Under den borgerliga regeringens tid infördes ett system med auktioner av tillgängliga frekvenser för privat lokalradio. Systemet blev en stor succé och tillför årligen statsverket mer än hundra miljoner kronor. Den privata mark-sända TV-kanalen betalar ännu mera för sitt sändningstillstånd.

Poängen med auktioner – eller någon typ av anbudsförfarande vid fördelningen av nyttigheter som radiofrekvenser – är att ett marknadsekonomiskt element från början byggs in i verksamheten. Den som tror sig kunna driva verksamheten mest effektivt är redo att bjuda mest för tillgången. Genom auktionssystemet kan man upprätthålla goda konkurrensvillkor även i en situation med ett begränsat antal aktörer.

Post- och telestyrelsen (PTS) avser att fördela fyra UMTS-tillstånd genom en s.k. skönhetstävling där de ansökande operatörerna bedöms efter hur väl de uppfyller de kriterier som PTS har ställt upp. Vi anser att tillstånden i stället borde fördelas genom auktionering. Ett sådant förfarande används i flera andra länder, bl.a. Storbritannien, Nederländerna, Österrike och Tyskland. För att få vara med och bjuda för ett tillstånd kan staten sätta upp krav som skall uppfyllas av företaget, t.ex. krav på viss täckning och service, nummerportabilitet etc. Licenserna bör gå till de företag som erbjuder sig att betala högst årlig avgift. Därmed skulle 2–2,5 miljarder kronor årligen kunna tillföras till statskassan.

Vi anser sålunda att riksdagen bör bifalla motion Fi15 (fp) yrkande 20.

Särskilt yttrande

Fördelning av UMTS-tillstånd (avsnitt 2)

Per-Richard Molén, Tom Heyman, Lars Björkman och Birgitta Wistrand (alla m) anför:

Post- och telestyrelsen avser att fördela fyra UMTS-tillstånd genom en s.k. skönhetstävling där de ansökande operatörerna bedöms efter hur väl de uppfyller de kriterier som PTS har ställt upp.

I andra europeiska länder har under senare tid de tillgängliga frekvenserna för UMTS utauktionerats. De högstbjudande har vunnit, samtidigt som statskassan tillförts betydande belopp.

Sverige har haft stora framgångar på mobilteleområdet och ligger i dag i utvecklingens framkant. De stora dröjsmål, som regeringens hantering av licenserna redan har förorsakat, har på sannolika skäl bidragit till att en del av det tekniska och marknadsmässiga försprånget i Sverige gått förlorat.

Den förändrade form av fördelning av UMTS-tillstånden som en utauktionering innebär, skulle ytterligare fördröja utbyggnaden av de svenska mobilnäten med UMTS-teknik. Ett auktionsförfarande kräver nämligen en ändring av telelagen. En sådan ändring ger upphov till lagrådsremiss, proposition, riksdagsbehandling och därefter slutligen utformning av tillämpningsföreskrifter och andra mera praktiska förberedelser från PTS:s sida.

En auktionering är att föredra men får enligt moderat mening inte leda till någon väsentlig försening av fördelningen av UMTS-licenserna.

1999/2000:FiU27
Bilaga 11

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 27 april 2000 berett övriga utskott tillfälle att avge yttrande över 2000 års ekonomiska vårproposition (1999/2000:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 (yrkandena 7–39) jämte motioner, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i yttrandet de förslag i propositionen som avser tilläggsbudget för utgiftsområdena 20 (Allmän miljö- och naturvård) och 23 (Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar).

Motion

1999/2000:Fi41 av Dan Ericsson m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en teknisk justering av utgiftstaket för att möjliggöra utbetalning av EU:s arealersättningar snarast möjligt under år 2000.

Utskottet

I propositionen föreslås under utgiftsområde 23 att regeringen bemyndigas att under år 2000 i fråga om ramanslaget B10 Arealersättning och djurbidrag m.m. besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 300 000 000 kr under år 2001. I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 321 000 000 kr. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser på högst 3 800 000 000 kr. Bemyndigandet avser arealersättning för år 2000 om ca 3 700 000 000 kr. Vad gäller djurbidragen utbetalas dessa som en förskotts betalning i slutet av det aktuella stödåret och resterande slutbetalning sker under första halvåret efter stödåret. De utestående förpliktelserna för djurbidragen år 2000 uppskattas till 600 000 000 kr. Mot bakgrund av detta bör regeringen bemyndigas att besluta om arealbidrag och djurbidrag som innebär utgifter på högst 4 300 000 000 kr under år 2001.

Enligt motion Fi41 (kd) kommer arealersättningarna, som helt finansieras med EG-medel, att öka med 15 %. Utbetalning kan enligt regelverket ske fr.o.m. den 16 november varje år. Lantbrukarna har nu anpassat sin ekonomiska planering efter novemberutbetalningar, som fallet varit de senaste fem åren. Den tidigare beslutade senareläggningen innebär stora problem och en påfrestning på lantbruksföretagens likviditet. Regeringen framhåller i propositionen bl.a. att ett ökat återflöde av medel från EG är önskvärt och att ett

sådant återflöde är en över tiden saldoneutral förändring för statsbudgeten. Med en tidigarelagd utbetalning av arealersättningarna följer ett snabbare återflöde av EG-medel. Mot denna bakgrund bör, enligt motionärerna, en teknisk justering av utgiftstaket göras för att möjliggöra utbetalning av EG:s arealersättning snarast möjligt under innevarande budgetår.

Utskottet konstaterar för sin del att beslutet om Agenda 2000 ger möjlighet att utbetala arealersättningarna i januari månad. Denna möjlighet har riksdagen, på förslag av regeringen, beslutat utnyttja för innevarande budgetår. Detta innebär en förskjutning av utbetalningar motsvarande ca 3,7 miljarder kronor. I samband med att utskottet tillstyrkte regeringens förslag i denna del framhölls att den senarelagda utbetalningen av arealersättningen skulle kunna medföra vissa likviditetsproblem för berörda jordbrukare. Utskottet förutsatte därför att regeringen och Jordbruksverket noggrant skulle följa utvecklingen och att arealersättningen skulle utbetalas med minsta möjliga fördröjning (prop. 1999/2000:1, bet. 1999/2000:MJU2, rskr. 1999/2000:91–92). Om riksdagen skulle frångå detta ställningstagande och besluta om en tidigarelagd utbetalning av arealersättning till innevarande budgetår förutsätter detta enligt utskottets mening att det berörda anslaget för budgetåret 2000 ökas med motsvarande belopp. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motion Fi41 (kd). Utskottet tillstyrker regeringens samtliga förslag under utgiftsområdena 20 och 23.

Stockholm den 11 maj 2000

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Dan Ericsson

I beslutet har deltagit: Dan Ericsson (kd), Sinikka Bohlin (s), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Ingemar Josefsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Jonas Ringqvist (v), Berit Adolfsson (m) och Anders G Högmark (m).

Arealersättning

Dan Ericsson och Caroline Hagström (båda kd) anför:

Arealersättningarna, som helt finansieras med EG-medel, kan enligt regelverket utbetalas fr.o.m. den 16 november varje år. Lantbrukarna har nu anpassat sin ekonomiska planering efter novemberutbetalningar, som fallet varit de senaste fem åren. Den med anledning av budgetpropositionen för år 2000 beslutade senareläggningen av utbetalningen innebär stora problem och en påfrestning på lantbruksföretagens likviditet. Som framhålls i propositionen är ett ökat återflöde av medel från EG önskvärt och att ett sådant återflöde är en över tiden saldoneutral förändring för statsbudgeten. Med en tidigare-lagd utbetalning av arealersättningarna följer ett snabbare återflöde av EG-medel. Vi vidhåller således Kristdemokraternas tidigare redovisade inställning och föreslår att arealersättningen för år 2000 utbetalas under innevarande år. Regeringen bör således med anledning av vår motion Fi41 återkomma till riksdagen med ett förslag om att på tilläggsbudget för budgetåret 2000 under anslaget B10 Arealersättning och djurbidrag anvisa erforderliga medel.

Särskilt yttrande

Arealersättning

Ingvar Eriksson, Catharina Elmsäter-Svärd, Berit Adolfsson och Anders G Högmark (alla m) anför:

På förslag av regeringen har riksdagen tidigare beslutat att arealersättningarna för innevarande budgetår inte skall betalas ut förrän i januari 2001. Utskottet har därvid förutsatt att regeringen och Jordbruksverket noggrant skall följa utvecklingen och att arealersättningen utbetalas med minsta möjliga fördröjning.

Vi anser att den förskjutna utbetalningen är olycklig och utgår från att detta är en engångsföreteelse. Regeringen bör under kommande budgetår återgå till den tidigare gällande ordningen.

Tilläggsbudget

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100) jämte motioner i de delar som berör näringsutskottets beredningsområde. I detta yttrande behandlas förslag i propositionen om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 inom utgiftsområdena 19 Regional utjämning och utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv.

Näringsutskottet tillstyrker propositionen i berörda delar och avstyrker motsvarande motionsyrkanden. Sex avvikande meningar (m; kd, fp; c) och ett särskilt yttrande (m) har avgivits.

Propositionen

Näringsutskottet behandlar i detta yttrande följande förslag till riksdagsbeslut:

27. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det på utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda ramanslaget A1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder, besluta om ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 2 588 000 000 kronor under åren 2001–2008 (avsnitt 5.4.17),

31. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget B5 Energiteknikstöd, besluta om stöd till utveckling av ny energiteknik i företag och branscher som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 520 000 000 kronor under åren 2001–2005 (avsnitt 5.4.19),

37. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda ramanslaget E5 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (avsnitt 5.4.22).

Motionerna

De motioner som behandlas här är följande:

1999/2000:Fi40 av Per Westerberg m.fl. (m) såvitt gäller yrkandena att riksdagen

1. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget A13 IT-infrastruktur: Regionala transportnät,

2. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget A4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter,

3. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget F1 Marknadsdomstolen,

4. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget F2 Konsumentverket.

1999/2000:Fi42 av Mats Odell m.fl. (kd) såvitt gäller yrkandena att riksdagen

2. avslår regeringens förslag att ta 175 000 000 kronor i anspråk från anslaget A2 Landsbygdslån,

3. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade anslag i enlighet med specifikation i tabell 5.1 i motionen.

Näringsutskottet

Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

Propositionen

Allmänna regionalpolitiska åtgärder (A 1)

För innevarande år finns för det rubricerade ändamålet uppfört ett ramanslag på ca 1,3 miljarder kronor. Regeringen har vidare ett bemyndigande att besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst ca 1,7 miljarder kronor under åren 2001–2008.

De åtgärder för vilka åtaganden kan göras är ofta mycket långsiktiga. Det gäller t.ex. sysselsättningsbidrag och andra regionalpolitiska företagsstöd. Även beslut om företagsstöd som till viss del medfinansieras av medel från EG:s strukturfonder sker med stöd av bemyndigandet knutet till anslaget. För att undvika snedvridning mellan långsiktiga och kortsiktiga åtaganden behövs enligt regeringen skapas en mer lämplig balans mellan anslagets respektive bemyndigandets storlek. Regeringen anser att den nuvarande bemyndiganderamen inte i tillräckligt stor utsträckning möjliggör nya åtaganden för åren 2001–2008 och föreslår därför att bemyndigandet att ingå ekonomiska förpliktelser höjs med 900 miljoner kronor till ca 2,6 miljarder kronor.

Statens institut för regionalforskning (A 7)

Enligt regeringens förslag skall det rubricerade anslaget ökas med 36 000 kr med hänvisning till en teknisk justering av anslaget för förändrad finansiering av avtalsförsäkringarna på det statliga området.

I den s.k. IT-propositionen (prop. 1999/2000:86) har regeringen föreslagit att som en del av ett nationellt IT-infrastrukturprogram skall stöd kunna lämnas till finansiering av utbyggnad av regionala transportnät som inte kommer till stånd på kommersiella grunder. Regeringen föreslår nu i vårpropositionen att för det angivna ändamålet skall inrättas ett nytt ramanslag, på vilket 400 miljoner kronor skall anvisas. Det nya anslaget skall finansieras dels genom att det här tidigare nämnda anslaget Allmänna regionalpolitiska åtgärder (A 1) minskas med 75 miljoner kronor, dels genom att anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter (A 4) minskas med 150 miljoner kronor. Vidare avser regeringen att dra in 175 miljoner kronor av anslagssparandet på anslaget Landsbygdslån (A 2).

I IT-propositionen argumenterar regeringen för att regionalpolitiska medel till en del skall bidra till att finansiera genomförandet av åtgärderna i propositionen. Regeringen konstaterar att tillgång till modern informationsteknik till konkurrenskraftiga priser bör finnas för att näringslivet i hela landet skall kunna utvecklas så att det bidrar till den ekonomiska tillväxten. För att hela Sverige skall leva och utvecklas bör, menar regeringen, även företag i regionalpolitiskt prioriterade regioner snabbt få tillgång till denna teknik så att de kan konkurrera på mer likvärdiga villkor med företag i övriga landet.

Mot bakgrund av främst den stora betydelsen av att även företag i de regionalpolitiskt mest utsatta områdena får del av den moderna informationsteknikens alla fördelar men även av att EG-kommissionen har allvarliga invändningar mot och ännu inte har godkänt stödformen nedsatta socialavgifter (se prop. 1999/2000:1 utgiftsområde 19, bet. 1999/2000:NU2), är regeringens bedömning att det inte är försvarligt att längre vänta på att nämnda stödform eventuellt skall komma att godkännas av EG-kommissionen i en oviss framtid och i en mycket inskränkt omfattning. De regionalpolitiska medlen som frigörs bör i stället tills vidare användas för att på andra sätt förbättra förutsättningarna för näringslivet i de regionalpolitiskt mest utsatta områdena, dvs. i huvudsak de områden som tidigare haft nedsatta socialavgifter. Regeringen bedömer vidare att det för utvecklingen av nuvarande och ett lönsamt framtida näringsliv i bl.a. de områden där nedsättning av socialavgifter har gällt, är viktigare att företagen snabbt tillförsäkras tillgång till ett transportnät för den moderna informationstekniken och nättjänster på konkurrenskraftiga villkor, än att de erhåller den generella kompensation som nedsatta socialavgifter hittills har inneburit. Detta bör enligt regeringen bl.a. ske genom stöd till finansiering av regionala transportnät.

Utnyttjande av delar av befintligt anslagssparande på anslaget Landsbygdslån, som uppstått i samband med att riksdagen beslutat om avskaffande av regionala utvecklingslån, samt av hittills utnyttjade medel på anslaget Allmänna regionalpolitiska åtgärder bedöms inte väsentligt påverka de hitillsvarande regionalpolitiska insatsernas omfattning.

I motion 1999/2000:Fi40 (m) påpekar motionärerna att de inte har något att erinra emot regeringens förslag om ett nytt anslag för IT-infrastrukturen. De menar dock att ändamålet för ett sådant anslag bör vara att staten genom upphandling av bredbandstjänster skall stödja IT-utbyggnader som inte är kommersiellt möjliga. Staten skall däremot inte, som regeringen föreslagit i IT-propositionen, med skattesubventioner konkurrera med de "bredbandsaktörer" som redan har etablerat sig på marknaden, anför det. Motionärerna motsätter sig vidare att medel (150 miljoner kronor) från anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter används för att finansiera det nya IT-anslaget. Någon alternativ finansiering redovisas inte i motionen.

Med hänvisning till Kristdemokraternas inställning till IT-propositionen – enligt vad som redovisas i kommittémotionen 1999/2000:T24 (kd) – avvisas i motion 1999/2000:Fi42 (kd) regeringens förslag om ett nytt anslag om 400 miljoner kronor för IT-infrastrukturen. Enligt motionärerna bör det prövas i vilken utsträckning som de privata företagen kommer att täcka behoven av bredbandsutbyggnad. Vidare, fortsätter motionärerna, bör inte staten redan nu bygga fast sig i ett kabelbaserat system med hänsyn till den snabba teknikutvecklingen på området. Mot denna bakgrund motsätter sig motionärerna också den av regeringen föreslagna finansieringen av det nya anslaget. Sålunda bör inte anslaget Allmänna regionalpolitiska åtgärder minskas med 75 miljoner kronor, och inte heller bör 175 miljoner kronor av anslagssparandet på anslaget Landsbygdslån tas i anspråk till det nya anslaget. Slutligen framhålls det att anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter bör kvarstå oförändrat; regeringens förslag ger helt fel signal till EG-kommissionen och till berörda företag i Norrland, anför motionärerna och understryker att de aktuella förhandlingarna med kommissionen om nedsättning av socialavgifter ännu inte är slutförda.

Vissa kompletterande uppgifter

Näringsutskottet har nyligen i ett yttrande (1999/2000:NU5y) till trafikutskottet kommenterat IT-propositionen jämte motioner. Av yttrandet framgår att en majoritet i utskottet – bestående av företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet – tillstyrker berörda förslag i IT-propositionen, medan företrädarna för övriga partier (m, kd, c, fp) följer upp förslagen i sina respektive parti- eller kommittémotioner.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet har inget att erinra mot regeringens förslag under detta utgiftsområde och tillstyrker sålunda förslagen i propositionen. De aktuella motionsyrkandena avstyrks samtidigt.

Propositionen*Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader (A 1)*

Enligt regeringens förslag skall det rubricerade anslaget ökas med ca 4,9 miljoner kronor med hänvisning till en teknisk justering av anslaget för förändrad finansiering av avtalsförsäkringarna på det statliga området.

Energiteknikstöd (B 5)

I statsbudgeten för innevarande år finns för det rubricerade ändamålet uppfört ett ramanslag på 130 miljoner kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 520 miljoner kronor under åren 2001–2004. Medel från anslaget disponeras bl.a. för ett forsknings-, utvecklings- och demonstrationsprogram som skall bidra till att minska vägtrafikens miljöförstöring. Programmet bedrivs i samarbete mellan staten och näringslivet under en sexårsperiod med början år 2000. Åtaganden bör enligt regeringens bedömning kunna göras för hela programperioden, dvs. t.o.m. år 2005. Riksdagen föreslås därför bemyndiga regeringen att kunna besluta om sådana åtaganden även för år 2005.

Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket (B 10; nytt anslag)

Efter tidigare beslut av riksdagen, regeringen och Regeringsrätten om stängning av reaktorn Barsebäck 1 (se näringsutskottets betänkande 1999/2000: NU11 s. 3) träffades i november 1999 ett avtal om ersättning i samband med stängning av Barsebäcksverket mellan staten, Sydkraft AB och Vattenfall AB. Samtidigt ställdes Barsebäck 1 av.

Enligt avtalet har Sydsvenska Värmekraftaktiebolaget och Barsebäck Kraft AB rätt till ersättning i form av pengar för vissa kostnader som uppstår till följd av avställningen av Barsebäck 1. Det rör sig om särskilda merkostnader som uppstår till följd av att enbart en av kraftverkets reaktorer får drivas för utvinning av kärnenergi, s.k. singeldrift. Denna ersättning uppgår till 12 miljoner kronor avseende år 1999 och 170 miljoner kronor för år 2000. Vidare rör det sig om kostnader för avställnings- och servicedrift av Barsebäck 1. Denna ersättning uppgår till 20 miljoner kronor för år 1999 och 228 miljoner kronor för år 2000. Sammantaget beräknas alltså 430 miljoner kronor behöva betalas ut som ersättning för kostnader som belöper sig på åren 1999 och 2000. Ersättningen skall utbetalas månadsvis i efterskott, och de angivna beloppen skall uppräknas med nettoprisindex. De första utbetalningarna blir aktuella i anslutning till tillträdesdagen, som kan infalla tidigast en månad efter det slutliga godkännandet av avtalet.

Regeringen föreslår i vårpropositionen att ett nytt ramanslag med rubricerad lydelse skall föras upp på statsbudgeten och att 430 miljoner kronor skall anvisas detta anslag för att finansiera nämnda kostnader.

Motionerna

Med hänvisning till att motionärerna har motsatt sig beslutet om avveckling av kärnkraftverket i Barsebäck avvisas i motion 1999/2000:Fi42 (kd) regeringens förslag om ett nytt anslag om 430 miljoner kronor för ersättning för vissa kostnader vid avvecklingen av Barsebäck 1. Hur dessa utgifter i stället skall finansieras, om riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag om ersättning, utvecklas inte i motionen.

I motionen avvisas vidare förslaget i vårpropositionen att bemyndigandet i fråga om anslaget till energiteknikstöd skall utsträckas till åtaganden även för år 2005. Motionärerna ifrågasätter behovet av statligt stöd till bilindustrins utvecklingsprojekt och framhåller att huvuddelen av stödet går till projekt som har pågått i upp till 20 år.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagen beslutade våren 1998 (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU27) att godkänna det av regeringen föreslagna anslaget Ersättning för avveckling av en reaktor i Barsebäcksverket (B 11). På anslaget uppfördes 1 miljon kronor. Riksdagen beslutade också att bemyndiga regeringen att under budgetåret 1998 – enligt 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten (den s.k. budgetlagen) – besluta att anslaget får överskridas om ett riksdagsbeslut om ökning av anslagsbeloppet inte hinner inväntas. Senare har motsvarande beslut för åren 1999 och 2000 fattats av riksdagen (senast prop. 1999/2000:1 utgiftsområde 21, bet. 1999/2000:NU3). I vårpropositionen aktualiseras inte frågan om indragning av detta anslag.

Näringsutskottet har nyligen – i betänkande 1999/2000:NU11 – tillstyrkt förslag i proposition 1999/2000:63 om att riksdagen skall godkänna de åtaganden för staten som följer av avtalet mellan staten, Sydkraft och Vattenfall om ersättning i samband med stängningen av Barsebäcksverket. I en reservation (m, kd, fp) har regeringens förslag avstyrkts. Riksdagen har den 10 maj fattat beslut i enlighet med utskottets förslag.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet har inget att erinra mot regeringens förslag under detta utgiftsområde och tillstyrker sålunda förslagen i propositionen. Samtidigt avstyrks här aktuella motionsyrkanden. Med anledning av förslaget om det nya B 10-anslaget – rörande ersättning för avvecklingen av en reaktor i Barsebäck – vill näringsutskottet uppmärksamma finansutskottet på att riksdagen våren 1998, som tidigare nämnts, beslutade om ett motsvarande anslag (B 11) för samma syfte. Regeringen har inte i vårpropositionen föreslagit att detta anslag skall avföras från statsbudgeten, varför finansutskottet, enligt näringsutskottets mening, bör lägga fram ett sådant förslag för riksdagen.

Propositionen*Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader (A 1)*

Stödet till kooperativ utveckling fördelades tidigare av regeringen. I budgetpropositionen för år 2000 anmäldes att beslut om stödet i fortsättningen skulle fattas av Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK). Förvaltningsmedel kom dock inte att anvisas vid detta tillfälle. Regeringen föreslår därför att det rubricerade anslaget ökas med 300 000 kr. En motsvarande minskning skall göras av anslaget Stöd till kooperativ utveckling (A 3).

Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (A 5)

I budgetpropositionen för år 2000 anmälde regeringen att det rubricerade anslaget inte innehöll medel för förvaltning av oljelager. Regeringen angav att den hade för avsikt att föra 25 miljoner kronor från 1998 års anslagssparande på anslaget Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (A 7) till det nu aktuella anslaget. Regeringen förbisåg dock att begära riksdagens godkännande för en sådan överföring. Regeringen överförde senare genom ett regeringsbeslut 25 miljoner kronor från A 7-anslaget till A 5-anslaget.

I vårpropositionen meddelas att detta beslut skall upphävas av regeringen. Då behovet av ytterligare medel till A 5-anslaget kvarstår föreslår regeringen nu att detta anslag tillförs 25 miljoner kronor. Finansiering skall ske dels genom att anslaget Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt (A 8) minskas med 8 miljoner kronor, dels genom att det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget Ersättning till statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier (D 1) minskas med 17 miljoner kronor.

Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt (A 8)

Enligt regeringens förslag skall det rubricerade anslaget minskas med 14,1 miljoner kronor för att finansiera utgiftsökningar på andra anslag inom utgiftsområdet.

Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer) (B 6; nytt anslag)

Från och med den 1 januari 1999 överfördes ansvaret för frågor rörande vissa kostnader i samband med likvidation av företag från Domstolsverket till Patent- och registreringsverket (PRV). Verksamheten under år 1999 anslagsfinansierades. PRV har på regeringens uppdrag utrett möjligheten att tillämpa avgiftsfinansiering. I avvaktan härpå fördes det tidigare anslaget inte upp på statsbudgeten för år 2000. Efter att ha tagit del av PRV:s utredning är det regeringens bedömning att verksamheten även i fortsättningen bör vara anslagsfinansierad.

De totala utgifterna för verksamheten år 2000 beräknas av regeringen till 10,1 miljoner kronor. I propositionen föreslås att det tidigare ramanslaget för motsvarande ändamål åter förs upp på statsbudgeten och att 6,1 miljoner kronor nu anvisas på detta anslag. Finansiering skall ske genom motsvarande minskning från det tidigare behandlade A 8-anslaget. För resterande 4 miljoner kronor skall anslagssparande på 1999 års anslag utnyttjas.

Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (E 5)

I statsbudgeten för innevarande år finns för det rubricerade ändamålet uppfört ett ramanslag på 100 miljoner kronor. Enligt regeringens förslag skall anslaget också kunna utnyttjas för att finansiera utgifter för integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen.

Flera projekt i syfte att främja integrationen i Öresund är aktuella. Det gäller främst etablering av en gemensam svensk-dansk informationsfunktion som skall bidra till att främja rörligheten i området, inrättandet av ett informationskontor i Malmö som i samarbete med lokala myndigheter kan ge service direkt åt medborgarna och näringslivet samt ett projekt för marknadsföring av Öresundsregionen internationellt. De angivna projekten medför utgifter under åren 2000–2003. Den danska regeringen och lokala myndigheter i Skåne kommer att svara för en del av finansieringen av projekten. Enligt vad som sägs i propositionen behöver även den svenska staten bidra med stöd till verksamheten. Utgifterna för år 2000 beräknas av regeringen till 15 miljoner kronor, och för hela perioden uppskattas utgifterna till 60 miljoner kronor.

Marknadsdomstolen (F 1)

Enligt regeringens förslag skall anslaget till Marknadsdomstolen minskas med 500 000 kr för finansiering av utgiftsökningar på andra anslag under utgiftsområdet.

Konsumentverket (F 2)

Anslaget till Konsumentverket ökas med 250 000 kr för att verket skall kunna fortsätta arbetet med prisinformation till konsumenter, bl.a. som ett led i att stärka konkurrensen på framför allt dagligvarumarknaden. Ökningen finansieras genom neddragning av anslaget till Marknadsdomstolen med motsvarande belopp.

Fastighetsmäklarnämnden (F 4)

Regeringen föreslår att det rubricerade anslaget ökas med 522 000 kr med hänvisning till en teknisk justering av anslaget för förändrad finansiering av avtalsförsäkringarna på det statliga området.

Enligt regeringens förslag skall det rubricerade anslaget ökas med 250 000 kr för att ge SIS Miljömärkning möjlighet att förbereda det kommande svenska ordförandeskapet i EU år 2001 och ordförandeposten i European Union Ecolabelling Board. Finansiering sker genom att det tidigare nämnda anslaget till Marknadsdomstolen minskas med motsvarande belopp.

Indragning av statlig garanti till Volvo Aero AB

Efter förslag i kompletteringspropositionen våren 1995 (prop. 1994/95:150 bil. 12) beslöt riksdagen på näringsutskottets förslag (bet. 1994/95:NU28) att staten skulle kunna medverka i finansieringen av utvecklingsverksamhet avseende flygmotorer genom att statliga garantier på 500 miljoner kronor beviljades Volvo Aero AB. Ett ramavtal utarbetades av Näringsdepartementet och Volvo Aero AB. Avtalet anmäldes till EG-kommissionen som bedömde att det faller under statsstödsreglerna eftersom avtalet enligt kommissionen innehåller ett stödelement. Mot bakgrund av de diskussioner som förts med kommissionen angående villkoren för garantierna samt statens krav på avgifter för garantier, vill regeringen genom vårpropositionen informera riksdagen om att den statliga garantin till Volvo Aero inte kommer att ställas ut.

Motionerna

I motion 1999/2000:Fi40 (m) redovisas två invändningar mot regeringens förslag under utgiftsområde 24. För det första motsätter sig motionärerna att anslaget till Marknadsdomstolen minskas med 500 000 kr med hänvisning till att erforderliga medel måste ställas till domstolens förfogande så länge dess uppgifter inte överförs till någon annan instans. För det andra avvisas regeringens förslag om att Konsumentverket skall anvisas ytterligare 250 000 kr. Enligt motionärerna bör verket genomföra rationaliseringar och i ökad utsträckning täcka sina kostnader genom avgiftsfinansiering.

I motion 1999/2000:Fi42 (kd) riktas kritik mot att medel (totalt 14,1 miljoner kronor) från anslaget för fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt utnyttjas för att finansiera andra satsningar under utgiftsområdet. Det gäller förslag dels om att 8 miljoner kronor skall utnyttjas för extra medel till Sveriges geologiska undersökning för förvaltning av oljelager, dels om att 6,1 miljoner kronor skall utnyttjas för finansiering av viss verksamhet hos Patent- och registreringsverket i samband med likvidation. Enligt motionärerna är det av avgörande vikt att småföretagen kan utvecklas, och därför bör det aktuella anslaget till småföretagsutveckling behållas intakt. Enligt motionärerna bör de två sistnämnda förslagen i stället finansieras genom att 15 miljoner kronor hålls inne från anslaget till näringslivsutveckling i Östersjöregionen (E 5).

Näringsutskottet har inget att erinra mot regeringens förslag under detta utgiftsområde och tillstyrker sålunda förslagen i propositionen. De aktuella motionsyrkandena avstyrks samtidigt. Härutöver noterar näringsutskottet regeringens information om att den statliga garantin till Volvo Aero inte kommer att ställas ut.

Stockholm den 16 maj 2000

På näringsutskottets vägnar

Per Westerberg

I beslutet har deltagit: Per Westerberg (m), Barbro Andersson Öhrn (s), Reynoldh Furustrand (s), Lennart Beijer (v), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Sylvia Lindgren (s), Ola Karlsson (m), Nils-Göran Holmqvist (s), Marie Granlund (s), Gunilla Wahlén (v), Inger Strömbom (kd), Ingegerd Saarinen (mp), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp), Anne Ludvigsson (s) och Jan Backman (m).

Avvikande meningar

1. Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

Per Westerberg, Karin Falkmer, Ola Karlsson och Jan Backman (alla m) anser att näringsutskottets ställningstagande i det rubricerade avsnittet bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motion 1999/2000:Fi40 (m) har näringsutskottet inget att erinra mot regeringens förslag om ett nytt anslag för stöd till IT-utbyggnaden. Emellertid bör staten inte med skattesubventioner konkurrera med de bredbandsaktörer som redan finns på marknaden. Anslaget bör i stället kunna utnyttjas för upphandling av bredbandstjänster som inte kommer till stånd på kommersiella villkor. I övrigt hänvisas till näringsutskottets yttrande till trafikutskottet över den s.k. IT-propositionen jämte motioner.

Vidare kan näringsutskottet inte ställa sig bakom att det nya anslaget till en del skall finansieras med medel från anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter. De aktuella förhandlingarna med EG-kommissionen har ännu inte slutförts. Med sitt förslag ger regeringen en signal till kommissionen om det väntade utfallet av förhandlingarna. Det kallar inte utskottet en god förhandling! Med det sagda tillstyrks aktuella yrkanden i motion 1999/2000:Fi40 (m).

Övriga förslag i propositionen under detta utgiftsområde tillstyrks av näringsutskottet.

2. Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

Göran Hägglund (kd), Inger Strömbom (kd) och Eva Flyborg (fp) anser att näringsutskottets ställningstagande i det rubricerade avsnittet bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motion 1999/2000:Fi42 (kd) avvisar näringsutskottet regeringens förslag om ett nytt anslag för stöd till IT-utbyggnaden. Enligt utskottets mening bör det prövas i vilken utsträckning som de privata företagen kommer att täcka behoven av bredbandsutbyggnad. I övrigt hänvisas till näringsutskottets yttrande till trafikutskottet över den s.k. IT-propositionen jämte motioner.

Näringsutskottets avvisande av regeringens förslag om anslag innebär att regeringens förslag till finansiering av detta anslag faller. Dock finner utskottet här anledning att särskilt kritisera förslaget i vårpropositionen att medel (150 miljoner kronor) från anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter skulle utnyttjas för finansiering av det föreslagna IT-anslaget. De aktuella förhandlingarna med EG-kommissionen om stödet för nedsättning av socialavgifter har ännu inte slutförts. Med sitt förslag ger regeringen en signal till kommissionen om det väntade utfallet av förhandlingarna. Det kallar inte utskottet en god förhandling! Med det sagda tillstyrks aktuella yrkanden i motion 1999/2000:Fi42 (kd).

Övriga förslag i propositionen under detta utgiftsområde tillstyrks av näringsutskottet.

3. Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

Åke Sandström (c) anser att näringsutskottets ställningstagande i det rubricerade avsnittet bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet avvisar regeringens förslag om ett nytt anslag för stöd till IT-utbyggnaden. Med instämmande i vad som förordas i motion 1999/2000:T26 (c), väckt med anledning av den s.k. IT-propositionen, anser utskottet att regeringen bör lägga fram en ny IT-proposition med konkreta förslag och tydliga åtaganden om att hela landet skall kunna få tillgång till bredband. I denna fråga hänvisas i övrigt till näringsutskottets yttrande till trafikutskottet över IT-propositionen jämte motioner.

Näringsutskottets avvisande av regeringens förslag om anslag innebär att regeringens förslag till finansiering av detta anslag faller. Dock finner utskottet här anledning att i alla delar kritisera den föreslagna finansieringen. Sålunda kan utskottet inte ställa sig bakom att anslaget för allmänna regionalpolitiska åtgärder skall minskas med 75 miljoner kronor. Inte heller bör 175 miljoner kronor av anslagssparandet på anslaget Landsbygdslån tas i anspråk för nya ändamål. Slutligen finner utskottet det anmärkningsvärt att 150 miljoner kronor från anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter skulle utnyttjas för finansiering av det föreslagna IT-anslaget. De aktuella förhandlingarna med EG-kommissionen om stödet för nedsättning av socialavgifter har ännu inte slutförts. Med sitt förslag ger regeringen en signal till kommissionen om det väntade utfallet av förhandlingarna. Det kallar inte utskottet en god förhandling!

4. Utgiftsområde 21 Energi

Göran Hägglund (kd), Inger Strömbom (kd) och Eva Flyborg (fp) anser att näringsutskottets ställningstagande i det rubricerade avsnittet bort ha följande lydelse:

Enligt näringsutskottets mening bör kärnkraften avvecklas i takt med att förnybara energislag fasas in och energieffektiviseringar uppnås. Stängningen av den första reaktorn i Barsebäck har inneburit en försämring för elförsörjningen, miljön, industriklimatet och ekonomin i landet. Mot den bakgrunden har bl.a. Kristdemokraternas och Folkpartiets företrädare i näringsutskottet avvisat förslag om godkännande det träffade avtalet om ersättning i samband med stängningen. Som en konsekvens av detta ställningstagande avstyrks regeringens förslag om anslag för år 2000 med anledning av avtalet.

Vidare vill näringsutskottet instämma i kritiken i motion 1999/2000:Fi42 (kd) mot en förlängning av bemyndigandeperioden för anslaget B 5 Energiteknikstöd. Liksom motionärerna ifrågasätter utskottet behovet av statligt stöd till bilindustrins utvecklingsprojekt.

Med det sagda tillstyrker näringsutskottet berörd del av motion 1999/2000:Fi42 (kd) och avstyrker motsvarande förslag i vårpropositionen.

5. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Per Westerberg, Karin Falkmer, Ola Karlsson och Jan Backman (alla m) anser att näringsutskottets ställningstagande i det rubricerade avsnittet bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motion 1999/2000:Fi40 (m) avvisar näringsutskottet regeringens förslag om dels att ytterligare medel skall anvisas till Konsumentverket, dels att medel från Marknadsdomstolen skall utnyttjas för finansiering av andra förslag under utgiftsområdet. Därmed tillstyrker utskottet berörd del av nämnda motion. Övriga förslag i propositionen under detta utgiftsområde har näringsutskottet inget att erinra emot. Härutöver noterar näringsutskottet regeringens information om att den statliga garantin till Volvo Aero inte kommer att ställas ut.

6. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Göran Hägglund (kd), Inger Strömbom (kd) och Eva Flyborg (fp) anser att näringsutskottets ställningstagande i det rubricerade avsnittet bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motion 1999/2000:Fi42 (kd) avvisar näringsutskottet regeringens förslag om att medel från anslaget för fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt skall utnyttjas för finansiering av andra förslag i propositionen. Som föreslås i nämnda motion bör dessa förslag finansieras genom en neddragning av anslaget för närings-

livsutveckling i Östersjöområdet. Därmed tillstyrker utskottet berörd del av nämnda motion. Övriga förslag i propositionen under detta utgiftsområde har näringsutskottet inget att erinra emot. Härutöver noterar näringsutskottet regeringens information om att den statliga garantin till Volvo Aero inte kommer att ställas ut.

1999/2000:FiU27
Bilaga 13

Särskilt yttrande

Utgiftsområde 21 Energi

Per Westerberg, Karin Falkmer, Ola Karlsson och Jan Backman (alla m) anför:

Vi har genomgående avvisat en förtida avveckling av kärnkraften. När nu riksdagen den 10 maj har godkänt avtalet om ersättning i samband med stängning av Barsebäcksverket ser vi inga möjligheter att avvisa regeringens förslag om anslag för år 2000 med anledning av detta avtal. Det innebär inte att vi har ändrat grundinställning. Vi kommer även fortsättningsvis att med samma övertygelse argumentera mot en förtida avveckling av kärnkraften.

Tilläggsbudget för 2000 – Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad
och arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 27 april 2000 berett bl.a. arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100) i den del som avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 samt över de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar som avser arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Utskottet yttrar sig i det följande över *dels* propositionen avsnitt 5 i de delar som avser utgiftsområde 14, *dels* följande motioner

1999/2000:Fi15 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 10,

1999/2000:Fi16 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m),

1999/2000:Fi28 av Mikael Odenberg m.fl. (m) samt

1999/2000:Fi42 av Mats Odell m.fl. (kd) yrkande 1.

I yttrande 1999/2000:AU3y yttrar sig arbetsmarknadsutskottet över den del av propositionen som avser de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken respektive fördelningen av utgifterna på utgiftsområdena för åren 2001–2003 och anknytande motioner.

1 Inledning

Regeringen föreslår att riksdagen, såvitt avser tilläggsbudgeten för budgetåret 2000, godkänner ändrad ram för utgiftsområde 14 och ändrade anslag i enlighet med nedanstående tabell (regeringens förslag punkt 39 delvis). Dessa förslag tas upp i yttrandet liksom förslagen om en reformering av det förstärkta anställningsstödet (regeringens förslag punkt 19) samt ett antal bemyndiganden (regeringens förslag punkterna 20–22).

Tusental kronor

Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2000	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagsnivå
A1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, ramanslag	4 527 565	- 3 000	4 524 565
A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, ramanslag	19 590 591	- 100 000	19 490 591
B13 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, ramanslag	3 018	80	3 098
D2 Statliga tjänstepensioner m.m., ramanslag	7 755 800	- 110 000	7 645 800
Totalt för samtliga anslag	46 130 042	- 212 920	45 917 122

2 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar till största delen utgifter för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, arbetslivsfrågor och Arbetsmarknadsverkets (AMV) förvaltningskostnader. Vidare ingår myndigheter samt forskning och utveckling på arbetslivsområdet, Samhall AB:s verksamhet m.m. Här återfinns också frågor om arbetsorganisation och kompetensutveckling m.m. samt utgifter för jämställdhetspolitiska åtgärder och för statliga arbetsgivarfrågor.

2.1 Anslaget A1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader

Propositionen

Anslaget föreslås minskas med 3 miljoner kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget A16 *Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling* med 1,5 miljoner kronor och ökningen av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget A6 *Statistiska centralbyrån* med 1,5 miljoner kronor (punkt 39 delvis).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som kan konstatera att det inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag i denna del, biträder förslaget och föreslår att finansutskottet tillstyrker detta.

2.2 Anslaget A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Bakgrund

Anställningsstödet, som regleras i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, infördes från årsskiftet 1997/98. Syftet är att stimulera anställ-

ningar av personer som har svårigheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Stödet riktas till arbetsgivaren.

Den 1 oktober 1999 ändrades formerna för anställningsstödet. Dels infördes ett förstärkt anställningsstöd, dels omformades stödet från ett kontantstöd till en kreditering på arbetsgivarens skattekonto. Enligt nuvarande regler finns det två anställningsstöd, benämnda *allmänt anställningsstöd* respektive *förstärkt anställningsstöd*. Anställningsstöd får lämnas till både privata och offentliga arbetsgivare, och anställningen kan vara en tillsvidareanställning eller en prov- eller visstidsanställning. Den som får en anställning som finansieras med anställningsstöd skall erhålla lön och andra anställningsförmåner enligt kollektivavtal eller förmåner som är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal i branschen. Anställningarna omfattas av reglerna i lagen (1982:80) om anställningsskydd (anställningsskyddslagen). Det går även att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning genom dessa anställningar. Stöden skiljer sig åt i fråga om kretsen av arbetslösa som kan komma i fråga, längden på stödet och stödnivån.

Allmänt anställningsstöd får lämnas vid anställning av en person som är långtidsarbetslös och som under minst 12 månader omedelbart före anvisningen varit anmäld som arbetssökande på den offentliga arbetsförmedlingen. I särskilda fall får stöd även lämnas för anställning av den som inte betraktas som långtidsarbetslös därför att han eller hon deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller under kortare tid haft en anställning som inte inneburit att hans eller hennes ställning på arbetsmarknaden stärkts. Ungdomar under 25 år får anvisas allmänt anställningsstöd bl.a. om de under minst 90 dagar varit anmälda som arbetssökande på förmedlingen. Sistnämnda gäller t.o.m. den 31 december 2000.

Allmänt anställningsstöd får lämnas i 6 månader eller, om varaktigheten av arbetsuppgifterna är kortare, under den tid arbetsuppgifterna varar. Om det finns synnerliga skäl får stöd lämnas i 12 månader i sådan verksamhet som innefattar offentliga investeringar eller investeringar av samhällsnyttig karaktär. Stöd lämnas med 50 % av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag.

Förstärkt anställningsstöd får lämnas vid anställning av en person som sedan 24 månader antingen varit arbetslös eller har deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och som omedelbart före anvisningen i minst 24 månader varit anmäld som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen.

Vidare får det förstärkta anställningsstödet utges för en person som har ett arbetshandikapp och som lämnar antingen en anställning hos en arbetsgivare inom Samhallkoncernen eller ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare. Förstärkt anställningsstöd kan även lämnas för den som inte uppfyller de ovan angivna kraven på grund av en kortare tillfällig anställning eller deltagande i Kunskaflöftet, sjukdom, föräldraledighet eller liknande. En förutsättning är att anställningen eller avbrottet i inskrivningstiden inte stärker personens ställning på arbetsmarknaden. Dessa undantag från den nu gällande huvudregeln om 24 månaders obruten inskrivningstid har tillkommit i enlighet med vad riksdagen förordade vid behandlingen hösten 1999 av regeringsförslaget om att korta kravet på inskrivningstid från ursprungligen 36 månader (prop. 1999/2000:1, utg. omr. 14, bet. 1999/2000:AU1, rskr. 1999/2000:83).

Det förstärkta stödet får utges i 24 månader eller, om varaktigheten av arbetsuppgifterna är kortare, under den tid arbetsuppgifterna varar. Stöd får lämnas med 75 % av lönekostnaden under 6 månader, dock högst 525 kr per dag, samt under följande 18 månader med 25 % av lönekostnaden, dock högst 175 kr per dag.

I proposition 1999/2000:98 *Förnyad arbetsmarknadspolitik för delaktighet och tillväxt* har regeringen bl.a. föreslagit att det skall införas ytterligare en form av anställningsstöd, benämnt *särskilt anställningsstöd*, för att underlätta för *äldre personer* som har varit arbetslösa mycket långa perioder att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Enligt förslaget lämnas detta särskilda anställningsstöd vid anställning av den som fyllt 57 år, varit arbetslös eller deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd i minst 24 månader och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld på arbetsförmedlingen och tagit del av aktivitetsgarantin i minst 3 månader. Stödet lämnas i 24 månader med 75 % av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag. Till skillnad från övriga anställningsstöd skall inte anställningar som finansieras med särskilt anställningsstöd omfattas av anställningsskyddslagen. Det skall inte heller vara möjligt att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning med sådant arbete.

Arbetsmarknadsutskottet har biträtt detta förslag om *särskilt anställningsstöd* i sitt denna dag beslutade betänkande med följande motivering (bet. 1999/2000:AU7 s.).

Som framhållits inledningsvis har äldre arbetslösa särskilt svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Enligt utskottet är det stor risk att problemen växer för denna grupp om det inte vidtas aktiva åtgärder. Avsikten med aktivitetsgarantin är att förbättra de äldres situation men utskottet anser i likhet med regeringen att det krävs ytterligare åtgärder för denna grupp. För att minska den tveksamhet många arbetsgivare har mot att anställa äldre kan det krävas ekonomiska incitament. Utskottet anser att det förslag regeringen har lämnat är väl avvägt och bör kunna leda till goda resultat. Den föreslagna utvidgningen skulle också kunna leda till att de arbetshandikappades möjligheter avsevärt förbättrades eftersom det är vanligare med sådana handikapp bland äldre än bland yngre. Enligt utskottets mening är det särskilt i uppåtående konjunktur som åtgärder av detta slag kan ge goda effekter. Det är därför viktigt att förstärkningar införs så snart det är möjligt. Utskottet delar därför inte de synpunkter som framförts att man bör avvakta utfallet av redan etablerade anställningsstöd.

Propositionen

I statsbudgeten finns uppfört ett anslag på 19 590 591 000 kr för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Enligt regeringens förslag bör anslaget A2 minskas med 100 000 000 kr.

Anslagsminskningen med totalt 100 miljoner kronor är en följd av de olika förslagen om reformeringen av anställningsstödet. 30 miljoner kr avser det förslag om ytterligare utveckling av det förstärkta anställningsstödet som lämnas i vårpropositionen och som redovisas nedan. 70 miljoner kronor hänförs sig till det förslag om ett särskilt anställningsstöd för äldre som läm-

Utökat förstärkt anställningsstöd

Regeringen konstaterar att anställningsstödet har visat sig vara en framgångsrik åtgärd när det gäller att bryta arbetslöshet. Anställningsstödet har fått ökad betydelse under 1999 genom de förstärkningar som infördes under hösten och de ändringar som genomfördes från årsskiftet 1999/2000, som bl.a. innebär särskilda hänsynstaganden till personer med arbetshandikapp. För att underlätta för personer som har varit arbetslösa under mycket långa perioder att komma in på arbetsmarknaden anser regeringen att det finns skäl att ytterligare utvidga det förstärkta anställningsstödet. Enligt regeringen är det viktigt att dessa grupper får del av den konjunkturuppgång Sverige nu befinner sig i. Många arbetsgivare är tveksamma till att anställa personer som har varit arbetslösa mycket länge, och det är därför extra viktigt att incitament skapas som underlättar för dessa personer att få fotfäste på arbetsmarknaden. Regeringen föreslår med hänvisning till detta att det förstärkta anställningsstödet fr.o.m. den 1 augusti 2000 skall kunna lämnas till en person som sedan 48 månader antingen har varit öppet arbetslös eller deltagit i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Detta *utökade förstärkta anställningsstöd* lämnas med 75 % av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, i 12 månader och med 50 % av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag, under ytterligare 12 månader.

Motioner

I tre motioner behandlas frågor som rör förslaget om utökat förstärkt anställningsstöd.

I kommittémotion Fi28 framför *Moderaterna* att underlaget för regeringens förslag om ett utökat förstärkt anställningsstöd och ett särskilt anställningsstöd är undermåligt. Av förslaget framgår t.ex. inte vilka regler som skall gälla avseende anställningsformer eller vilken ersättning som den enskilde skall erhålla. Det framgår inte heller vilka anvisningsregler som skall gälla eller om åtgärderna skall återkvalificera till arbetslöshetsersättning.

Vidare framhåller *Moderaterna* att reformen inte är fullt ut finansierad, vilket enligt motionen även regeringen medger. Den valda finansieringsformen strider dessutom mot budgetlagen. Finansieringstekniken innebär att företagens skattekonton krediteras, vilket leder till en minskning på statsbudgetens inkomstsida i stället för en ökning av statsbudgetens utgiftssida. Detta innebär enligt *Moderaterna* ett kringgående av budgetlagen och inkomsttacken. Den finansieringsteknik som regeringen har föreslagit bör därför avvisas.

Moderaterna framför vidare att regeringens agerande när det gäller utformningen av anställningsstöden är anmärkningsvärt. Regeringen har bara under det senaste året vid tre skilda tillfällen lämnat olika förslag till utformning och finansiering av anställningsstöden.

Den föreslagna utökningen av det förstärkta anställningsstödet och det särskilda anställningsstödet utgör i realiteten en subvention för att sänka kostnaderna vid anställning av personer som är långtidsarbetslösa. I stället för att åtgärda strukturproblemen i svensk ekonomi riskerar regeringen att permanenta problemen med långtidsarbetslösheten. Moderaterna aviserar att partiet under den allmänna motionstiden skall återkomma med förslag som syftar till att underlätta för långtidsarbetslösa att erhålla arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Sammanfattningsvis yrkas att förslaget om utökat anställningsstöd avslås.

Kristdemokraterna påpekar i kommittémotion Fi42 att det nu aktuella förslaget beträffande anställningsstödet är det fjärde på ett år. Enligt partiet är det positivt att regeringen och dess stödpartier har insett att sänkta arbetskraftskostnader kan öka sysselsättningen, men det är också viktigt att en åtgärd får verka fullt ut och inte störs av ständiga regelförändringar. Partiet anser att det är orimligt med så höga subventioner under två års tid som de båda senaste förslagen innebär.

Enligt *Kristdemokraterna* borde individuella handlingsplaner, ett personligt stöd till den långtidsarbetslöse, ökade krav på den arbetssökande att vara aktiv samt nuvarande anställningsstöd på 75 % av lönekostnaden under 6 månader och därefter 25 % av lönekostnaden i ytterligare 18 månader vara tillräckliga arbetsmarknadspolitiska instrument tillsammans med de övriga åtgärder som finns.

Kristdemokraterna anser därför att förslaget om ett utökat förstärkt anställningsstöd bör avslås (yrk. 1).

Folkpartiet yrkar i partimotion F15, utan att lämna någon motivering till sitt ställningstagande, att förslaget om utökat förstärkt anställningsstöd avslås (yrk. 10).

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis kan utskottet konstatera att antalet långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen har ökat dramatiskt under 1990-talet. Vid decenniets början fanns endast ett fåtal långtidsinskrivna personer. Kulmen nåddes 1997 då antalet var 130 000. Därefter har denna grupp minskat i takt med att den generella arbetslösheten reducerats. Det kan bl.a. förklaras av den pågående sysselsättningsuppgången. För närvarande är ca 63 000 personer långtidsinskrivna. Riskerna finns att den grupp långtidsinskrivna som i dag kvarstår som arbetssökande blir alltmer svårplacerad.

Enligt utskottet kan denna utveckling inte godtas. Därför krävs det ett antal åtgärder för att komma till rätta med problemet. Det är särskilt angeläget att insatser kan komma till stånd så snart som möjligt så att den mycket goda utvecklingen av ekonomin och det förbättrade arbetsmarknadsläget kan utnyttjas. Man kan annars befara att många av dessa personer slås ut från arbetsmarknaden permanent.

Som redan nämnts har regeringen i proposition 1999/2000:98 föreslagit ett särskilt anställningsstöd som i första hand riktas till äldre långtidsinskrivna, ett förslag som utskottet i dag, den 11 maj 2000, ställt sig bakom i betän-

kande 1999/2000:AU7. Regeringen har i samma proposition föreslagit en ny arbetsmarknadspolitisk åtgärd, *aktivitetsgaranti*. Denna åtgärd riktar sig till personer som är långtidsinskrivna eller som riskerar att bli långtidsinskrivna. Arbetsmarknadsutskottet har i samma betänkande även biträtt detta förslag.

Den grupp personer som omfattas av regeringens förslag har mycket svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Detta behöver inte nödvändigtvis bero på brist på kompetens, utan en förklaring kan vara misstro från arbetsgivares sida. Utskottet delar därför regeringens syn att det måste skapas incitament som underlättar för dem att få fotfäste på arbetsmarknaden. Förslaget om ett utökat förstärkt anställningsstöd innebär en kraftig skattereduktion för arbetsgivare under en förhållandevis lång period. För att åtgärden skall få avsedd verkan är en förutsättning, vilket utskottet konstaterade vid behandlingen av förslaget om förstärkt anställningsstöd (yttr. 1998/99:AU3y s. 8), att arbetsförmedlingarna för en aktiv dialog med arbetsgivarna inom ramen för de externa kontakterna.

En kritik som framförts mot förslaget är att beslutsunderlaget är undermåligt och att det inte klart framgår vilka regler som skall gälla för stödformen. Utskottet har vid underhandskontakter med Regeringskansliet fått beskedet att samma regler skall gälla som för det förstärkta anställningsstödet med undantag för den tid under vilken stöd skall kunna utges och för storleken av stödet. Detta innebär bl.a. att en person som får en anställning som finansieras med anställningsstöd skall erhålla lön och andra anställningsförmåner enligt kollektivavtal eller förmåner som är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal i branschen. Det skall även vara möjligt att återkvalificera sig för arbetslöshetsersättning genom arbete i en sådan anställning.

När det sedan gäller finansieringstekniken är Moderaterna, som framgått, kritiska och hävdar att den strider mot budgetlagen. Enligt regeringens förslag skall samma finansieringsform användas som den som tillämpas sedan det förstärkta anställningsstödet infördes den 1 oktober 1999. Utskottet kan konstatera att Moderaterna inte invände mot denna konstruktion när den presenterades första gången i 1999 års vårproposition; i motionen förklarade partiet uttryckligen att man inte hade någon erinran mot att det allmänna anställningsstödet omformades från kontantbidrag till kreditering på skattekonto.

Utskottet vill i detta sammanhang hänvisa till sina uttalanden vid tidigare behandling av frågan. Utskottet konstaterade att det kan vara svårt – åtminstone för en oinitierad läsare – att överblicka kostnaderna för de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Detta gäller i än högre grad när det tillkommer ytterligare former av anställningsstöd. Utskottet kan notera att det i vårpropositionens bilaga 4 finns en redovisning av skatteavvikelser. Där framgår även hur dessa avvikelser fördelar sig på respektive utgiftsområde. Det vore enligt utskottets mening önskvärt att uppgifter av detta slag i fortsättningen även redovisas i anslutning till respektive anslag. På det sättet skulle det blir lättare att överblicka de faktiska kostnaderna för insatser på respektive utgiftsområde.

Sammanfattningsvis anser arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet bör biträda regeringens förslag om utökat förstärkt anställningsstöd (punkt 19 i

”TeaterAlliansen”

Utskottet tar i detta sammanhang även upp en fråga som gäller den s.k. TeaterAlliansen.

I anslutning till regeringens förslag till tilläggsbudget vad gäller utgiftsområde 17 anslaget E2 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* noteras att det under perioden 1 januari 1999–30 juni 2000 bedrivs flera olika försöksverksamheter som avser konstnärer. En av dessa rör en s.k. tredje anställningsform inom teaterområdet (TeaterAlliansen). Försöken finansieras genom medel från anslag A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder under utgiftsområde 14. En utvärdering har gjorts. Regeringen bedömer att försöken har fallit väl ut och föreslår att de skall fortsätta året ut. Förlängningen av försöket med TeaterAlliansen skall finansieras inom ramen för utgiftsområde 14. Regeringen har även aviserat att åtgärderna fr.o.m. budgetåret 2001 skall permanentas.

Moderaterna konstaterar i kommittémotion Fi16 att regeringens förslag i fråga om TeaterAlliansen bygger på att utvärderingen ger vid handen att försöksverksamheten är positiv. Vad som är positivt med verksamheten framgår dock inte av propositionen, enligt vad som sägs i motionen. Moderaterna anser därför att förslaget om att förlänga försöket med TeaterAlliansen bör avslås. I stället förordas, med hänvisning till en motion av Moderaterna på det kulturpolitiska området, att det tas initiativ till att bilda ett bemanningsföretag med tanke bl.a. på de personalbehov m.m. som finns hos olika slag av kulturinstitutioner runt om i landet. Moderaterna aviserar i motionen att man återkommer med närmare detaljer om förslaget i samband med budgetpropositionen hösten 2000.

Utskottet kan med anledning av denna motion konstatera att propositionen hänvisar till en utvärdering som gjorts av försöket med TeaterAlliansen. Utvärderingen har genomförts av AMS som i februari 2000 presenterat försöket i en delrapport. Av denna rapport framgår bl.a. följande.

Målet med verksamheten är att avlasta arbetslöshetsförsäkringen och att öka de frilansande skådespelarnas trygghet och den konstnärliga friheten. Inom ramen för försöksverksamheten har bildats ett aktiebolag benämnt TeaterAlliansen AB. Bolaget fungerar som arbetsgivare för ett antal frilansande skådespelare. De skådespelare som är anställda vid bolaget är garanterade grundlön under de perioder de inte har någon anställning hos andra arbetsgivare inom teaterområdet. Till detta kommer att de dessutom är garanterade semester och sjuklön. De omfattas också av den kompletterande tjänstepensionen inom teaterområdet (PISA-förordningen).

Slutsatsen efter första årets verksamhet är att de uppsatta målen har uppnåtts. Arbetslöshetsförsäkringen har avlastats samtidigt som tryggheten för de anställda har ökat. Verksamheten har varit begränsad både i tiden och i fråga om antalet anställda. Man bedömer att den kan utökas med fler anställda utan motsvarande ökning av de administrativa kostnaderna. Försö-

ket innebär också att skatte- och avgiftsintäkterna är högre för staten än om de berörda personerna hade erhållit arbetslöshetsersättning. Vidare minskar belastningen på arbetsförmedlingen. Behovet av socialbidrag och bostadsbidrag har minskat. Inledningsåret har också skapat en god grund för fortsatt verksamhet.

Utskottet vill i sammanhanget framhålla att kulturarbetare har en mycket speciell arbetsmarknad. Andelen tillsvidareanställningar är mycket begränsad. I stället dominerar tidsbegränsade anställningar och kortare uppdrag. Många kulturarbetare har långa perioder under vilka de är inskrivna vid arbetsförmedlingen, och många är också beroende av stöd i form av arbetslöshetsersättning eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Detta förhållande innebär att stora delar av kulturområdet är starkt beroende av hur arbetsmarknadspolitiken utformas. Enligt utskottet är det därför angeläget att pröva olika former av åtgärder som kan underlätta kulturarbetarnas villkor. Som framgår av rapporten har den nu aktuella åtgärden ansetts framgångsrik. Målen har uppnåtts. Utskottet delar därför regeringens syn att det finns skäl att låta försöksverksamheten fortsätta året ut.

Utskottet vill påpeka att regeringens förslag om att fortsätta försöksperioden inte har föranlett något ändringsförslag vad gäller anslagsramen inom utgiftsområde 14. Enligt vad utskottet har erfarit genom underhandskontakter med Regeringskansliet beror detta på att huvuddelen av den grupp skådespelare som omfattas av försöket i annat fall skulle ha varit deltagare i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Sammanfattningsvis anser utskottet i likhet med regeringen att det finns skäl för en fortsatt försöksverksamhet med en tredje anställningsform på teaterområdet. Med hänsyn till det anförda föreslår arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet avstyrker motion Fi 16.

2.3 Anslaget B3 Forskning, utveckling och utbildning m.m.

Propositionen

I syfte att möjliggöra långsiktiga projekt föreslås i propositionen att regeringen bemyndigas att under år 2000 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 250 miljoner kronor under åren 2001–2004 (punkt. 20).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som kan konstatera att det inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag i denna del, biträder förslaget och föreslår att finansutskottet tillstyrker detta.

Propositionen

För att kunna finansiera och initiera långsiktiga forsknings- och utvecklingsprojekt föreslås i propositionen att regeringen bemyndigas att under år 2000 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 420 miljoner kronor under åren 2001–2005 (punkt 21).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som kan konstatera att det inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag i denna del, biträder förslaget och föreslår att finansutskottet tillstyrker detta.

2.5 Anslaget B13 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 80 000 kr med anledning av den justering som är föranledd av förändrad finansiering av avtalsförsäkringar på det statliga området (punkt 39 delvis).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som kan konstatera att det inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag i denna del, biträder förslaget och föreslår att finansutskottet tillstyrker detta.

2.6 Anslaget D2 Statliga tjänstepensioner m.m.

Propositionen

Tjänstepensioner (punkt 39, delvis)

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 110 miljoner kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet upptagna anslaget A1 *Polisorganisationen*.

Statens pensionsverk (punkt 22)

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att under år 2000 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 25 miljoner kronor för att tillgodose SPV:s behov av likviditet i samband med pensionsutbetalningar för uppdragsgivares räkning.

Utskottet, som kan konstatera att det inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag i denna del, biträder förslaget och föreslår att finansutskottet tillstyrker detta.

2.7 Sammanfattande bedömning beträffande ändrade anslag m.m.

Som framgår av det ovanstående ställer sig utskottet bakom de förslag regeringen lämnat rörande anställningsstöd. Utskottet har inte heller någon erinran mot förslagen om minskningar av anslagen A1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder och D2 Statliga tjänstepensioner m.m. eller mot höjningen av anslaget B13 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning. Utskottet biträder även de förslag till bemyndiganden som rör anslagen B3 Forskning, utveckling och utbildning m.m. och B5 Finansiering av forskning och utveckling inom arbetslivsområdet liksom förslaget om en rörlig kredit avseende Statens pensionsverk.

Sammanfattningsvis ställer sig arbetsmarknadsutskottet bakom regeringens förslag till tilläggsbudget i denna del och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker propositionens punkter 19–22 och 39 i motsvarande del.

Stockholm den 11 maj 2000

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Johnny Ahlqvist

I beslutet har deltagit: Johnny Ahlqvist (s), Hans Andersson (v), Margareta Andersson (c), Mikael Odenberg (m), Björn Kaaling (s), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Laila Bjurling (s), Sonja Fransson (s), Kristina Zakrisson (s), Maria Larsson (kd), Barbro Feltzing (mp), Elver Jonsson (fp), Henrik Westman (m), Cinnika Beiming (s), Ewa Thalén Finné (m) och Carlinge Wisberg (v).

1 Utökad förstärkt anställningsstöd m.m.

Mikael Odenberg, Kent Olsson, Henrik Westman och Ewa Thalén Finné (alla m) anser att utskottets ställningstagande i **avsnittet 2.2 Anslaget A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder** bort ha följande lydelse:

I likhet med Moderaterna anser utskottet att underlaget för regeringens förslag till *anställningsstöd* är undermåligt. Av förslaget framgår inte vilka regler som skall gälla avseende anställningsformer eller vilken ersättning som den enskilde skall erhålla. Det framgår inte heller av förslaget vilka anvisningsregler som skall gälla eller om åtgärderna skall återkvalificera till arbetslöshetsersättning. Tidigare anställningsstöd har inte utvärderats och de nya stödformerna är – enligt regeringens egna uppgifter – inte fullt ut finansierade.

Den finansieringsteknik som regeringen använder sig av innebär att företagens skattekonton krediteras, vilket ger en inkomstminskning av statsbudgetens inkomstsida i stället för en ökning av statsbudgetens utgiftssida. Detta innebär enligt utskottets mening ett kringgående av budgetlagen och utgiftstaken. Utskottet anser därför att den föreslagna finansieringstekniken bör avvisas.

Utskottet anser slutligen att regeringens agerande när det gäller utformningen av anställningsstöden är anmärkningsvärt. Bara under det senaste året har det vid tre olika tillfällen lämnats olika förslag till utformning och finansiering av anställningsstöden.

De föreslagna åtgärderna utökad förstärkt anställningsstöd och särskilt anställningsstöd utgör en subvention av kostnaderna vid anställning av personer som är långtidsarbetslösa. En sådan tillfällig rabatt för att anställa vissa arbetslösa innebär emellertid en risk för att förhållandena permanentas. I stället för att ge incitament och möjligheter till den arbetssökande att bli mer ”konkurrenskraftig” på arbetsmarknaden slussas denne med stödåtgärder runt i ovisshet ännu en tid.

Utskottet avvisar inte kategoriskt olika former av skatterabatter i syfte att minska anställningskostnaden. Däremot är det nödvändigt att sådana former av anställningsstöd är väl underbyggda och utformade så att undanträngningseffekterna minimeras.

Regeringen bör därför återkomma med fullt ut finansierade förslag som kan underlätta återinträde på arbetsmarknaden. Sådana förslag måste innehålla klara och tydliga regler. Enligt utskottets uppfattning måste regeringen utvärdera tidigare arbetsmarknadspolitiska åtgärder och noga analysera resultatet av dessa utvärderingar innan nya åtgärder föreslås.

Utskottet anser i likhet med Moderaterna att de skäl regeringen har för att fortsätta med försöksverksamheten med en *tredje anställningsform inom teatern* (TeaterAlliansen) inte är tillräckliga.

I stället borde problemet kunna lösas med ett bemanningsföretag för kulturarbetare. Runt om i landet finns länsteatrar, symfoniorkestrar, amatörgrupper m.m. som samtliga har behov av tillfälliga förstärkningar och av att rekrytera medarbetare. Ett bemanningsföretag skulle kunna underlätta för

dessa organisationer samtidigt som kulturarbetare får en möjlighet att erhålla reguljära arbeten. Vidare skulle en sådan lösning innebära att fler kategorier av kulturarbetare skulle omfattas än vad som är fallet med nuvarande försök eftersom det bara omfattar skådespelare. Till detta kommer att det även bör underlätta för kulturarbetare att ta internationella uppdrag.

Med hänsyn till det anförda tillstyrker arbetsmarknadsutskottet motionerna Fi28 (m), Fi42 yrkande 1 (kd), Fi15 yrkande 10 (fp) samt Fi16 (m). Utskottet avstyrker därmed regeringens förslag i berörda delar.

2 Utökat förstärkt anställningsstöd

Stefan Attefall och Maria Larsson (båda kd) anser att den del av utskottets ställningstagande i **avsnittet 2.2 Anslaget A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder** som börjar med ”Inledningsvis kan” och slutar med ”yrkande 1 (kd)” bort ha följande lydelse:

Arbetsmarknadspolitiken har en nyckelroll när det gäller att stödja en ut- hållig och långsiktig sysselsättningsutveckling. Utbildning, individuellt anpassade åtgärder och effektiv matchning mellan arbetssökande och arbetsgi- vare är nyckeln till en effektiv arbetsmarknad. Trots stor efterfrågan på ar- betskraft visar den senaste statistiken att antalet arbetslösa inte minskat så mycket som det borde ha gjort. Den öppna arbetslösheten är fortfarande hög. Siffrorna är ett bevis på problemet med flexibiliteten på den svenska arbets- marknaden.

Utskottet kan konstatera att vårpropositionen inte innehåller några kon- kreta åtgärder som skulle innebära ökad flexibilitet på arbetsmarknaden. Den arbetsrättsliga lagstiftningen är fortfarande mycket stel. Tillväxten i svensk ekonomi skulle enligt utskottets mening ha varit bättre om arbetsmarknaden hade fungerat bättre.

Det krävs därför aktiva åtgärder för att förhindra att antalet långtidsarbets- lösa ökar. Utskottet vill i likhet med Kristdemokraterna betona vikten av individuella handlingsplaner för alla arbetssökande som innebär att arbets- förmedlingarna arbetar aktivt med att matcha arbetsgivare och arbetssö- kande. För att förhindra långtidsarbetslöshet och för att underlätta möjlighet- en att få arbete i de branscher som har de bästa framtidsutsikterna måste kompetensen höjas. Rundgång i systemen måste så långt som möjligt för- hindras.

Utskottet kan konstatera att det nu aktuella förslaget beträffande anställ- ningsstödet är det fjärde på ett år. Visserligen är det positivt att regeringen och dess stödpartier har insett att sänkta arbetskraftskostnader kan öka sysselsättningen, men det är enligt utskottets mening viktigt att en åtgärd får verka fullt ut och inte störas av ständiga regelförändringar. Det är också orimligt med så höga subventioner under två års tid som de två senaste för- slagen innebär.

Utskottet delar Kristdemokraternas uppfattning att individuella handlings- planer, ett personligt stöd till den långtidsarbetslöse, ökade krav på att den arbetssökande skall vara aktiv samt nuvarande anställningsstöd på 75 % av lönekostnaden under 6 månader och därefter 25 % av lönekostnaden i ytterli-

gare 18 månader borde vara tillräckliga arbetsmarknadspolitiska instrument tillsammans med de övriga åtgärder som finns.

Med hänsyn till det anförda anser arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet med tillstyrkande av motion Fi42 yrkande 1 (kd) bör avstyrka regeringens förslag om införande av ett utökat förstärkt anställningsstöd (punkt 19 i regeringsförslaget) samt motionerna Fi15 yrkande 10 (fp) och Fi28 (m) i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anför.

3 Utökat förstärkt anställningsstöd

Elver Jonsson (fp) anser att den del av utskottets ställningstagande i **avsnittet 2.2 Anslaget A2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder** som börjar med ”Inledningsvis kan” och slutar med ”yrkande 1 (kd)” bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är viktigt att de långtidsarbetslösas situation uppmärksammas. Denna grupp är mycket hårt drabbad. Känslan av att anstränga sig utan att få ett arbete är mycket frustrerande för den enskilde. Långvarig arbetslöshet innebär att man riskerar att förlora sin kompetens, och det finns en markant risk för att den arbetslöse slås ut från arbetsmarknaden. Utskottet anser därför att det är viktigt att det sätts in olika former av åtgärder så att man kan komma till rätta med de långtidsarbetslösas problem.

Den åtgärd som regeringen föreslår, ett utökat förstärkt anställningsstöd, innebär att det införs ytterligare en form av subventionerade anställningar förbehållna vissa grupper av arbetslösa. Utskottet ställer sig mycket tveksamt till åtgärden. Enligt utskottets mening fungerar sällan dessa anställningsstöd. Det visar erfarenheter från tidigare liknande försök. Utskottets uppfattning är att det är angelägnare med en generell minskning av kostnaderna för arbetskraft som kan bidra till att fler människor kommer i arbete.

Med hänsyn till det anförda anser arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet med tillstyrkande av motion Fi15 yrkande 10 (fp) bör avstyrka regeringens förslag om införande av ett utökat förstärkt anställningsstöd (punkt 19 i regeringsförslaget) samt motionerna Fi28 (m) och Fi42 yrkande 1 (kd) i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anför.

Tilläggsbudget för år 2000 – utgiftsområde 18
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Till finansutskottet

Finansutskottet har beslutat att bereda bl.a. bostadsutskottet tillfälle att yttra sig över 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100), i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen skall godkänna regeringens förslag om anslagsförändringar m.m. på tilläggsbudget avseende utgiftsområde 18. Motstående motionsförslag (m) avstyrks.

Till yttrandet har fogats två avvikande meningar (m) samt ett särskilt yttrande (kd).

Propositionen

Bostadsutskottet behandlar i detta yttrande proposition 1999/2000:100 i vad avser regeringens förslag att riksdagen

24. bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande uppförda ramanslaget A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 7 000 000 kronor under år 2001 (avsnitt 5.4.16),

25. godkänner vad regeringen föreslår om icke slutbehandlade ärenden om bidrag till åtgärder mot radon i bostäder (avsnitt 5.4.16),

26. bemyndigar regeringen att under år 2000, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande föreslagna nya ramanslaget A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 400 000 000 kr under åren 2001 och 2002 (avsnitt 5.4.16),

39. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 (regeringens förslag behandlas såvitt det avser utgiftsområde 18, dvs. följande anslag:)

A10 Bostadsbidrag, minskat anslag med 500 000 000 kronor,

Motionen

I yttrandet behandlas den med anledning av propositionen väckta motion

1999/2000:Fi43 av Knut Billing m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att bemyndiga regeringen att utbetala bidrag för åtgärder mot radon i bostäder om bidragen redan beviljats,
2. att riksdagen beslutar att i övrigt upphöra med beviljande och utbetalning av bidrag för åtgärder mot radon i bostäder (A8),
3. att riksdagen beslutar att icke inrätta ett nytt anslag (A12) för investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter,
4. att riksdagen beslutar att inte bemyndiga regeringen att under år 2000 bevilja investeringsbidrag för anordnande av studentbostäder för följande år.

Utskottet

Inledning

För budgetåret 2000 har utgiftstaket för statsbudgeten fastställts till 765 miljarder kronor. De takbegränsade utgifterna beräknades samtidigt till 763,5 miljarder kronor. I den utgiftsprognos som presenteras i 2000 års ekonomiska vårproposition har de takbegränsade utgifterna beräknats öka med 600 miljoner kronor till 764,1 miljarder kronor. Den budgeteringsmarginal som därmed kvarstår uppgår till 900 miljoner kronor. Regeringen aviserar mot denna bakgrund sin avsikt att under året noggrant följa utgiftsutvecklingen och, om utgiftstaket för staten är hotat, i samband med budgetpropositionen för 2001 vidta åtgärder.

Med utgångspunkt i de förändringar i gällande budget som nu kan överblickas lägger regeringen i den ekonomiska vårpropositionen fram förslag till tilläggsbudget för budgetåret 2000. De förslag i tilläggsbudgeten som avser utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande behandlar utskottet i det följande.

Förslag till tilläggsbudget vad avser utgiftsområde 18

A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder

Till radonsanering kan bidrag utgå enligt bestämmelserna i förordningen (1988:372) om åtgärder mot radon i egnahem. Bidrag lämnas om radongashalten i huset överstiger det gränsvärde som Socialstyrelsen anger som godtagbart från hälsosynpunkt. Bidrag beviljas av Boverket i mån av tillgång på medel.

Riksdagen beslutade hösten 1998 att bidragsgivningen till åtgärder mot radon i bostäder skulle begränsas av en årlig ram. För vart och ett av budgetåren 1999 och 2000 har en ram för bidragen om 7 miljoner kronor lagts fast.

Som en följd av denna ram begränsning kom beviljandet av bidrag att stoppas under 1999. Enligt regeringen kan ett stopp för beviljandet av nya bidrag skapa osäkerhet för enskilda om och när de kan få stöd. Det kan i sin tur leda till att färre åtgärdar sina radonhus. För att möjliggöra fortsatt beviljande av nya bidrag under år 2000 föreslår därför regeringen att den skall bemyndigas att bevilja nya ansökningar. Det bör enligt förslaget ske med stöd av ett beställningsbemyndigande som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 7 miljoner kronor under år 2001.

I fråga om ärenden där beslut om bidrag fattats tidigare, men där begäran om utbetalning ännu inte skett, föreslår regeringen att krav skall ställas på att åtgärderna skall vara slutförda och begäran om bidrag kommit in senast den 1 juli 2001. Regeringen aviserar dessutom sin avsikt att ändra bestämmelserna för bidrag så att när nya ansökningar beviljas skall en sista dag bestämmas när åtgärden skall ha slutförts respektive när begäran om utbetalning senast skall ha kommit in.

Enligt motion 1999/2000:Fi43 (m) torde bidragen till åtgärder mot radon i bostäder i dag endast ha en marginell betydelse för radonsaneringen. Stödet bör därför upphöra. Redan beviljade bidrag skall dock utbetalas på avsett sätt. Regeringen bör enligt motionen därför bemyndigas att utbetala bidrag för åtgärder mot radon i bostäder om bidragen redan beviljats – yrkande 1. Dessutom föreslås att riksdagen skall besluta att i övrigt upphöra med beviljande och utbetalande av bidrag för åtgärder mot radon i bostäder – yrkande 2.

När det gäller frågan om radonsanering i våra bostäder har bostadsutskottet vid upprepade tillfällen framhållit att detta bör vara en högt prioriterad verksamhet. Det innebär att samhället på olika sätt bör verka för att de bostäder som har för höga radonhalter åtgärdas. Bidragen till radonsanering av bostäder är ett av uttrycken för detta. Enligt utskottets mening är det viktigt att bidragen även fortsättningsvis kan medverka till att radonsanering kommer till stånd. Med denna utgångspunkt är det naturligtvis inte bra om det uppstår stopp i beviljandet av bidrag på det sätt som skedde under 1999 och som det finns en risk för också i år. Enligt utskottets mening bör regeringen därför ges det begärda bemyndigandet att bevilja bidrag inom en ram av 7 miljoner kronor. Samtidigt vill utskottet med anslutning till sina tidigare ställningstaganden betona att bidraget inte ensamt kan stimulera till att alla nödvändiga åtgärder vidtas. Inte minst informationsinsatser av olika slag har en viktig roll att spela. Med hjälp av information och upplysning kan problemen med radon och vikten av att vidta åtgärder vid för höga radongashalter uppmärksammas. Det får därför förutsättas att berörda myndigheter även fortsättningsvis kommer att informera om riskerna med radon och om möjligheterna att få bidrag för saneringsåtgärder.

Enligt utskottets mening bör regeringens förslag genomföras också när det gäller att fastställa en sista tidpunkt för färdigställande och begäran om utbetalning av redan beviljade bidrag. De beviljade men ännu inte utbetalade bidragen uppgår i dag till betydande belopp. Genom att lägga fast en tidpunkt efter vilken bidragen inte längre betalas ut kommer klarhet att skapas beträffande den verkliga omfattningen av statens utestående åtaganden. Den ändring av reglerna som regeringen aviserar och som innebär att nya beslut om

bidrag skall vara förbundna med villkor om sista dag för färdigställande respektive begäran om utbetalning kommer också att förhindra att stora balanser uppstår i framtiden.

Utskottet tillstyrker med det nu anförda regeringens förslag beträffande bidragen till åtgärder mot radon i bostäder. Förslaget i motion 1999/2000:Fi43 (m) yrkandena 1 och 2 om att avveckla bidragen avstyrks sålunda.

A10 Bostadsbidrag

Bostadsbidrag till barnfamiljer och till ungdomar mellan 18 och 29 år utan barn utgår enligt bestämmelserna i lagen (1993:737) om bostadsbidrag. De senaste mer betydande förändringar i reglerna för bostadsbidragen beslutades av riksdagen våren 1996 och trädde i kraft den 1 januari 1997.

Utgifterna för bostadsbidragen är starkt beroende av inkomst-, boende-, kostnads- och arbetslöshetsutvecklingen och därmed av den samhällsekonomiska utvecklingen i stort. Sjunkande arbetslöshet och ökade reallöner innebär att samhällets kostnader för bostadsbidragen minskar. Med hänvisning till den senaste ekonomiska bedömningen föreslår regeringen att anslaget till bostadsbidrag skall minskas med 500 miljoner kronor. Förslaget, som inte mött invändningar i motioner, tillstyrks av utskottet.

A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter

Den snabba utbyggnaden av antalet utbildningsplatser vid universitet och högskolor har ökat efterfrågan på ytterligare studentbostäder. Det är enligt regeringen angeläget att detta bostadsbehov kan tillgodoses och att den nyproduktion av bostäder som behövs kommer i gång snabbt. Regeringen föreslår därför att ett tillfälligt investeringsbidrag skall lämnas för anordnande av nya studentbostäder genom om- eller nybyggnad. Bidragsgivningen skall enligt förslaget rambegränsas genom att regeringen bemyndigas att under år 2000 besluta om stöd till investeringar för anordnande av bostäder för studenter som innebär utgifter på högst 400 miljoner kronor under 2001 och 2002. För att bemyndigandet skall ges en lämplig anknytning till statsbudgeten föreslås att ett formellt anslagsbelopp om 1 miljon kronor skall föras upp på ett nytt ramanslag A12 Investeringsbidrag för anordnande av studentbostäder.

Investeringsbidraget skall enligt förslaget ges följande huvudsakliga utformning. Bidraget skall avse studentbostäder som tillkommer genom ny- eller ombyggnad och som medför ett tillskott av lägenheter. Bidrag lämnas med upp till 15 % av bidragsunderlaget för räntebidrag, dock med högst 40 000 för varje rum i lägenheter för en eller två studerande. Bidragsunderlaget reduceras inte med bidragsbeloppet. Bidrag lämnas för ny- och ombyggnadsprojekt som påbörjas under tiden 13 april 2000 – 31 december 2001 och som färdigställs inom ett och ett halvt år från påbörjandet.

Förslaget om att införa ett investeringsbidrag för studentbostäder avvisas i motion 1999/2000:Fi43 (m). Enligt motionen pekar erfarenheterna av direkta ekonomiska bidrag till bostadsbyggande i olika former entydigt i negativ riktning, varför något nytt bidrag inte bör införas – yrkande 3. Regeringen

bör inte heller bemyndigas att under år 2000 bevilja investeringsbidrag till studentbostäder – yrkande 4. I stället bör andra åtgärder som framkommit i den allmänna debatten prövas för att underlätta byggandet av studentbostäder.

I motiveringen för det i Kristdemokraternas partimotion 1999/2000:Fi13 framlagda förslaget till preliminära ramar för utgiftsområde 18 för budgetåren 2001–2003 uttalas att det är positivt att medel anslås för att sätta fart på studentbostadsbyggandet. Samtidigt anförs att bidrag bör lämnas med 10 % av bidragsunderlaget för räntebidrag – detta för att ge ett incitament till att öka bostadsytan. Något formellt yrkande om detta ställs dock inte i motionen.

Antalet utbildningsplatser vid landets universitet och högskolor har ökat kraftigt under senare år. Som en följd av detta har efterfrågan på studentbostäder ökat. Denna ökade efterfrågan har inte kunnat mötas i tillräcklig utsträckning, vilket i många fall lett till långa kötider till befintliga studentbostäder. Samtidigt har det på många orter varit svårt att finna bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden. Även de senaste årens låga bostadsbyggande har bidragit till den uppkomna situationen. Att studenterna på många studieorter har svårt att lösa bostadsfrågan framkom också vid den interna utfrågning om studentbostadssituationen m.m. som bostadsutskottet anordnade den 14 februari i år. Vid utfrågningen presenterade bl.a. Sveriges Förenade Studentkårer (SFS) en bostadsrapport av vilken det framgår att antalet utbildningsplatser fortsätter att öka i snabbare takt än antalet studentbostäder.

En av de frågor som togs upp vid utfrågningen var vad som behöver göras från statens och kommunernas sida för att få fram flera bostäder för studenter. Bland de förslag som fördes fram från flera håll märktes bl.a. införande av någon form av statligt stöd för byggande av studentbostäder. Från företrädarna för SFS framfördes det konkreta förslaget att det investeringsbidrag för iordningställande av studentbostäder som avvecklades hösten 1998 skulle återinföras i en enklare och mer generös form.

Som framgår av framställningen ovan finns det en bred uppslutning kring uppfattningen att ett stöd för byggande av studentbostäder bör införas. Enligt utskottets mening talar såväl bostadspolitiska som studiepolitiska skäl för att åtgärder måste vidtas för att söka lösa studenternas bostadssituation. Även enligt utskottets mening bör sålunda ett investeringsbidrag för ny- och ombyggnad av studentbostäder införas i enlighet med regeringens förslag, varför det tillstyrks av utskottet. Utskottets ställningstagande innebär att motion 1999/2000:Fi43 (m) avstyrks också i denna del.

Stockholm den 11 maj 2000

På bostadsutskottets vägnar

Knut Billing

I beslutet har deltagit: Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Lilian Virgin (s), Owe Hellberg (v), Ulf Björklund (kd), Inga Berggren (m), Anders Yge-
man (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Sten Lundström (v), Carl-Erik Skårman (m),
Helena Hillar Rosenqvist (mp), Rigmor Stenmark (c), Ewa Thalén Finné
(m), Leif Jakobsson (s) och Annelie Enochson (kd).

1999/2000:FiU27
Bilaga 15

Avvikande meningar

A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder

Knut Billing (m), Inga Berggren (m), Carl-Erik Skårman (m) och Ewa Thalén Finné (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken A8 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder som börjar med "När det" och slutar med "avstyrks sålunda" bort ha följande lydelse:

Till grund för förslaget i motion 1999/2000:Fi43 (m) om att avveckla bidragen till radonsanering ligger bl.a. uppfattningen att bidraget med sin nuvarande utformning torde ha mist sin betydelse när det gäller att påverka fastighetsägarna att vidta åtgärder mot radonproblemen. Utskottet delar denna uppfattning. Vad som krävs för att en erforderlig radonsanering skall komma till stånd är i stället insatser av annat slag. Det innebär att kunskaperna om problemen med för höga radonhalter måste spridas bl.a. genom information riktad till fastighetsägare och boende. Inte minst landets kommuner och berörda myndigheter som Boverket och Statens strålskyddsinstitut har ett ansvar för detta. Med en sådan inriktning av statens insatser på området skulle sannolikt ett större antal bostäder saneras än om bidraget behålls. Bidragen till radonsanering bör sålunda avvecklas i enlighet med förslaget i motion 1999/2000:Fi43 (m) yrkandena 1 och 2. Med bifall till motionen avstyrker utskottet sålunda regeringens förslag vad gäller radonbidragen.

A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter

Knut Billing (m), Inga Berggren (m), Carl-Erik Skårman (m) och Ewa Thalén Finné (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken A12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter som börjar med "Antalet utbildningsplatser" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den principiella uppfattning om inriktningen av bostadspolitiken som Moderata samlingspartiet givit uttryck för bl.a. i motioner från allmänna motionstiden – att bostadspolitiken måste styras över från en produktionspolitik till en boendepolitik. Vägledande för en sådan politik är de boendes krav och önskemål. Det innebär att statsmakternas försök att påverka bostadsproduktionen med olika bidrag och stöd bör upphöra. Som framhålls i motion 1999/2000:Fi43 (m) pekar alla hittillsvarande erfarenheter av direkta ekonomiska bidrag till bostadsbyggande i olika former entydigt i negativ riktning. Inriktningen bör i stället vara att genom bl.a. en sund skattepolitik och en fortsatt avreglering ge förutsättningar för en väl fungerande

bostadsmarknad. Med en sådan politik kan såväl ungdomar som övriga hushåll få sitt bostadsbehov tillgodosett på den reguljära bostadsmarknaden.

Med den nu redovisade utgångspunkten finns det enligt utskottets mening inte skäl att ånyo inrätta ett särskilt stöd för byggande av studentbostäder. I enlighet med förslaget i motion 1999/2000:Fi43 (m) yrkandena 3 och 4 bör sålunda regeringens förslag avvisas av riksdagen.

1999/2000:FiU27
Bilaga 15

Särskilt yttrande

Bidragsandelen för studentbostadsbidraget

Ulf Björklund (kd) och Annelie Enochson (kd) anför:

Vi delar uppfattningen att åtgärder måste vidtas för att få till stånd ett ökat byggande av studentbostäder. Kristdemokraterna har också vid upprepade tillfällen förordat att ett stöd skall införas. Det är därför positivt att medel nu anslås för investeringsbidrag till nytillkommande studentbostäder under de närmaste åren. Det är vår förhoppning att bidragen skall kunna medverka till att lösa bostadsproblemen på många studieorter. En förutsättning för att så skall bli fallet är naturligtvis att bidragen ges en lämplig utformning. Enligt vår mening bör de utformas så att de stimulerar till byggandet av tillräckligt stora bostäder och så att de räcker till ett så stort antal nya bostäder som möjligt. Som vi redovisat i vår partimotion bör bidrag därför lämnas med 10 % av bidragsunderlaget för räntebidrag. Vi har noterat att regeringen i sitt förslag inte förordar att bidragen skall låsas till en bestämd nivå, men uttalar sig för att bidrag bör lämnas med *upp till* 15 % av bidragsunderlaget för räntebidrag. Det är vår uppfattning att regeringen inte bör gå upp till en så hög bidragsandel utan att den kommande förordningen i stället låser bidragsandelen till 10 % av bidragsunderlaget för räntebidrag.

Sammanfattning.....	1
Inledning.....	1
Regeringens lagförslag.....	2
Yttranden från andra utskott	2
Sammanställning av tilläggsbudgetförslagen.....	2
Utfrågning.....	2
Propositionen.....	3
Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 2000	6
Motionerna	11
Utskottet	13
Statsbudgetens preliminära utfall 1999	13
Propositionen	13
Utrikesutskottets yttrande.....	14
Finansutskottets ställningstagande	16
Utgiftsprognos för 2000.....	17
Propositionen	17
Finansutskottets ställningstagande	18
Tilläggsbudget för budgetåret 2000	19
Propositionen	20
Ökad medelstillsdelning.....	20
Finansiering.....	28
Ändrade anslagsvillkor.....	31
Övergång till nettoredovisning av vissa avgiftsinkomster	32
Nya ekonomiska förpliktelser.....	32
Teknisk justering av vissa anslag	35
Motionerna.....	37
Yttrandena.....	40
Kompletterande uppgifter angående sjukförsäkringen	41
Finansutskottets ställningstagande	42
Övriga frågor.....	43
Förstärkt anställningsstöd.....	43
Motionerna	46
Arbetsmarknadsutskottets yttrande.....	47
Finansutskottets ställningstagande.....	48
Arkivet för ljud och bild.....	48
Propositionen.....	48
Kulturutskottets yttrande	49
Finansutskottets ställningstagande.....	49
Ändringar i telelagen.....	49
Propositionen.....	49
Finansutskottets ställningstagande.....	50
Risker för överreglering	51
Motionen	51
Trafikutskottets yttrande.....	51

Finansutskottets ställningstagande.....	51
Fördelning av UMTS-tillstånd	51
Motionen	51
Trafikutskottets yttrande.....	52
Finansutskottets ställningstagande.....	52
Statlig garanti till Volvo Aero AB	52
Propositionen.....	52
Näringsutskottets yttrande	52
Finansutskottet.....	52
Hemställan	53
Förslag till beslut om tilläggsbudget 1 för budgetåret 2000 (mom. 3 i hemställan).....	58

Reservationer

1. Statsbudgetens preliminära utfall 1999 (mom. 1, motiveringen) (m, kd, c, fp).....	62
2. Utgiftsprognos för 2000 (mom. 2, motiveringen) (m, kd, c, fp)	62
3. Tilläggsbudget för budgetåret 2000 (mom. 3) (m).....	64
4. Tilläggsbudget för budgetåret 2000 (mom. 3) (kd).....	68
5. Förstärkt anställningsstöd (mom. 4) (m).....	70
6. Förstärkt anställningsstöd (mom. 4) (kd).....	71
7. Förstärkt anställningsstöd (mom. 4) (fp).....	72
8. Risker för överreglering (mom. 7) (kd).....	73
9. Fördelning av UMTS-tillstånd (mom. 8) (m, fp)	74

Bilagor

1. Regeringens lagförslag	75
3.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.....	75
3.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram	76
3.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.....	77
3.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.....	78
3.5 Förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597).....	80
2. Förslag i vårpropositionen samt i parti- och kommittémotioner om ändrade ramar och ändrade och nya anslag på tilläggsbudget för budgetåret 2000	83
3. Skatteutskottets yttrande (Utdrag) 1999/2000:SkU6y	90
4. Justitieutskottets yttrande 1999/2000:JuU5y	94
5. Utrikesutskottets yttrande 1999/2000:UU6y	97
6. Försvarsutskottets yttrande 1999/2000:FöU7y	106
7. Socialförsäkringsutskottets yttrande 1999/2000:SfU8y.....	109
8. Socialutskottets yttrande 1999/2000:SoU9y	114
9. Kulturutskottets yttrande 1999/2000:KrU6y	118
10. Utbildningsutskottets yttrande 1999/2000:UbU7y	121

11. Trafikutskottets yttrande 1999/2000:TU3y.....	123	1999/2000:FiU27
12. Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 1999/2000:MJU4y	133	
13. Näringsutskottets yttrande 1999/2000:NU7y.....	136	
14. Arbetsmarknadsutskottets yttrande 1999/2000:AU4y	149	
15. Bostadsutskottets yttrande 1999/2000:BoU10y	163	